

Bruselj, 29. september 2020
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0224(COD)

11251/1/20
REV 1

RECH 332
COMPET 435
IND 156
MI 368
EDUC 331
TELECOM 163
ENER 318
ENV 550
REGIO 238
AGRI 294
TRANS 423
SAN 329
CADREFIN 283
CODEC 901
SUSTDEV 122

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10948/20
Št. dok. Kom.:	9865/18 + ADD 1
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov – splošni pristop

V prilogi vam pošiljamo besedilo celotnega splošnega pristopa glede predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov, o katerem se je Svet za konkurenčnost dogovoril na seji 29. septembra 2020.

V besedilo je vključeno skupno razumevanje z Evropskim parlamentom, ki ga je 27. marca 2019 potrdil Odbor stalnih predstavnikov¹, in delni splošni pristop glede uvodnih izjav in Priloge IV (Sinergije), ki ga je Svet za konkurenčnost sprejel 29. novembra 2019².

¹ Dok. 7942/19.
² Dok. 14643/19.

UREDBA (EU) .../... EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne ...

o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3), člena 182(1), člena 183 in drugega odstavka člena 188 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁴,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom⁵,

³ UL C [...], [...], str. [...].

⁴ UL C [...], [...], str. [...].

⁵ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... [(še ni objavljeno v Uradnem listu)] in sklep Sveta z dne ...

Ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Unije je okrepiti njene znanstvene in tehnološke temelje z oblikovanjem Evropskega raziskovalnega območja, v katerem raziskovalci, znanost in tehnologija prosto krožijo, spodbujati njeno večjo konkurenčnost, vključno z industrijo, in pospeševati vse raziskovalne in inovacijske dejavnosti za izpolnjevanje strateških prednostnih nalog Unije, katerih končni cilj je krepitev miru, njenih vrednot in blaginje njenih narodov.
- (2) Da bi Unija v prizadevanju za uresničitev tega splošnega cilja zagotovila znanstveni, tehnološki, gospodarski, okoljski in družbeni učinek ter da bi dosegla čim večjo dodano vrednost svojih naložb v raziskave in inovacije, bi morala prek okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027 (v nadaljnjem besedilu: Program) vlagati v vrhunske raziskave in inovacije ter s tem podpirati ustvarjanje, boljše širjenje in prenos vrhunskega znanja in visokokakovostnih tehnologij v Uniji, privabljati talente na vseh ravneh in prispevati k polni vključenosti fonda talentov Unije, olajševala sodelovalno povezovanje in krepila učinek raziskav in inovacij pri oblikovanju, podpiranju in izvajanju politik Unije, podpirala in pospeševala uveljavitev in uvedbo inovativnih in trajnostnih rešitev v svojem gospodarstvu, zlasti v MSP, in svoji družbi, reševala globalne izzive, kot so podnebne spremembe in cilji trajnostnega razvoja, ustvarjala delovna mesta in pospeševala gospodarsko rast, spodbujala industrijsko konkurenčnost ter povečala svojo privlačnost na področju raziskav in inovacij. Program bi moral spodbujati vse oblike inovacij, tudi prebojnih inovacij, in krepiti uvajanje inovativnih rešitev na trg ter optimizirati rezultate takih naložb za večji učinek v okrepljenem evropskem raziskovalnem prostoru.
- (2a) Program bi bilo treba vzpostaviti za obdobje sedmih let, da se njegovo trajanje uskladi s trajanjem večletnega finančnega okvira iz Uredbe Sveta (EU, Euratom) št. [vstaviti sklic na uredbo o večletnem finančnem okviru], brez poseganja v roke iz Uredbe Sveta [YYY/XXXX] o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19.

- (2a) Program bi moral prispevati k večanju javnih in zasebnih naložb v raziskave in inovacije v posameznih državah članicah, s čimer bi pripomogel, da bi skupne naložbe znašale vsaj 3 % BDP Unije v raziskave in razvoj. Za doseg tega cilja bodo morale države članice in zasebni sektor Program dopolniti z lastnimi okrepljenimi naložbenimi ukrepi na področju raziskav, razvoja in inovacij.
- (3) Po potrebi bi morali pri dejavnostih, ki se podpirajo v okviru Programa, kot pomoč pri uresničevanju ciljev politike Unije skladno z načelom inovativnosti ⁶ ⁷ čim boljše uporabiti inovacijam naklonjeno regulativo in tako regulativo tudi navdihovati, da bi pripomogli k temu, da bi se znaten fond znanja, ki ga premore Unija, hitreje in intenzivneje preobražal v inovacije.
- (4) Med izvajanjem celotnega Programa bi bilo treba v čim večji meri upoštevati splošna načela odprte znanosti, odprtih inovacij in odprtosti v svet. Ta načela bi morala zagotavljati odličnost in učinek naložb Unije v raziskave in inovacije.

⁶ *Better Regulation, Research and Innovation toolbox* (boljša priprava zakonodaje, zbirka orodij za raziskave in inovacije), https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf.

⁷ Sporočilo Komisije z dne 15. maja 2018 „Obnovljeni evropski načrt za raziskave in inovacije – priložnost za Evropo, da oblikuje svojo prihodnost“ (dok. COM(2018)306).

- (5) Prek odprte znanosti, vključno z odprtim dostopom do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, ter optimalnega razširjanja in izkoriščanja znanja je mogoče pripomoči h kakovosti in učinku znanosti ter prednostim, ki jih ta prinaša, in obenem pospešiti napredovanje znanja tako, da postane zanesljivejše, učinkovitejše in natančnejše, družbi razumljivejše, na družbene izzive pa odzivnejše. Z ustreznimi določbami bi bilo treba doseči, da bodo upravičenci omogočali prost dostop do strokovno ocenjenih znanstvenih objav. Prav tako bi bilo treba doseči, da bodo upravičenci omogočali prost dostop do raziskovalnih podatkov v skladu z načelom „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“, pri čemer bi bilo treba iz tehtnih razlogov, povezanih s pravili o varstvu osebnih podatkov in varnostnimi interesi, pa tudi pravicami intelektualne lastnine, globalno konkurenčnostjo Evropske unije ter drugimi legitimnimi interesi, dovoliti izjeme. Večji poudarek bi moral biti zlasti na odgovornem upravljanju raziskovalnih podatkov, pri katerem bi bilo treba spoštovati načela FAIR, tj. „findability“ (podatke je mogoče najti), „accessibility“ (do njih je mogoče dostopati), „interoperability“ (so interoperabilni) in „reusability“ (jih je mogoče vnovič uporabiti), predvsem na podlagi vključevanja načrtov upravljanja podatkov. Kadar je ustrezno, bi morali upravičenci izkoristiti možnosti, ki jih ponuja evropski oblak za odprto znanost, in upoštevati nadaljnja načela in prakse na področju odprte znanosti.
- (6) Zasnova in oblikovanje Programa bi morala zadostiti potrebi po doseganju neke kritične mase podprtih dejavnosti po vsej EU in v okviru mednarodnega sodelovanja skladno z agendo ZN 2030 in njenimi cilji trajnostnega razvoja. Z izvajanjem Programa bi morali krepiti prizadevanja za uresničitev teh ciljev ter odločenost EU in njenih držav članic, da uresničijo agendo 2030 ter dosledno in celostno udeležijo trajnostni razvoj v njegovih treh razsežnostih – gospodarski, družbeni in okoljski.
- (7) Dejavnosti, ki bodo deležne podpore v okviru Programa, bi morale prispevati k uresničevanju ciljev in prednostnih nalog Unije, spremljanju in ocenjevanju napredka glede na te cilje in prednostne naloge ter k oblikovanju revidiranih ali novih prednostnih nalog.
- (7a) V okviru Programa bi bilo treba zagotoviti preglednost in prevzemanje odgovornosti pri javnem financiranju raziskovalnih in inovacijskih projektov ter s tem ohranjati javni interes.

- (7b) Program bi moral podpirati raziskovalne in inovacijske dejavnosti na področju družbenih ved in humanistike. To vključuje doseganje napredka pri znanstvenem znanju na področju družbenih ved in humanistike, obenem pa uporabo dognanj in napredka tega področja za večji gospodarski in družbeni učinek Programa. V okviru Globalnih izzivov in evropske industrijske konkurenčnosti bodo družbene vede in humanistika v celoti vključene v vse sklope. Ob promoviranju področja družbenih ved in humanistike pri projektih bi morali njegovo vključevanje podpirati tudi z vključevanjem neodvisnih strokovnjakov s področja družbenih ved in humanistike, če je ustrezno, v strokovne in ocenjevalne odbore, pa tudi s pravočasnim spremljanjem in poročanjem o področju družbenih ved in humanistike v okviru financiranih raziskovalnih ukrepov. Zlasti se bo v celotnem obsegu Programa spremljala raven vključevanja področja družbenih ved in humanistike.
- (8) Program bi moral ohranjati uravnotežen pristop med raziskavami in inovacijami ter med financiranjem od spodaj navzgor (ki ga usmerjajo raziskovalci ali inovatorji) in od zgoraj navzdol (ki ga določajo strateško opredeljene prednostne naloge) glede na naravo vključenih raziskovalnih in inovacijskih skupnosti, vrsto in namen dejavnosti, ki se bodo izvajale, ter želene učinke. Kombinacija teh dejavnikov bi morala opredeliti pristop pri ustreznih delih Programa, od katerih vsak prispeva k celoti splošnih in konkretnih ciljev Programa.
- (8a) Program bi moral podpirati vse faze raziskav in inovacij, predvsem v okviru sodelovalnih projektov, pa tudi v sklopu nalog in partnerstev, če je ustrezno. Temeljne raziskave so ključnega pomena in bistven pogoj za to, da bo Unija lažje privabljala najboljše znanstvenike in tako postala globalno vozlišče odličnosti. Zagotoviti bi bilo treba uravnoteženost med temeljnimi in uporabnimi raziskavami. Ob pomoči inovacij bomo na tak način podpirali gospodarsko konkurenčnost Unije ter njeno rast in delovna mesta.

- (8b) Dokazano je, da je sprejemanje raznolikosti – v vseh pogledih – ključno za dobro znanost, saj je raznolikost zanjo koristna. Raznolikost in vključujočnost prispevata k odličnosti sodelovalnih raziskav in inovacij: sodelovanje med različnimi disciplinami in sektorji ter po celotnem evropskem raziskovalnem prostoru pomeni boljše raziskave in kakovostnejše predloge projektov, lahko vodi k višjim stopnjam sprejemanja v družbi ter lahko stopnjuje koristi inovacij, s tem pa Evropa napreduje.
- (8c) Da se malim sodelovalnim konzorcijem omogoči, da bi hitreje in „od spodaj navzgor“ dostopali do sredstev, se lahko v zvezi z ukrepi, ki segajo od temeljnih raziskav do tržne uporabe, uporabi hitri postopek za raziskave in inovacije.
- (8d) Za čim večji učinek programa Obzorje Evropa bi morali posebno pozornost nameniti večdisciplinarnim, meddisciplinarnim in naddisciplinarnim pristopom.
- (8e) Za dosego zastavljenih ciljev bi se moral Program ob upoštevanju načela odličnosti med drugim zavzemati za krepitev sodelovalnega povezovanja v Evropi in s tem prispevati k zmanjšanju vrzeli na področju raziskav in inovacij.
- (8f) Pobude odličnosti bi morale biti namenjene krepitvi odličnosti raziskav in inovacij v državah upravičenkah, med drugim s podpiranjem usposabljanja za izboljšanje vodstvenih sposobnosti na področju raziskav in inovacij, nagrajevanjem, utrjevanjem inovacijskih ekosistemov ter vzpostavitvijo omrežij na področju raziskav in inovacij, tudi na podlagi raziskovalne infrastrukture, ki jo financira EU. Vložniki morajo jasno pokazati, da so projekti povezani z nacionalnimi in/ali regionalnimi raziskovalnimi in inovacijskimi strategijami, sicer ne morejo zaprositi za financiranje v okviru sklopa „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ v delu programa Obzorje Evropa „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“.

- (9) Raziskovalne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru stebra „Odprta znanost“, bi se morale določiti glede na potrebe in priložnosti na področju znanosti ter bi morale spodbujati znanstveno odličnost. Raziskovalni program bi bilo treba oblikovati v tesnem sodelovanju z znanstveno skupnostjo, v njem pa bi morali izpostaviti privabljanje svežih talentov na področju raziskav in inovacij in raziskovalcev na začetku poklicne poti ter pri tem krepiti evropski raziskovalni prostor, preprečevati beg možganov in spodbujati njihovo kroženje.
- (9a) Program bi moral Unijo in njene države članice podpirati, da bi upoštevale izrazito neizprosno konkurenco pri privabljanju najpametnejših in najposobnejših na mednarodni sceni.
- (10) Steber „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ bi morali sestavljati sklopi raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, da bi dosegli čim večje vključevanje na vseh zadevnih tematskih področjih, hkrati pa glede na porabljene vire zagotovili visoke in vzdržne ravni odličnosti in učinka. V okviru tega stebra se bo v prizadevanju za uresničitev ciljev trajnostnega razvoja, ob upoštevanju načel iz agende 2030 in iz Pariškega sporazuma ter ob krepitvi konkurenčnosti industrijskih panog Unije, spodbujalo meddisciplinarno, medsektorsko in čezmejno sodelovanje, ki bo zajemalo več politik. Če bodo zelo ambiciozne in obsežne pobude organizirane v obliki raziskovalnih in inovacijskih nalog, bo s Programom mogoče doseči preobrazben in sistemski učinek, ki ga bo občutila družba in bo v podporo ciljem trajnostnega razvoja, tudi na podlagi mednarodnega sodelovanja in znanstvene diplomacije.

- (11) Eden od glavnih kanalov, prek katerih bi se uresničevali cilji Programa, zlasti ustvarjanje trajnostnih delovnih mest in spodbujanje rasti, bi moral biti vzpostavljen tako, da bi se v Program v celoti in pravočasno vključili najrazličnejši predstavniki industrije – od posameznih podjetnikov ter malih in srednjih podjetij do velikih podjetij. Taka vključenost industrije bi se morala odražati v podpori za njeno sodelovanje pri ukrepih vsaj v obsegu, primerljivem s tistim iz prejšnjega okvirnega programa Obzorje 2020, ki je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁸ (v nadaljnjem besedilu: Obzorje 2020).
- (11a) Program bi moral s svojimi ukrepi bistveno prispevati k sprostitvi potenciala, ki ga premorejo strateški sektorji Evrope, vključno s ključnimi omogočitvenimi tehnologijami, pri tem pa odražati cilje iz strategije EU na področju industrijske politike⁹.
- (11b) Posvetovanje z več deležniki, tudi civilno družbo in industrijo, bi moralo prispevati k perspektivam in prednostnim nalogam, določenim med strateškim načrtovanjem. Rezultat tega bi morali biti periodični strateški načrti na področju raziskav in inovacij, ki bi se sprejemali z izvedbenimi akti za oblikovanje vsebine programov dela.
- (11c) V programu dela bi bilo treba za financiranje zadevnega ukrepa upoštevati izide specifičnih prejšnjih projektov ter stanje v znanosti, tehnologiji in na področju inovacij na nacionalni in mednarodni ravni ter na ravni Unije, pa tudi pomemben razvoj dogodkov v politiki, na trgih in v družbi.

⁸ Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str.104).

⁹

- (12) Industrijo Unije je treba podpreti, da bo ostala ali postala vodilna v svetu na področju inovacij, digitalizacije in podnebne nevtralnosti, zlasti z naložbami v ključne omogočitvene tehnologije, na katerih bo osnovana gospodarska dejavnost prihodnosti. Ukrepi v okviru Programa bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost in zagotavljati naložbene donose v prid javnosti, z njimi pa bi morali reševati problem nedelovanja trga ali suboptimalnih naložbenih razmer ter sorazmerno in pregledno – brez podvajanja ali izrivanja zasebnega financiranja – spodbujati naložbe. Tako bo zagotovljena skladnost ukrepov Programa in pravil EU o državni pomoči, s čimer bo preprečeno neutemeljeno izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.
- (13) Program bi moral raziskave in inovacije podpirati povezano, ob upoštevanju vseh ustreznih predpisov Svetovne trgovske organizacije. Koncept raziskav, vključno z eksperimentalnim razvojem, bi bilo treba razumeti skladno s priročnikom Frascati, ki ga je razvila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), koncept inovacij pa skladno s priročnikom iz Osla, ki sta ga razvila OECD in Eurostat, ob upoštevanju širšega pristopa, ki zajema tudi družbene inovacije. Pri klasifikaciji dejavnosti na področju tehnoloških raziskav, razvijanja izdelkov in predstavitvenih dejavnosti ter pri opredeljevanju vrst ukrepov, ki so na voljo v razpisih za zbiranje predlogov, bi bilo treba še naprej – tako kot v prejšnjem okvirnem programu Obzorje 2020 – upoštevati opredelitve pojmov, ki jih je v zvezi z ravnijsko tehnološke pripravljenosti (TRL) oblikovala OECD. Nepovratnih sredstev ne bi smeli dodeljevati za ukrepe, pri katerih dejavnosti presegajo TRL 8. Program dela za vsakokratni razpis v okviru stebra „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ bi lahko dopuščal dodeljevanje nepovratnih sredstev za potrjevanje izdelkov v velikem obsegu in za tržno replikacijo.
- (13a) Brez poseganja v splošna pogajanja o večletnem finančnem okviru bo program Obzorje Evropa k ciljem v zvezi z vesoljem prispeval na taki ravni izdatkov, ki bo vsaj sorazmerna z ravni iz predhodnega okvirnega programa Obzorje 2020, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta.

- (14) V sporočilu Komisije o vmesni oceni programa Obzorje 2020 (dok. COM(2018) 2 final), v resoluciji Evropskega parlamenta o oceni izvajanja programa Obzorje 2020 ob upoštevanju njegove vmesne ocene in predloga devetega okvirnega programa ter v sklepih Sveta „Od vmesne ocene programa Obzorje 2020 k devetemu okvirnemu programu“ (dok. 2016/2147(INI)) so podana priporočila za Program, vključno s pravili za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov, izhajajoča iz spoznanj, pridobljenih v okviru prejšnjega programa, ter prispevkov institucij EU in deležnikov. Med drugim se priporoča naslednje: predlagati ukrepe za spodbujanje kroženja možganov in omogočanje večje odprtosti omrežij na področju raziskav in inovacij, vlagati ambicioznejše za doseg kritične mase in zagotovitev čim večjega učinka; podpreti prebojne inovacije; dajati prednost naložbam Unije v raziskave in inovacije na področjih z visoko dodano vrednostjo, zlasti izhajajoč iz usmerjenosti v naloge ter na podlagi popolne, ozaveščene in dovolj zgodnje udeležbe državljanov in na podlagi širokega obveščanja; urediti okolje financiranja v Uniji, tudi z racionalizacijo palete partnerskih pobud in programov sofinanciranja, da bi v celoti izkoristili potencial Unije na področju raziskav in inovacij; med različnimi instrumenti Unije za financiranje razviti več sinergij, ki morajo biti konkretne, zlasti s preseganjem nekomplementarne intervencijske logike in zapletenosti raznih oblik financiranja, tudi z namenom, da se pomaga mobilizirati premalo izkoriščen potencial za raziskave in inovacije po vsej Uniji; okrepiti mednarodno sodelovanje in povečati odprtost za sodelovanje tretjih držav ter nadaljevati poenostavljanje na podlagi izkušenj iz programa Obzorje 2020.
- (15) Program bi si moral prizadevati za sinergije z drugimi programi Unije, od same zasnove in strateškega načrtovanja pa vse do izbire projekta, vodenja, komuniciranja, razširjanja in izkoriščanja rezultatov ter spremljanja, revizije in upravljanja. Pri financiranju raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti bi morale sinergije omogočati čim večjo harmonizacijo pravil o upravičenosti stroškov. Da bi se izognili prekrivanju in podvajanju ter povečali finančni vzvod financiranja Unije, se lahko sredstva iz drugih programov Unije prenesejo na dejavnosti programa Obzorje Evropa. V takih primerih bodo za tovrstna sredstva veljala pravila programa Obzorje Evropa.

- (15a) V skladu z Uredbo [o Instrumentu Evropske unije za okrevanje, v nadaljnjem besedilu: ERI] in v mejah sredstev, dodeljenih v okviru navedene uredbe, bi bilo treba izvesti ukrepe za okrevanje in odpornost v okviru tega programa, da se obravnavajo brezprimerne posledice krize zaradi COVID-19. Takšna dodatna sredstva bi bilo treba uporabiti tako, da se zagotovi skladnost z roki iz Uredbe [ERI]¹⁰. Takšna dodatna sredstva bi bilo treba dodeliti izključno za ukrepe za raziskave in inovacije, namenjene odzivanju na posledice krize zaradi COVID-19 in zlasti njenega gospodarskega, socialnega in družbenega učinka.
- (16) Da bi bil učinek financiranja Unije čim večji, prispevek k ciljem njenih politik pa karseda uspešen, bi morala Unija, kadar je ustrezno, sklepati evropska partnerstva s partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja. Taki partnerji bi lahko bili industrija, univerze, raziskovalne organizacije, organi, ki opravljajo javne storitve na lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni, ali organizacije civilne družbe, tudi ustanove in NVO, ki podpirajo in/ali izvajajo raziskovalne in inovacijske dejavnosti, pod pogojem, da je želene učinke mogoče doseči učinkoviteje v okviru partnerstva, kot pa če bi Unija ukrepala sama.
- (16a) Glede na odločitev države članice bi moralo biti možno, da se prispevki iz programov, ki se sofinancirajo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada+ (ESS+), Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo (ESPR) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), štejejo za prispevek sodelujoče države članice za namene programa Obzorje Evropa. Vendar to ne vpliva na potrebnost skladnosti z vsemi določbami, ki se uporabljajo za te prispevke ter so določene v [novi uredbi o skupnih določbah] in uredbah za posamezne sklade, zlasti pa na potrebnost skladnosti z določbami o zahtevah glede sofinanciranja ter upravljavskih in nadzornih sistemih.

¹⁰ Predlog Komisije (COM(2020) 459) o spremembi uredbe o programu Obzorje Evropa.

- (17) Program bi moral krepiti sodelovanje med evropskimi partnerstvi in partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja, tudi z združevanjem programov raziskav in inovacij ter čezmejnih naložb v raziskave in inovacije, ki prinašajo obojestranske koristi ljudem in podjetjem, hkrati pa zagotavljajo, da Unija lahko podpira svoje interese na strateških področjih¹¹.
- (17a) Vodilne pobude FET (prihodnje in nastajajoče tehnologije) so se izkazale za učinkovit in uspešen instrument, ki ob skupnem in usklajenem prizadevanju Unije in njenih držav članic družbi zagotavljajo koristi. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru vodilnih pobud FET „Graphene“ (grafen), „Human Brain Project“ (človeški možgani) in „Quantum Technologies“ (kvantne tehnologije), ki se podpirajo v okviru programa Obzorje 2020, bodo v okviru programa Obzorje Evropa še naprej financirane prek razpisov za zbiranje predlogov, vključenih v program dela. Pripravljalni ukrepi, ki se podpirajo v okviru vodilnih pobud FET programa Obzorje 2020, bodo prispevali k strateškemu načrtovanju v okviru programa Obzorje Evropa ter k delu v zvezi z nalogami, sofinanciranimi/sonačrtovanimi partnerstvi in rednimi razpisi za zbiranje predlogov.
- (18) Skupno raziskovalno središče (JRC) bi moralo za politike Unije skozi njihov celoten cikel še naprej zagotavljati neodvisne in v uporabnike usmerjene znanstvene dokaze ter tehnično podporo. Neposredne ukrepe JRC bi bilo treba izvajati prožno, učinkovito in pregledno, pri tem pa upoštevati potrebe politik Unije in zadevne potrebe uporabnikov JRC ter zagotavljati zaščito finančnih interesov Unije. JRC bi moral še naprej zagotavljati dodatne vire.

¹¹ Glej npr. predlog Komisije za uredbo o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v EU (dok. COM(2017) 487).

- (19) V okviru stebra „Inovativna Evropa“ bi bilo treba določiti niz ukrepov za celovito podporo potrebam podjetnikov in podjetništva, usmerjene v omogočanje realizacije in hitrejšega napredovanja prebojnih inovacij v prid hitri rasti trga. Obenem bi bilo treba zagotoviti točko „vse na enem mestu“, da bi privabljali in podpirali vsakovrstne inovatorje in inovativna podjetja, na primer MSP, med drugim zagonska podjetja in izjemoma tudi mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, s potencialom za razširitev na mednarodni ravni in na ravni Unije, ter ponujati hitro razpoložljiva, prilagodljiva nepovratna sredstva in sovlaganje, tudi z zasebnimi vlagatelji. Te cilje bi bilo treba uresničevati z ustanovitvijo Evropskega sveta za inovacije (EIC). Ta steber bi moral podpirati tudi Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) in evropske inovacijske ekosisteme nasploh, zlasti s sofinanciranjem partnerstev z nacionalnimi in regionalnimi akterji za podporo inovacij.
- (19a) V smislu te uredbe, zlasti pa v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru EIC, je zagonsko podjetje MSP v zgodnji fazi življenjskega cikla (vključno z akademskimi spin-offi), katerega cilj so inovativne rešitve in prilagodljiv poslovni model in ki je samostojno v smislu člena 3 Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES¹²; „podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni mikro-, malo in srednje veliko podjetje („MSP“) v skladu z opredelitvijo v Priporočilu Komisije 2003/361/ES, in ki ima med 250 in 3 000 zaposlenih, katerih število se izračuna v skladu s členi 3, 4, 5 in 6 naslova I Priloge k navedenemu priporočilu; malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo je podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki ima največ 499 zaposlenih.
- (20) Cilji politike v okviru Programa se bodo uresničevali tudi s pomočjo finančnih instrumentov in proračunskih jamstev sklada InvestEU, zlasti njegovih sklopov „raziskave, inovacije in digitalizacija“ ter „MSP“.

¹² Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (21) EIC bi moral skupaj z drugimi deli programa Obzorje Evropa spodbujati vse oblike inovacij – od inkrementalnih do prebojnih in prelomnih, s posebnim poudarkom na takih, ki ustvarjajo nove trge. EIC bi moral s svojima instrumentoma, tj. Iskalcem in Pospeševalcem, skušati identificirati, razviti in uvesti raznovrstne, tudi inkrementalne, visoko tvegane inovacije, pri čemer bi bile v ospredju prebojne, prelomne in visokotehnološke inovacije, ki ustvarjajo nove trge. Z dosledno in racionalizirano podporo bi moral EIC zapolniti trenutno praznino v javni podpori in zasebnih naložbah za prebojne inovacije. Instrumenta EIC morata imeti specifične pravne in upravljalvske značilnosti, da bi odražala cilje EIC, zlasti dejavnosti uvajanja na trg.
- (22) S Pospeševalcem EIC bomo premostili „inovacijski prepad“ med raziskavami, komercializacijo pred serijsko proizvodnjo in širitvijo podjetij. Pospeševalec bo podpiral zlasti dejavnosti z velikim potencialom, pri katerih pa je tehnološko/znanstveno, finančno, upravljalvsko in/ali tržno tveganje tako veliko, da še ne veljajo za bankabilne in zato na trgu ne morejo zagotoviti finančnega vzvoda za večje naložbe; s tem bo dopolnjeval program sklada InvestEU, vzpostavljen z Uredbo ...¹³, ki bo podpiral inovativne, a bankabilne projekte in subjekte.
- (22a) Pospeševalec EIC – v obliki kombiniranega financiranja in v obliki lastniškega kapitala – bi moral v tesni sinergiji s skladom InvestEU financirati MSP, med drugim zagonska podjetja, izjemoma projekte malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki še ne morejo ustvarjati prihodkov, še niso dobičkonosna ali še niso sposobna privabiti zadostnih naložb, da bi v celoti izpeljala poslovni načrt za svoje projekte. Taki upravičeni subjekti se bodo obravnavali kot nebankabilni, medtem ko bi bil ali bo delu njihovih potreb po naložbah lahko zadostil eden ali več vlagatelj, na primer zasebna ali javna banka, upravljavec družinskega premoženja, sklad tveganega kapitala, poslovni angel itd. Na ta način bo Pospeševalec EIC z odpravo nedelovanja trga omogočil financiranje obetavnih, čeprav še ne bankabilnih subjektov, ki izvajajo prebojne inovacijske projekte, ki ustvarjajo nove trge. Ko bodo ti projekti postali bankabilni, bodo v poznejši fazi svojega razvoja lahko financirani v okviru sklada InvestEU.

- (22b) Glavnino proračuna EIC pospeševalca bi bilo sicer treba porabiti za mešano financiranje, vendar bi morala za namene člena 43 podpora iz Pospeševalca EIC, ki je izključno v obliki nepovratnih sredstev in je namenjena MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ustrezati podpori iz proračuna instrumenta za MSP iz prejšnjega okvirnega programa Obzorje 2020, ki je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴.
- (23) EIT bi si moral zlasti prek svojih skupnosti znanja in inovacij (SZI) za krepitev inovacijskih ekosistemov, ki se spopadajo z globalnimi izzivi, prizadevati s spodbujanjem povezovanja inovacij, raziskav, visokega šolstva in podjetništva. Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo bi moral v skladu s svojim ustanovnim aktom, t.j. uredbo o EIT, ter strateško agendo za raziskave in inovacije spodbujati inovacije v svojih dejavnostih in znatno okrepiti svojo podporo vključevanju visokošolskega izobraževanja v inovacijski ekosistem, zlasti s podpiranjem podjetniškega izobraževanja, spodbujanjem trdnih izvendisciplinarnih sodelovanj med industrijo in akademskimi krogi ter identificiranjem perspektivnih znanj in spretnosti za prihodnje inovatorje, da bi lahko reševali globalne izzive, za kar so potrebna napredna digitalna in inovacijska znanja in spretnosti. Programi podpore, ki jih zagotavlja EIT, bi morali koristiti upravičencem EIC, zagonska podjetja, ki izhajajo iz SZI EIT, pa bi morala imeti dostop do ukrepov EIC. EIT bi moral poleg stebra „Inovativna Evropa“, v katerega naj bi bil vključen že zaradi svoje osredinjenosti na inovacijske ekosisteme, po potrebi podpirati tudi druge stebre.
- (24) Zagotavljanje in ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev za podjetja, ki tekmujejo na določenem trgu, bi morala biti med ključnimi pogoji za razcvet prebojnih inovacij, zato da bi zlasti mali in srednje veliki inovatorji lahko v celoti izkoristili prednosti svojih naložb in si zagotovili ustrezen tržni delež.

¹⁴ Potem ko bo sprejeto končno besedilo uredbe, naj bi bila v seriji C Uradnega lista objavljena izjava Komisije.

- (25) Program bi moral spodbujati in vključevati sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter pobude, ki temeljijo na obojestranskih koristih, interesih EU, mednarodnih zavezah, znanstveni diplomaciji in, kolikor je mogoče, vzajemnosti. V sklopu mednarodnega sodelovanja bi se morali zavzemati za krepitev odličnosti in privlačnosti Unije na področju raziskav in inovacij ter za povečanje njene gospodarske in industrijske konkurenčnosti z namenom spopadanja z globalnimi izzivi, vključno s cilji Združenih narodov za trajnostni razvoj, ob upoštevanju načel iz Agende 2030 in iz Pariškega sporazuma v okviru Konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah, in z namenom podpiranja zunanjih ciljev Unije. Upoštevati bi bilo treba pristop splošne odprtosti za mednarodno udeležbo in ciljno usmerjeno mednarodno sodelovanje, tudi preko ustrezne upravičenosti za financiranje subjektov s sedežem v državah z nizkimi ali srednjimi dohodki. Hkrati bi bilo treba spodbujati pridruževanje tretjih držav Programu, zlasti k njegovim sodelovalnim delom, v skladu s pridružitvenimi sporazumi, in se pri tem osrediniti na dodano vrednost za Unijo. Komisija bi morala pri dodeljevanju finančnih prispevkov pridruženih držav programu upoštevati raven sodelovanja pravnih subjektov teh držav v različnih komponentah programa.
- (25a) Svet lahko v skladu s členom 218(4) PDEU določi posebni odbor, s kateri se posvetuje, ko vodi pogajanja, med drugim o obliki in vsebini pridružitvenih sporazumov.

- (26) Da bi poglobili odnos med znanostjo in družbo ter čim bolj izkoristili njuno interakcijo, bi moral Program k sodelovanju pritegniti državljane in organizacije civilne družbe ter jih vključiti v sooblikovanje in soustvarjanje odgovornih raziskovalnih in inovacijskih programov in vsebin, ki se bodo odzivale na pomisleke, potrebe in pričakovanja civilne družbe, pri čemer bi moral spodbujati znanstveno izobraževanje, javno dostopnost znanstvenih spoznanj ter sodelovanje državljanov in organizacij civilne družbe v njegovih dejavnostih. To bi moralo potekati v celotnem Programu in preko posebnih dejavnosti v delu „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“. Vključevanje državljanov in civilne družbe v raziskave in inovacije bi morale spremljati dejavnosti ozaveščanja javnosti, s katerimi bi se zbirala in ohranjala javna podpora za Program. Program bi si moral prizadevati tudi za odstranjevanje ovir in spodbujanje sinergij med znanostjo, tehnologijo, kulturo in umetnostjo, da bi dosegel novo kakovost trajnostnih inovacij. Ukrepe, sprejete za izboljšanje vključenosti državljanov in civilne družbe v podprte projekte, bi bilo treba spremljati.
- (27) Pri Programu bi morali, kadar je ustrezno, upoštevati posebnosti najbolj oddaljenih regij, kot jih priznava člen 349 PDEU, v skladu s Sporočilom Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“, ki ga je Svet pozdravil.¹⁵
- (28) Cilji dejavnosti, razvitih v okviru Programa, bi morali biti odpravljanje neenakosti med spoloma, boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi na področju raziskav in inovacij v skladu s členoma 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji in členom 8 PDEU. Vidik spolov bi bilo treba vključiti v vsebino raziskav in inovacij ter upoštevati v vseh fazah raziskovalnega cikla. Cilja dejavnosti v okviru Programa bi morala biti tudi odpravljanje neenakosti ter spodbujanje enakosti in raznolikosti v vseh vidikih raziskav in inovacij, kar zadeva starost, invalidnost, raso ali etnično pripadnost, vero ali prepričanje ter spolno usmerjenost.

¹⁵ 13715/17 + ADD 1–3: Sporočilo Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“ (dok. COM(2017) 623 final).

- (28a) Skozi ves Program bi si bilo treba nenehno prizadevati za upravo poenostavitev, zlasti zmanjšanje upravnega bremena za upravičence. Komisija bi morala dodatno poenostaviti svoja orodja in smernice, tako da bodo upravičenci čim manj obremenjeni. Razmisliti bi morala zlasti o izdaji skrajšane različice smernic.
- (29) Ta uredba določa cilje in prednostne naloge dejavnosti Unije v okviru raziskav in razvoja na področju obrambe, navaja splošno zasnovo teh dejavnosti ter določa znesek finančne udeležbe Unije pri raziskavah in razvoju na področju obrambe. Glede na posebnosti v sektorju obrambne industrije bi morale biti podrobne določbe o financiranju Unije za raziskovalne projekte na področju obrambe določene v Uredbi ... o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada¹⁶, ki opredeljuje pravila za sodelovanje pri raziskavah na področju obrambe. Sinergije bi morale koristiti civilnim raziskavam in raziskavam na področju obrambe, čeprav bi morale biti dejavnosti, ki se izvajajo v okviru te uredbe, razen tistih, ki jih pokriva Evropski obrambni sklad, osredinjene izključno na uporabo v civilne namene. Nepotrebno podvajanje bo izključeno.
- (30) Ta uredba določa finančna sredstva za Program. Znesek, naveden v tej uredbi, v letnem proračunskem postopku za Evropski parlament in Svet pomeni prednostni referenčni znesek v smislu [*sklic se ustrezno posodobi v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom*: točka 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju¹⁷].

¹⁶

¹⁷ Sklic je treba posodobiti: UL C 373, 20.12.2013, str. 1. Sporazum je na voljo na naslovu: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1527811322830&uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1527811322830&uri=CELEX:32013Q1220(01))

- (31) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) št. [nova finančna uredba] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, razen če je zaradi specifične narave raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, zaradi katere so potrebna drugačna pravila, na primer glede dodatne poenostavitve ali krajših rokov, določeno drugače. Uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili za nepovratna sredstva, nagrade, javno naročanje, posredno izvrševanje, finančno pomoč, finančne instrumente in proračunska jamstva, ter preglede odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na druge pogojenosti za zaščito proračuna in Instrumenta Evropske unije za okrevanje¹⁸.
- (31a) Skupni proračun za sklop „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ v delu programa Obzorje Evropa „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ bi moral ustrezati najmanj 3,3 % skupnega proračuna programa Obzorje Evropa. Ta proračun bi moral biti namenjen predvsem pravnim subjektom v državah s potencialom za izboljšanje raziskovalne odličnosti.

¹⁸ To uvodno izjavo bo morda treba posodobiti glede na izid pogajanj o sistemu pogojenosti.

- (32) V skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 2018/1046¹⁹ („finančna uredba“) in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95²¹, (Euratom, ES) št. 2185/96²² in (EU) 2017/1939²³ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti, vključno z goljufijami, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter, kadar je ustrezno, naložitev upravnih sankcij. Zlasti lahko v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je podana goljufija, korupcija ali katero koli drugo nezakonito ravnanje, ki škodi finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja kazniva dejanja zoper finančne interese Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴.

¹⁹ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

²⁰ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

²¹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.95, str. 1).

²² Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

²³ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

²⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, EJT – za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939 – in Evropskemu računskemu sodišču (ERS) podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da enakovredne pravice podelijo vse tretje osebe, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije.

- (32a) Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), so lahko pri programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru²⁵, ki določa, da se ti programi izvajajo na podlagi odločitve po tem sporazumu. Udeležene so lahko tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V tej uredbi bi bilo treba dodati posebno določbo, da bi odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in ERS podelili pravice in dostop, ki jih potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti.
- (33) V skladu s [sklic posodobiti, kot je primerno, v skladu z novim sklepom o ČDO: člen 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU²⁶] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa in možnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (34) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje je treba Program oceniti na podlagi informacij, zbranih prek posebnih zahtev glede poročanja in spremljanja, hkrati pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam in upravičencem Programa. Te zahteve lahko, kadar je ustrezno, vključujejo merljive kazalnike, ki bodo služili kot podlaga za ocenjevanje dejanskih učinkov Programa.

²⁵ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

²⁶ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (35) Da bi lahko Komisija po potrebi dopolnila ali spremenila kazalnike poti do učinka, bi bilo treba v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije nanjo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno a strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (36) Skladnost in sinergije med programom Obzorje Evropa in vesoljskim programom EU bodo spodbujale inovativnost in konkurenčnost evropskega vesoljskega sektorja v svetovnem merilu ter krepile avtonomnost Evrope pri dostopu do vesolja in njegovem izkoriščanju v zaščitenem in varnem okolju, pa tudi vlogo Evrope kot globalne akterke. Vrhunske raziskave, prebojne rešitve in nadaljnji uporabniki v programu Obzorje Evropa bodo podprti s podatki in storitvami, ki jih bo dal na razpolago vesoljski program.
- (36a) Skladnost in sinergije med programoma Obzorje Evropa in Erasmus bodo spodbujale uveljavljanje rezultatov raziskav prek dejavnosti usposabljanja, pripomogle k razširjanju inovativnega duha v izobraževalnem sistemu ter zagotovile, da bosta izobraževanje in usposabljanje temeljila na najsodobnejših raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih. V tem smislu bo po pilotnih ukrepih v zvezi z evropskimi univerzami, ki so se začeli izvajati v okviru programa Erasmus+ 2014–2020, program Obzorje Evropa, kadar bo ustrezno, sinergijsko dopolnjeval podporo, dodeljeno evropskim univerzam v okviru programa Erasmus.
- (37) Pravila za sodelovanje in razširjanje rezultatov bi morala ustrezno odražati potrebe Programa, pri čemer bi bilo treba upoštevati pomisleke in priporočila, ki so jih različni deležniki in strokovnjaki navedli v okviru vmesne ocene programa Obzorje 2020.

- (38) Skupna pravila v celotnem Programu bi morala zagotoviti skladen okvir, ki bo olajšal sodelovanje v programih, financiranih iz proračuna Programa, vključno s sodelovanjem v programih, ki jih upravljajo organi financiranja, kot so EIT, skupna podjetja ali katere koli druge strukture v skladu s členom 187 PDEU, pa tudi v programih, ki jih izvajajo države članice v skladu s členom 185 PDEU. Sprejetje posebnih pravil bi moralo biti mogoče, vendar morajo biti izjeme omejene na primere, v katerih je to nujno potrebno in ustrezno utemeljeno.
- (39) Ukrepi, ki spadajo v področje uporabe Programa, bi morali spoštovati temeljne pravice in upoštevati načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. Taki ukrepi bi morali biti skladni z vsemi pravnimi obveznostmi, vključno z mednarodnim pravom, in vsemi zadevnimi sklepi Komisije, kot je obvestilo Komisije z dne 28. junija 2013²⁷, ter z etičnimi načeli, kar vključuje preprečevanje vsakršnih kršitev raziskovalne integritete. Pri raziskovalnih dejavnostih bi bilo treba upoštevati tudi člen 13 PDEU, obenem bi bilo treba zmanjšati uporabo živali pri raziskavah in poskusih s ciljem, da se njihova uporaba v celoti ukine²⁸.

²⁷ UL C 205, 19.7.2013, str. 9.

²⁸ Glej izjavo Komisije o financiranju raziskav na človeških zarodnih matičnih celicah s strani EU v okviru programa Obzorje Evropa.

- (40) V skladu s cilji mednarodnega sodelovanja iz členov 180 in 186 PDEU bi bilo treba spodbujati sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v tretjih državah ter mednarodnih organizacij. Izvajanje Programa bi moralo biti skladno z ukrepi, sprejetimi v skladu s členoma 75 in 215 PDEU, ter z mednarodnim pravom. Za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi Unije ter njenimi interesi, samostojnostjo ali varnostjo, se sodelovanje v specifičnih ukrepih v okviru Programa lahko omeji bodisi izključno na subjekte s sedežem v državah članicah bodisi na subjekte s sedežem v državah članicah in tiste s sedežem v določenih pridruženih ali drugih tretjih državah. Pri vsaki izključitvi pravnih subjektov s sedežem v Uniji ali pridruženih državah, ki so pod neposrednim ali posrednim nadzorom nepridruženih tretjih držav ali pravnih subjektov nepridruženih tretjih držav, bi bilo treba upoštevati tveganja, ki bi jih vključitev takih subjektov pomenila na eni strani, in koristi, ki bi jih imela njihova udeležba na drugi strani.
- (41) Ob priznavanju, da so podnebne spremembe eden od največjih globalnih in družbenih izzivov, ter glede na to, da se je treba proti tem spremembam boriti v skladu z zavezami Unije k izvajanju Pariškega sporazuma in doseganju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo Program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi bilo 30 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Podnebna vprašanja se ustrezno vključijo v vsebino raziskav in inovacij ter so upoštevana v vseh fazah raziskovalnega cikla.

- (41a) Komisija bo v sklopu s podnebjem povezane poti do učinka poročala o rezultatih, inovacijah in skupnih ocenjenih učinkih projektov, relevantnih za podnebje, tudi ločeno po delih Programa in načinih izvajanja. V svoji analizi bi morala upoštevati dolgoročne gospodarske, družbene in okoljske stroške in koristi za evropske državljane, ki izhajajo iz programskih dejavnosti, vključno z uveljavitvijo inovativnih rešitev za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter ocenjenimi učinki na delovna mesta in ustanavljanje podjetij, gospodarsko rast in konkurenčnost, čisto energijo, zdravje in blaginjo (vključno s kakovostjo zraka, tal in vode). Rezultate te analize učinka bi bilo treba objaviti, oceniti v sklopu evropskih podnebnih in energetskega ciljev ter upoštevati pri kasnejšem strateškem načrtovanju in v prihodnjih programih dela.
- (41b) V skladu s cilji trajnostnega razvoja bi morale raziskovalne in inovacijske dejavnosti prispevati k ohranjanju in obnavljanju biotske raznovrstnosti.
- (43) Uporaba občutljivih informacij v zvezi z ozadjem ali dostop nepooblaščenih oseb do občutljivih rezultatov bi lahko negativno vplivala na interese Unije ali ene ali več držav članic. Tako bi bilo treba z zaupnimi in tajnimi podatki ravnati v skladu z vso ustrezno zakonodajo Unije, vključno z notranjimi pravili institucij, kot je Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444, ki vsebuje določbe o varnostnih pravilih za varovanje tajnih podatkov EU.
- (44) Treba je določiti minimalne pogoje za sodelovanje, in sicer tako v smislu splošnega pravila, kadar naj bi konzorcij vključeval vsaj en pravni subjekt iz države članice, kot tudi glede na posebnosti posamezne vrste ukrepov v okviru Programa.

- (45) Ustrezno je, da se določijo pogoji za zagotovitev finančnih sredstev Unije udeležencem ukrepov v okviru Programa. Pri dodeljevanju nepovratnih sredstev bi bilo treba upoštevati vse oblike prispevkov iz finančne uredbe, tudi pavšalne zneske, pavšalne stopnje ali stroške na enoto, z namenom nadaljnje poenostavitve. V sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev bi morale biti navedene pravice in obveznosti upravičencev, po potrebi vključno z vlogo in nalogami koordinatorja. Pri pripravi in vsaki poznejši bistveni spremembi vzorčnih sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev bi bilo treba tesno sodelovati s strokovnjaki iz držav članic.
- (46) V tej uredbi so navedene najvišje možne stopnje financiranja, da bi upoštevali načelo sofinanciranja. Nižje stopnje financiranja se med izvajanjem Programa lahko določijo le v ustrezno utemeljenih primerih.
- (47) V skladu s finančno uredbo bi moral biti Program podlaga za širše priznavanje običajnih praks stroškovnega računovodstva, ki jih uporabljajo upravičenci, kar zadeva stroške za osebje in stroške na enoto za interno fakturirano blago in storitve (tudi za veliko raziskovalno infrastrukturo, kot se jo pojmuje v programu Obzorje 2020). Vsi upravičenci bi morali imeti možnost, da v zvezi z interno fakturiranim blagom in storitvami uporabijo stroške na enoto, izračunane v skladu z njihovimi običajnimi praksami stroškovnega računovodstva z združevanjem dejanskih neposrednih in posrednih stroškov. Pri tem bi upravičenci dejanske posredne stroške, izračunane na podlagi razdelitvenih ključev, lahko vključili v take stroške na enoto za interno fakturirano blago in storitve.
- (48) Sedanji sistem povračila dejanskih stroškov osebja bi bilo treba še poenostaviti v skladu s pristopom plačila na podlagi projekta, razvitim v okviru programa Obzorje 2020, ter dodatno uskladiti s finančno uredbo, s čimer bi zmanjšali razliko v plačilu med raziskovalci EU, ki sodelujejo v Programu.

- (49) Jamstveni sklad za udeležence, ki je bil ustanovljen v okviru programa Obzorje 2020 in ga upravlja Komisija, se je izkazal za pomemben zaščitni mehanizem za zmanjševanje tveganj, povezanih z zneski, ki jih udeleženci dolgujejo in jih niso povrnili. Zato bi bilo ta jamstveni sklad, preimenovan v mehanizem vzajemnega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), treba ohraniti in dodatno razširiti na druge organe financiranja, zlasti na pobude iz člena 185 PDEU. Mehanizem bi moral biti odprt za upravičence katerega koli drugega programa Unije z neposrednim upravljanjem.
- (50) Določiti bi bilo treba pravila za urejanje izkoriščanja in razširjanja rezultatov, s katerimi bi zagotovili, da udeleženci ustrezno ščitijo, izkoriščajo, razširjajo in zagotavljajo dostop do teh rezultatov, če je to primerno. Večji poudarek bi moral biti na izkoriščanju rezultatov, Komisija pa bi morala ugotoviti, kakšne so možnosti, da upravičenci izkoristijo rezultate, zlasti v Uniji, in prispevati k temu, da bodo te možnosti čim večje. Izkoriščanje bi moralo biti skladno z načeli Programa, kar med drugim vključuje spodbujanje inovacij v Uniji in krepitev evropskega raziskovalnega prostora.
- (51) Ohraniti bi bilo treba ključne elemente sistema ocenjevanja in izbire predlogov iz predhodnega programa Obzorje 2020 s posebnim poudarkom na odličnosti. Predloge bi bilo treba še naprej izbirati na podlagi ocene neodvisnih strokovnjakov. Komisija bi morala v proces ocenjevanja po potrebi še naprej vključevati neodvisne opazovalce. Pri dejavnostih v sklopu Iskalca EIC in nalogah ter v drugih ustrezno utemeljenih primerih, kot so določeni v programu dela, je mogoče upoštevati potrebo po zagotovitvi splošne skladnosti portfelja projektov, pod pogojem, da so projektni predlogi presegli veljavne mejne vrednosti. Cilje in postopke za ta namen bi bilo treba vnaprej objaviti. V skladu s členom 200(7) finančne uredbe bi morali vložniki prejeti povratne informacije o oceni njihovega predloga, zlasti pa – v primeru zavrnitve – razloge zanjo.

- (52) Za vse dele Programa bi bilo treba, kjer koli je mogoče, izvajati sistematično navzkrižno opiranje na revizije in ocene v skladu s členoma 126 in 127 finančne uredbe, da bi zmanjšali upravno breme za upravičence do sredstev Unije. Navzkrižno opiranje bi moralo biti izrecno predvideno ob upoštevanju tudi drugih elementov zanesljivosti, kot so revizije sistemov in procesov.
- (53) Za posebne izzive na področju raziskav in inovacij bi bilo treba predvideti nagrade, kadar je ustrezno, tudi s skupnimi ali združenimi nagradnimi natečaji, ki bi jih Komisija ali organ financiranja organiziral skupaj z drugimi organi Unije, pridruženimi državami, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami ali nepridobitnimi pravnimi subjekti.
- (54) Vrste financiranja in načini izvajanja v skladu s to uredbo se izberejo na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje konkretnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški nadzora, upravna obremenitev in pričakovano tveganje neizpolnjevanja obveznosti. Pri nepovratnih sredstvih se v zvezi s tem med drugim preuči uporaba pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in standardnih lestvic stroškov na enoto –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. S to uredbo se vzpostavlja okvirni program za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: Program) in določajo pravila za sodelovanje in razširjanje pri posrednih ukrepih v okviru Programa, opredeljen pa je tudi okvir, ki ureja podporo Unije za raziskovalne in inovacijske dejavnosti. Program je vzpostavljen za obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2027.
2. Uredba določa cilje Programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje takega financiranja.
3. Program se bo izvajal s:
 - (a) posebnim programom, vzpostavljenim s Sklepom .../.../EU²⁹;
 - (aa) finančnim prispevkom za EIT, ustanovljenim z Uredbo (ES) št. 294/2008;
 - (b) posebnim programom za raziskave na področju obrambe, vzpostavljenim z Uredbo .../.../EU Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada.

4. Razen če je izrecno določeno drugače, se izrazi „Obzorje Evropa“, „Program“ in „posebni program“ v tej Uredbi nanašajo na vsebino, ki je relevantna le za posebni program iz odstavka 3(a).

EIT izvaja Program v skladu s svojimi strateškimi cilji za obdobje 2021–2027, kot so določeni v strateškem inovacijskem programu EIT, pri tem pa se upošteva strateško načrtovanje.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „raziskovalna infrastruktura“ pomeni zmogljivosti, ki raziskovalnim skupnostim zagotavljajo vire in storitve za opravljanje raziskav in spodbujanje inovacij na njihovih področjih. Ta opredelitev vključuje z njimi povezane človeške vire ter zajema večjo opremo ali sklope instrumentov, vire, povezane z znanjem, kot so zbirke, arhivi ali infrastruktura znanstvenih podatkov, računalniške sisteme in komunikacijska omrežja ter vso drugo infrastrukturo edinstvene narave, ki je odprta za zunanje uporabnike in bistvena za doseganje odličnosti pri raziskavah in inovacijah. Kadar je to relevantno, se lahko uporablja zunaj področja raziskav, na primer za izobraževanje ali javne storitve, in je lahko „na enem mestu“, „virtualna“ ali „razpršena“;
- (2) „strategija pametne specializacije“ ima enak pomen kot strategija pametne specializacije po opredelitvi iz Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰ in izpolnjuje omogočitvene pogoje iz Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah];

³⁰ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006.

- (3) „evropsko partnerstvo“ pomeni pobudo, oblikovano ob zgodnjem sodelovanju držav članic in/ali pridruženih držav, s katero se Unija ter zasebni in/ali javni partnerji (kot so industrija, univerze, raziskovalne organizacije, organi, ki opravljajo javne storitve na lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni, ali organizacije civilne družbe, vključno s fundacijami in NVO) zavežejo, da bodo skupaj podprli razvoj in izvajanje programa raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, vključno s tistimi, ki so povezane s trgom in uveljavljanjem regulative ali politike;
- (4) „odprt dostop“ pomeni prakso zagotavljanja brezplačnega spletnega dostopa do izsledkov raziskav, ki izhajajo iz ukrepov, financiranih v okviru Programa, končnemu uporabniku, v skladu s členoma 10 in 35(3) te uredbe;
- (4a) „odprta znanost“ pomeni pristop k znanstvenemu procesu, ki temelji na odprtem sodelovanju, orodjih in razširjanju znanja, vključno z elementi iz člena 10;
- (5) „naloga“ pomeni portfelj ukrepov na področju raziskav in inovacij, ki temeljijo na odličnosti in so usmerjeni k učinkom v različnih disciplinah in sektorjih, njen namen pa je:
- dosega merljiv cilj v danem časovnem okviru, ki ga ne bi bilo mogoče doseči s posameznimi ukrepi,
 - vplivati na družbo in oblikovanje politik prek znanosti in tehnologije ter
 - dosega relevantnost za velik del evropskega prebivalstva in širok krog evropskih državljanov;
- (6) „predkomercialno naročanje“ pomeni naročanje raziskovalnih in razvojnih storitev, ki vključujejo delitev tveganja in koristi pod tržnimi pogoji, ter naročanje konkurenčnega razvoja v fazah, v katerih sta raziskovanje in razvoj naročenih storitev jasno ločena od uvajanja tržnih količin končnih izdelkov;
- (7) „javno naročanje inovativnih rešitev“ pomeni naročanje, kjer javni organi naročniki nastopajo kot stranka za uvajanje inovativnega blaga ali storitev, ki še niso na voljo v serijski tržni obliki, na trg, in lahko vključuje tudi preskušanje skladnosti;

- (8) „pravice dostopa“ pomenijo pravice do uporabe rezultatov ali obstoječega znanja pod pogoji, določenimi v skladu s to uredbo;
- (9) „obstoječe znanje“ pomeni podatke, znanje ali informacije kakršne koli oblike ali vrste, tako materialne kot nematerialne, vključno z vsemi pravicami, kot so pravice intelektualne lastnine, ki: (i) jih imajo upravičenci pred pristopom k ukrepu; in (ii) jih upravičenci določijo v pisnem sporazumu, kot ga terja izvajanje ukrepa ali izkoriščanje njegovih rezultatov;
- (10) „razširjanje“ pomeni javno razkritje rezultatov z ustreznimi sredstvi (razen zaradi zaščite ali izkoriščanja rezultatov), vključno z znanstvenimi objavami v kakršnem koli mediju;
- (11) „izkoriščanje“ pomeni uporabo rezultatov v nadaljnjih raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih, ki niso zajete v zadevnem ukrepu in med drugim vključujejo komercialno izkoriščanje, na primer razvijanje, ustvarjanje, izdelovanje in trženje izdelka ali postopka, ustvarjanje in zagotavljanje storitve ali pri dejavnostih standardizacije;
- (12) „pošteni in razumni pogoji“ pomenijo ustrezne pogoje, vključno z morebitnimi finančnimi pogoji ali pogoji dostopa prosto plačila, ob upoštevanju specifičnih okoliščin zahteve za dostop, denimo dejanske ali potencialne vrednosti rezultatov ali obstoječega znanja, do katerih se zahteva dostop, in/ali obseg, trajanje ali druge značilnosti predvidenega izkoriščanja;
- (13) „organ financiranja“ pomeni organ ali organizacijo, razen Komisije, kakor je določen v točki (c) člena 62(1) finančne uredbe in mu je Komisija zaupala naloge v zvezi z izvajanjem proračuna v okviru Programa;
- (14) „mednarodna evropska raziskovalna organizacija“ pomeni mednarodno organizacijo, v kateri večino članov sestavljajo države članice ali pridružene države, njen glavni cilj pa je spodbujanje znanstvenega in tehnološkega sodelovanja v Evropi;

- (15) „pravni subjekt“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost ter lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in ima obveznosti, ali subjekt, ki nima statusa pravne osebe v skladu s členom 197(2)(c) finančne uredbe;
- (15a) „države s potencialom za izboljšanje raziskovalne odličnosti“/„države z manjšo uspešnostjo na področju raziskav in inovacij“ pomenijo države, v katerih je treba ustanoviti pravne subjekte, da bi lahko nastopili kot koordinatorji v okviru sklopa „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ v delu programa Obzorje Evropa „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“. Med državami članicami EU so to Bolgarija, Hrvaška, Ciper, Češka republika, Estonija, Grčija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovaška in Slovenija celotno trajanje Programa. Za pridružene države bo seznam upravičenk opredeljen na podlagi kazalnika in objavljen v programu dela. Na podlagi člena 349 PDEU bodo v okviru tega sklopa kot koordinatorji upravičeni nastopiti tudi pravni subjekti iz najbolj oddaljenih regij;
- (16) „nepridobitni pravni subjekt“ pomeni pravni subjekt, ki je po svoji pravni obliki nepridobitne narave ali ima pravno ali statutarno obveznost, da dobička ne deli svojim delničarjem ali posameznim članom;
- (16a) „MSP“ pomeni mikro-, malo in srednje podjetje, kot je opredeljeno v Priporočilu Komisije 2003/361/ES³¹;
- (17) „malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni mikro, malo ali srednje podjetje („MSP“) v skladu z opredelitvijo v Priporočilu Komisije 2003/361/ES²⁷, in ima do 499 zaposlenih, pri čemer se število zaposlenih izračuna v skladu s členi 3, 4, 5 in 6 naslova I Priloge k navedenemu priporočilu;
- (18) „rezultati“ pomenijo materialne ali nematerialne učinke ukrepa, kot so podatki, tehnično znanje ali informacije ne glede na obliko in naravo in ne glede na to, ali jih je mogoče zaščititi, ter pravice, ki so povezane z njimi, vključno s pravicami intelektualne lastnine;

- (18a) „izsledki raziskav“ pomenijo rezultate, ki se ustvarijo v okviru ukrepov, do katerih se lahko zagotovi dostop v obliki znanstvenih publikacij, podatkov ali drugih obdelanih izidov in postopkov, kot so programska oprema, algoritmi, protokoli in elektronske beležnice;
- (19) „pečat odličnosti“ pomeni certificirano oznako, ki kaže, da je predlog, poslan na razpis za zbiranje predlogov, presegel vse mejne vrednosti ocenjevanja, določene v programu dela, vendar ga ni bilo mogoče financirati zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev, ki so na voljo za ta razpis v programu dela, lahko pa bi lahko bil podprt z drugimi viri Unije ali nacionalnimi viri financiranja;
- (19a) „strateški načrt za raziskave in inovacije“ pomeni izvedbeni akt, ki določa strategijo izvajanja vsebine programa dela za obdobje največ štirih let in je bil sprejet po obsežnem in obveznem postopku posvetovanja z več deležniki. V njem so opredeljene prednostne naloge, ustrezne vrste ukrepov in oblike izvajanja, ki jih je treba uporabiti;
- (20) „program dela“ pomeni dokument, ki ga je sprejela Komisija za izvajanje posebnega programa³² v skladu z njegovim členom 12, ali enakovredni dokument po vsebini in strukturi, ki ga je sprejel organ financiranja;
- (21) „vračljiv predujem“ pomeni del kombiniranega financiranja iz programa Obzorje Evropa ali EIC, ki ustreza posojilu na podlagi naslova X finančne uredbe, vendar ga neposredno dodeli Unija na nepridobitni osnovi za kritje stroškov dejavnosti, ki ustrezajo ukrepu na področju inovacij, in ga mora upravičenec vrniti Uniji v skladu s pogoji, določenimi v pogodbi;
- (22) „pogodba“ pomeni sporazum, ki ga Komisija ali organ financiranja sklene s pravnim subjektom, ki izvaja ukrep na področju inovacij in uvajanja na trg, in je podprt s kombiniranim financiranjem iz programa Obzorje Evropa ali EIC;

32

- (23) „tajni podatek“ pomeni tajni podatek EU, opredeljen v členu 3 Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444, ter tajni podatek držav članic, tajni podatek tretjih držav, s katerimi je Unija sklenila sporazum o varnosti podatkov, in tajni podatek mednarodne organizacije, s katero je Unija sklenila sporazum o varnosti podatkov;
- (24) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna EU, med drugim v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) finančne uredbe, ki združujejo nepovratne oblike podpore in/ali finančne instrumente iz proračuna EU s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (25) „kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa“ pomeni finančno podporo za program, ki podpira dejavnosti na področju inovacij in uvajanja na trg, sestavljeno iz posebne kombinacije nepovratnih sredstev ali vračljivega predujma z naložbo v lastniški kapital ali katero koli drugo povratno obliko podpore;
- (25aa) „ukrep na področju raziskav in inovacij“ pomeni ukrep, ki je sestavljen zlasti iz dejavnosti, katerih cilj je odkrivanje novega znanja in/ali preučitev izvedljivosti nove ali izboljšane tehnologije, izdelka, procesa, storitve ali rešitve. Vključuje lahko temeljne in uporabne raziskave, tehnološki razvoj in povezovanje, preskušanje, predstavitvene dejavnosti in preverjanje prototipov manjšega obsega v laboratorijskem ali simuliranem okolju;
- (25b) „ukrep na področju inovacij“ pomeni ukrep, ki je sestavljen zlasti iz dejavnosti, neposredno usmerjenih v izdelavo načrtov in ureditev ali zasnov za nove, spremenjene ali izboljšane izdelke, procese ali storitve, kar bi lahko vključevalo izdelavo prototipov, preskušanje, predstavitvene dejavnosti, poskusno izvajanje, potrjevanje izdelkov v velikem obsegu in tržno replikacijo;
- (25c) „pionirske raziskave Evropskega raziskovalnega sveta (vključno s potrditvijo koncepta ERC)“ pomenijo raziskovalne ukrepe, ki jih vodi glavni raziskovalec in v okviru ERC izvaja en ali več upravičencev;

- (25d) „ukrep na področju usposabljanja in mobilnosti“ pomeni ukrep, usmerjen v izboljšanje spretnosti, znanja in poklicnih možnosti raziskovalcev na podlagi mobilnosti med državami ter po potrebi med sektorji ali disciplinami;
- (25e) „ukrep sofinanciranja programa“ pomeni ukrep za zagotovitev večletnega sofinanciranja programa dejavnosti, ki jih določijo in/ali izvajajo subjekti, ki upravljajo in/ali financirajo programe raziskav in inovacij in ne spadajo med organe financiranja Unije. Tak program dejavnosti lahko podpira mreženje in usklajevanje, raziskave, inovacije, pilotne ukrepe ter ukrepe na področju inovacij in uvajanja na trg, ukrepe usposabljanja in mobilnosti, ozaveščanje in komuniciranje, razširjanje in izkoriščanje ali vse ustrezne oblike finančne podpore, kot so nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila ter kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa ali kombinacija tega. Ukrep sofinanciranja programa lahko izvajajo ti subjekti neposredno ali tretje osebe v njihovem imenu;
- (25f) „ukrep predkomercialnega naročanja“ pomeni ukrep, katerega glavni cilj je ta, da upravičenci, ki so javni organi ali naročniki, izvedejo predkomercialno naročilo;
- (25g) „ukrep javnega naročanja inovativnih rešitev“ pomeni ukrep, katerega glavni cilj je ta, da upravičenci, ki so javni naročniki ali naročniki, izvedejo skupno ali usklajeno javno naročilo inovativnih rešitev;
- (25h) „usklajevalni in podporni ukrep“ pomeni ukrep, ki prispeva k ciljem Programa, iz česar so izvzete raziskovalne in inovacijske dejavnosti, razen kadar se opravljajo v okviru komponente „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“ dela „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, in usklajevanje od spodaj navzgor brez sofinanciranja EU za raziskovalne dejavnosti, kar omogoča sodelovanje med pravnimi subjekti iz držav članic in pridruženih držav v prid krepitvi evropskega raziskovalnega prostora;
- (25i) „nagrada za spodbujanje“ pomeni nagrado za spodbujanje določene usmerjenosti naložb z določitvijo cilja pred izvajanjem dela;

- (25j) „nagrada za priznanje“ pomeni priznanje kot nagrado za pretekle dosežke in izjemno delo, potem ko je bilo opravljeno;
- (25k) „ukrep na področju inovacij in uvajanja na trg“ pomeni ukrep, ki vključuje ukrep na področju inovacij in druge dejavnosti, ki so potrebne za uvedbo inovacije na trgu, vključno s širitvijo podjetij, in zagotavljajo kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa (kombinacija financiranja z nepovratnimi sredstvi in zasebnega financiranja);
- (25l) „posredni ukrepi“ pomenijo raziskovalne in inovacijske dejavnosti, za katere Unija zagotavlja finančno podporo in ki jih izvajajo udeleženci;
- (25m) „neposredni ukrepi“ pomenijo raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki jih izvaja Komisija preko svojega Skupnega raziskovalnega središča (JRC);
- (27) „javno naročanje“ pomeni javno naročanje, kot je opredeljeno v členu 2(49) finančne uredbe;
- (28) „subjekt, povezan z upravičencem“ pomeni vsak pravni subjekt, kot je opredeljen v členu 187(1) finančne uredbe;
- (30) „inovacijski ekosistem“ pomeni ekosistem, ki na ravni EU združuje akterje ali subjekte, katerih funkcionalni cilj je omogočanje tehnološkega razvoja in inovacij. Sem spadajo razmerja med materialnimi viri (kot so finančna sredstva, oprema in prostori), institucionalnimi subjekti (kot so visokošolski zavodi in podporne službe, raziskovalne in tehnološke organizacije, podjetja, vlagatelji tveganega kapitala in finančni posredniki) ter nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi subjekti, ki so organi odločanja in organi financiranja.

Člen 3

Cilji Programa

1. Splošni cilj Programa je zagotavljanje znanstvenega, tehnološkega, gospodarskega in družbenega učinka naložb Unije v raziskave in inovacije za krepitev znanstvene in tehnološke baze Unije ter spodbujanje njene konkurenčnosti v vseh državah članicah, tudi v njeni industriji, uresničevanje strateških prednostnih nalog Unije, prispevek k izpolnjevanju ciljev in politik EU, prispevek k spopadanju z globalnimi izzivi, vključno s cilji trajnostnega razvoja na podlagi načel Agende 2030 in Pariškega sporazuma, ter okrepitev evropskega raziskovalnega prostora. Program tako maksimira dodano vrednost Unije, tako da se osredini na cilje in dejavnosti, ki jih države članice same ne morejo učinkovito uresničiti, temveč se učinkovito uresničujejo s sodelovanjem.
2. Konkretni cilji Programa so:
 - (a) razvijanje, spodbujanje in doseganje napredovanja znanstvene odličnosti, podpora ustvarjanju in razširjanju visokokakovostnega novega temeljnega in uporabnega znanja, spretnosti in tehnologij ter rešitev, usposabljanje in mobilnost raziskovalcev, privabljanje talentov na vseh ravneh in prispevanje k polni vključenosti fonda talentov v Uniji v ukrepe, ki se podpirajo v okviru Programa;
 - (b) ustvarjanje znanja, krepitev učinka raziskav in inovacij pri razvoju, podpori in izvajanju politik Unije ter podpora pri dostopu do inovativnih rešitev in njihovem uveljavljanju v evropski industriji, zlasti MSP, in družbi za reševanje globalnih izzivov, med drugim podnebnih sprememb in ciljev trajnostnega razvoja;
 - (c) spodbujanje vseh oblik inovacij, olajševanje tehnološkega razvoja, predstavitvenih dejavnosti ter prenosa znanja in tehnologije, krepitev uvajanja in izkoriščanje inovativnih rešitev;

- (d) optimizacija rezultatov Programa v prid krepitvi in večanju učinka in privlačnosti Evropskega raziskovalnega prostora, spodbujanje na odličnosti temelječega sodelovanja iz vseh držav članic, tudi tistih z manjšo uspešnostjo na področju raziskav in inovacij, v programu Obzorje Evropa ter olajševanje sodelovalnih povezav na področju evropskih raziskav in inovacij.

Člen 4

Struktura Programa

1. Program se členi v naslednje dele, ki prispevajo k splošnim in konkretnim ciljem iz člena 3:
 - (1) steber I „Odlična znanost“, ki ga sestavljajo naslednje komponente:
 - (a) Evropski raziskovalni svet (ERC);
 - (b) ukrepi Marie Skłodowska-Curie (MSCA);
 - (c) raziskovalna infrastruktura;
 - (2) steber II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“, ki ga sestavljajo naslednje komponente, pri čemer se upošteva, da morajo imeti družbene vede in humanistika pomembno vlogo v vseh sklopih:
 - (a) sklop „Zdravje“;
 - (b) sklop „Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba“:
 - (ba) sklop „Civilna varnost za družbo“;
 - (c) sklop „Digitalno področje, industrija in vesolje“;
 - (d) sklop „Podnebje, energija in mobilnost“;

- (f) sklop „Hrana, biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje“;
- (g) nejedrski neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča (JRC);
- (3) steber III „Inovativna Evropa“, ki ga sestavljajo naslednje komponente:
 - (a) Evropski svet za inovacije (EIC);
 - (b) evropski inovacijski ekosistemi;
 - (c) Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT), ustanovljen z Uredbo (ES) št. 294/2008;
- (4) del „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“, ki ga sestavljata naslednji komponenti:
 - (a) širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti;
 - (b) reforma in izboljšanje evropskega sistema raziskav in inovacij.

2. Splošna zasnova dejavnosti je določena v Prilogi I.

Člen 5

Raziskave in razvoj na področju obrambe

- 1. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru posebnega programa iz člena 1(3)(b) in so določene v uredbi o vzpostavitvi evropskega obrambnega sklada, so usmerjene izključno v raziskave in razvoj na področju obrambe, cilj in splošna zasnova teh dejavnosti pa sta:
 - dejavnosti, usmerjene v spodbujanje svetovne konkurenčnosti, učinkovitosti in inovacijske zmogljivosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe.
- 2. Ta uredba se ne uporablja za posebni program iz člena 1(3)(b) z izjemo tega člena, člena 1 in člena 9(1).

Člen 6³³

Strateško načrtovanje in izvajanje ter oblike financiranja EU

1. Program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi financiranja iz člena 62(1)(c) finančne uredbe.
2. V okviru Programa se lahko odobri financiranje posrednih ukrepov v kateri koli obliki, določeni v finančni uredbi, zlasti z nepovratnimi sredstvi, ki so glavna oblika podpore v okviru Programa. Odobri se lahko tudi financiranje z nagradami, javnimi naročili in finančnimi instrumenti v operacijah mešanega financiranja ter podporo za lastniški kapital v okviru Pospeševalca EIC.
3. Za posredne ukrepe se uporabljajo pravila za sodelovanje in razširjanje rezultatov iz te uredbe.
4. Glavne vrste ukrepov, ki se bodo uporabljali v okviru Programa, so navedene in opredeljene v členu 2. Oblike financiranja iz odstavka 2 se uporabljajo prožno za vse cilje Programa, njihova uporaba pa se določa na podlagi potreb in značilnosti posameznih ciljev.
5. Program podpira tudi neposredne ukrepe, ki jih izvaja Skupno raziskovalno središče. Kadar ti ukrepi prispevajo k pobudam na podlagi člena 185 ali člena 187 PDEU, se ta prispevek ne šteje kot del finančnega prispevka, dodeljenega tem pobudam.
6. Izvajanje posebnega programa in SZI EIT podpira pregledno in strateško načrtovanje raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, kot je določeno v posebnem programu, zlasti za steber „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“, pokriva pa tudi ustrezne dejavnosti v drugih stebrih in v delu Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora.

³³ Potem ko bo sprejeto končno besedilo uredbe, naj bi bila v seriji C Uradnega lista objavljena izjava Komisije.

Komisija poskrbi za zgodnjo vključenost držav članic in obsežna posvetovanja z Evropskim parlamentom, ki jih dopolnjujejo posvetovanja z deležniki in širšo javnostjo.

S strateškim načrtovanjem se zagotovi usklajenost z ustreznimi drugimi programi Unije ter prednostnimi nalogami in obveznostmi EU, povečajo pa se tudi dopolnjevanje in sinergije z nacionalnimi in regionalnimi programi za financiranje razvoja in inovacij, s tem pa krepí evropski raziskovalni prostor. Možna področja nalog in institucionaliziranih evropskih partnerstev se določijo v Prilogi Va.

- 6a. Da se malim sodelovalnim konzorcijem omogoči hitrejši dostop do sredstev, se lahko, kadar je ustrezno, pri nekaterih razpisih za zbiranje predlogov, namenjenih izboru ukrepov na področju raziskav in/ali inovacij v okviru delov „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ in „Iskalec Evropskega sveta za inovacije“ Okvirnega programa, predlaga hitri postopek za raziskave in inovacije.

Razpis po tem postopku ima naslednje kumulativne karakteristike:

- razpisi za zbiranje predlogov od spodaj navzgor,
- krajši čas za dodelitev sredstev, ki ne presega 6 mesecev,
- podpora se dodeli zgolj malim sodelovalnim konzorcijem, ki jih sestavlja največ šest različnih in neodvisnih upravičenih pravnih subjektov,
- najvišji znesek finančne podpore na konzorcij ne presega 2,5 milijona EUR.

V programu dela so opredeljeni razpisi, za katere se uporablja hitri postopek za raziskave in inovacije.

7. Dejavnosti programa Obzorje Evropa se izvajajo predvsem prek odprtih in konkurenčnih razpisov za zbiranje predlogov, tudi v okviru nalog in evropskih partnerstev.

Člen 6a

Načela Programa

1. Raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki se izvajajo v okviru posebnega programa iz člena 1(3)(a) in EIT, so osredinjene izključno na uporabo v civilne namene. Prenos proračunskih sredstev med zneskom, dodeljenim za posebni program iz člena 1(3)(a) in EIT, ter zneskom, dodeljenim za posebni program iz člena 1(3)(b), ni dovoljen in med obema programoma ne sme prihajati do nepotrebnega podvajanja.
2. Program Obzorje Evropa zagotavlja večdisciplinarni pristop in po potrebi predvideva vključevanje družbenih ved in humanistike v vse sklope in dejavnosti, ki se razvijajo v okviru Programa, pri čemer so mišljeni tudi posebni razpisi za teme s področja družbenih ved in humanistike.
3. Sodelovalni deli Programa zagotavljajo ravnotežje med nižjimi in višjimi ravnmi tehnološke pripravljenosti ter tako zajemajo vso vrednostno verigo.
- 3a. Program zagotavlja učinkovito spodbujanje in vključevanje sodelovanja s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami in pobudami na podlagi vzajemnih koristi, interesov EU, mednarodnih obveznosti in, kadar je primerno, vzajemnosti.
4. Program pomaga državam s potencialom za izboljšanje raziskovalne odličnosti okrepiti sodelovanje v programu Obzorje Evropa in spodbujati široko geografsko pokritost v sodelovalnih projektih, tudi s širjenjem znanstvene odličnosti, spodbujanjem novih oblik sodelovanja in kroženja možganov ter z izvajanjem člena 20(3) in člena 45(4). Države članice skušajo ta prizadevanja sorazmerno dopolnjevati, tudi s privlačnimi plačami za raziskovalce, podporo Unije ter nacionalnimi in regionalnimi skladi. Posebna pozornost se nameni geografski uravnoteženosti glede na razmere na posameznem področju raziskav in inovacij, v ocenjevalnih odborih in organih, kot so odbori in strokovne skupine, ne da bi pri tem spodkopavali merila odličnosti.

5. Program zagotavlja učinkovito spodbujanje enakih možnosti za vse ter uresničevanje vključevanja vidika spolov in razsežnosti spolov v vsebino raziskav in inovacij ter je usmerjen v obravnavo vzrokov neuravnotežene zastopanosti spolov. Posebna pozornost se nameni čim bolj uravnoteženi zastopanosti spolov v ocenjevalnih odborih in drugih ustreznih svetovalnih organih, kot so odbori in strokovne skupine.
- 5a. Izvajanje programa Obzorje Evropa poteka v sinergiji z drugimi programi Unije za financiranje ob prizadevanju za čim večjo upravno poenostavitev. Neizčrpen seznam sinergij z drugimi programi financiranja Unije je vključen v Prilogo IV.
- 5b. Program prispeva k povečanju javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj v državah članicah, s čimer prispeva k skupni vrednosti naložb vsaj 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) Unije v raziskave in razvoj.
6. Komisija si pri izvajanju Programa prizadeva za kontinuirano upravno poenostavljanje in zmanjševanje bremena za vložnike in upravičence.
7. V sklopu splošnega cilja Unije o vključevanju podnebnih ukrepov v sektorske politike in sklade EU ukrepi v okviru Programa, kjer je ustrezno, prispevajo k podnebnim ciljem z vsaj 35 % odhodkov. Pri vsebini raziskav in inovacij se ustrezno upošteva vključevanje podnebnih vprašanj.
8. Program spodbuja soustvarjanje in sooblikovanje z vključevanjem državljanov in civilne družbe.
9. V okviru Programa bi bilo treba zagotoviti preglednost in prevzemanje odgovornosti pri javnem financiranju raziskovalnih in inovacijskih projektov, ob tem pa ohranjati javni interes.
10. Komisija ali ustrezeni organ financiranja zagotovi, da so v času objave razpisa za zbiranje predlogov vsem morebitnim udeležencem na voljo zadostna navodila in informacije, zlasti vzorci sporazumov o nepovratnih sredstvih, ki se uporabljajo.

Člen 7

Naloge

1. Naloge se načrtujejo v okviru stebra „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“, vendar se lahko zanje uporabijo tudi ukrepi, ki se izvajajo v okviru drugih delov Programa, ter dopolnilni ukrepi, ki se izvajajo v okviru drugih programov Unije za financiranje. Naloge omogočajo konkurenčne rešitve, ki prinašajo vseevropsko dodano vrednost in učinek.
2. Naloge se opredelijo in izvajajo v skladu z uredbo in posebnim programom, pri čemer se zagotovijo aktivna in zgodnja vključitev držav članic ter obsežna posvetovanja z Evropskim parlamentom. Naloge, njihovi cilji, proračun, ciljne vrednosti, obseg, kazalniki in mejniki se opredelijo v strateških načrtih za raziskave in inovacije ali v programih dela, kar je primernejše. Ocenjevanje predlogov v okviru nalog se opravi v skladu s členom 26.
- 2a. V prvih treh letih Programa se največ 10 % letnega proračuna stebra II načrtuje s posebnimi razpisi za izvajanje nalog. V preostalem obdobju njegovega trajanja in le, če je bil postopek za izbiro in upravljanje nalog pozitivno ocenjen, se lahko ta delež poveča. Komisija sporoči skupni proračunski delež posameznega programa dela, namenjen nalogam.
3. Naloge:
 - (a) s cilji trajnostnega razvoja kot podlagami za oblikovanje in izvajanje imajo jasno raziskovalno in inovacijsko vsebino ter dodano vrednost EU, prispevajo pa k uresničevanju prednostnih nalog in zavez Unije ter k ciljem programa Obzorje Evropa, določenim v členu 3;
 - (aa) pokrivajo področja skupnega evropskega pomena, so vključujoče, spodbujajo široko vključenost in dejavno sodelovanje različnih kategorij deležnikov iz javnega in zasebnega sektorja, vključno z državljani in končnimi uporabniki, ter prinašajo rezultate na področju raziskav in inovacij, ki so lahko v korist vsem državam članicam;

- (b) so drzne in navdihujoče, zato imajo velik znanstveni, tehnološki, družbeni, okoljski ali politični pomen in učinek;
 - (c) imajo jasno usmeritev in cilje ter so ciljno usmerjene, merljive, časovno omejene in imajo jasen proračunski okvir;
 - (d) so izbrane na pregleden način in osredotočene na ambiciozne, na odličnosti temelječe in k učinkom usmerjene, vendar realistične cilje ter raziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti;
 - (da) imajo potreben obseg in stopnjo ter se zanje uporabljajo ustrezni viri in vzvod dodatnih javnih in zasebnih sredstev, ki so potrebna za doseganje izida naloge;
 - (e) spodbujajo dejavnosti med disciplinami (vključno z družbenimi vedami in humanistiko) ter obsegajo dejavnosti z različnih, tudi nižjih ravni tehnološke pripravljenosti;
 - (f) so odprte za več različnih pristopov in rešitev od spodaj navzgor, upoštevajo človekove in družbene potrebe in koristi, hkrati pa se pri njih priznava pomen različnih prispevkov za izvedbo teh nalog;
 - (fa) pregledno izkoriščajo sinergije z drugimi programi Unije ter nacionalnimi in po potrebi regionalnimi inovacijskimi ekosistemi.
4. Komisija spremlja in oceni vsako nalogo v skladu s členoma 45 in 47 ter Prilogo V k tej uredbi, vključno z napredkom pri uresničevanju kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ciljev, ki zajemajo izvajanje, spremljanje in postopno prenehanje izvajanja nalog. Ocena prvih nalog, vzpostavljenih v okviru programa Obzorje Evropa, bo opravljena najpozneje leta 2023 in pred sprejetjem kakršne koli odločitve o oblikovanju novih nalog ali o nadaljevanju, ukinitvi ali preusmeritvi potekajočih nalog. Rezultati te ocene se objavijo in vključujejo vsaj analizo izbirnega postopka, njihovega upravljanja, proračuna, poudarka in doseženega napredka.

Člen 7a

Evropski svet za inovacije

1. Komisija ustanovi Evropski svet za inovacije (EIC) kot centralno upravljano enotno točko za izvajanje ukrepov iz stebra III „Inovativna Evropa“, ki se nanašajo na EIC. EIC se osredinja predvsem na prebojne in prelomne inovacije, pri čemer je usmerjen zlasti v tiste, ki ustvarjajo nove trge, obenem pa podpira vse vrste inovacij, tudi inkrementalne. Deluje v skladu z načeli, ki so: jasna dodana vrednost za EU, samostojnost, sposobnost za prevzemanje tveganja, učinkovitost, uspešnost, preglednost in odgovornost.
2. EIC je odprt za vse vrste inovatorjev, od posameznikov do univerz, raziskovalnih organizacij in podjetij (MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ter izjemoma malimi podjetji s srednje veliko tržno kapitalizacijo) ter od posameznih upravičencev do večdisciplinarnih konzorcijev. Vsaj 70 % proračuna EIC se nameni za MSP, vključno z zagonskimi podjetji.
3. Odbor EIC in funkcije upravljanja EIC so opredeljeni v Sklepu (EU) ... [posebni program] in njegovih prilogah.

Člen 8

Evropska partnerstva

1. Deli programa Obzorje Evropa se lahko izvajajo prek evropskih partnerstev. Sodelovanje Unije v evropskih partnerstvih je lahko v kateri koli od naslednjih oblik:
 - (a) sodelovanje v partnerstvih, vzpostavljenih na podlagi memorandumov o soglasju in/ali pogodbenih dogovorov med Komisijo in partnerji iz člena 2(3), v katerih so navedeni cilji partnerstva, z njim povezane obveznosti vseh udeleženih strani glede finančnih prispevkov partnerjev ali njihovih prispevkov v naravi, ključni kazalniki uspešnosti in učinka, rezultati, ki jih je treba doseči, in modalitete poročanja. Vključujejo opredelitev dopolnilnih raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, ki jih izvajajo partnerji in se izvajajo v okviru Programa (skupaj načrtovana evropska partnerstva);

- (b) sodelovanje v programu raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti ter finančni prispevek zanj, ob določitvi ciljev, ključnih kazalnikov uspešnosti in učinka ter rezultatov, ki jih je treba doseči, na podlagi zaveze partnerjev za finančne prispevke in/ali prispevke v naravi ter združitve njihovih ustreznih dejavnosti z uporabo ukrepa sofinanciranja programa (sofinancirana evropska partnerstva);

Finančni prispevki v okviru programov, ki se sofinancirajo iz ESRR, ESS+, ESPR in EKSRP, se lahko štejejo za prispevek vključene države članice za namene programa Obzorje Evropa, če se spoštujejo člen 106 in druge določbe [nove uredbe o skupnih določbah], ki se uporabljajo, ter uredbe za posamezne sklade;

- (c) sodelovanje v programih raziskav in inovacij ter finančni prispevek za te programe, ki jih izvaja več držav članic v skladu s členom 185 PDEU ali organov, ustanovljenih na podlagi člena 187 PDEU, kot so skupna podjetja, SZI EIT v skladu z uredbo o EIT (institucionalizirana evropska partnerstva). Taka partnerstva se izvedejo le, če drugi deli programa Obzorje Evropa, vključno z drugimi oblikami evropskih partnerstev, ne bi dosegli ciljev ali ne bi imeli potrebnega pričakovanega učinka in če so upravičena zaradi dolgoročne perspektive in visoke stopnje povezanosti. Partnerstva v skladu s členom 185 PDEU ali na podlagi člena 187 PDEU centralno upravljajo vse finančne prispevke, razen v ustrezno utemeljenih primerih. V primeru centralnega finančnega upravljanja se prispevki na projektni ravni sodelujoče države pripravijo na podlagi finančnih sredstev, ki se zahtevajo v predlogih subjektov s sedežem v tej sodelujoči državi, razen če se vse zadevne sodelujoče države dogovorijo drugače.

Pravila za taka partnerstva med drugim določajo cilje, ključne kazalnike uspešnosti in učinka ter rezultate, ki jih je treba doseči, pa tudi s tem povezane zaveze partnerjev za finančne prispevke in/ali prispevke v naravi.

Finančni prispevki v okviru programov, ki se sofinancirajo iz ESRR, ESS+, ESPR in EKSRP, se lahko štejejo za prispevek vključene države članice za namene programa Obzorje Evropa, če se spoštujejo člen 106 in druge določbe [nove uredbe o skupnih določbah], ki se uporabljajo, ter uredbe za posamezne sklade;

2. Evropska partnerstva:

- (a) se vzpostavijo za reševanje evropskih ali globalnih izzivov le v primerih, ko bo z njimi učinkoviteje doseči cilje programa Obzorje Evropa, kot bi jih Unija sama, ali v primerjavi z drugimi oblikami podpore Okvirnega programa. Tem delom se nameni ustrezen delež proračuna programa Obzorje Evropa. Večina proračuna v okviru stebra II se dodeli ukrepom zunaj evropskih partnerstev;
- (b) izhajajo iz načel dodane vrednosti Unije, preglednosti, odprtosti, učinka v Evropi in za Evropo, močnega učinka finančnega vzvoda zadostne stopnje, dolgoročnih obveznosti vseh udeleženih strani, prožnosti pri izvajanju, skladnosti, usklajenosti in dopolnjevanju s pobudami Unije, lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in po potrebi mednarodnimi pobudami ali drugimi partnerstvi in nalogami;
- (c) imajo jasen pristop življenjskega cikla, so časovno omejena in vključujejo pogoje za postopno odpravljanje financiranja iz Programa.

2a. Evropska partnerstva v skladu s členom 8(1)(a) in (b) te uredbe se opredelijo v strateških načrtih za raziskave in inovacije, preden se začnejo izvajati v programih dela.

Določbe in merila za njihov izbor, izvajanje, spremljanje, ocenjevanje in postopno ukinjanje so določena v Prilogi III.

Člen 8a

Pregled področij nalog in partnerstev

Komisija najpozneje leta 2023 na podlagi člena 185 PDEU ali člena 187 PDEU pregleda Prilogo Va v okviru splošnega spremljanja Programa, vključno z nalogami in institucionaliziranimi evropskimi partnerstvi, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o glavnih ugotovitvah.

Člen 9

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje okvirnega programa za obdobje 2021–2027 so sestavljena iz zneska 85 543 000 000 EUR v tekočih cenah za posebni program iz člena 1(3)(a) in za Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) ter 7 953 000 000 EUR v tekočih cenah za posebni program iz člena 1(3)(b).
2. Okvirna³⁴ porazdelitev zneska iz odstavka 1 za posebni program iz člena 1(3)(a) in za EIT je:
 - (a) 23 297 000 000 EUR za steber I „Odlična znanost“ za obdobje 2021–2027, od tega:
 - (1) 14 861 000 000 EUR za Evropski raziskovalni svet;
 - (2) 6 288 000 000 EUR za ukrepe Marie Skłodowska-Curie;
 - (3) 2 149 000 000 EUR za raziskovalno infrastrukturo;

³⁴ Okvirni zneski za posamezne dele programa so zaokroženi. To ne posega v skupne zneske iz odstavka 2(a), (b), (c) in (d), ki natančno ustrezajo skupnemu proračunu Programa, o katerem se je julija dogovoril Evropski svet.

- (b) 47 179 000 000 EUR za steber II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ za obdobje 2021–2027, od tega:
- (1) 6 893 000 000 EUR za sklop „Zdravje“;
 - (2) 1 253 500 000 EUR za sklop „Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba“,³⁵
 - (2a) 1 253 500 000 EUR za sklop „Civilna varnost za družbo“,³⁶
 - (3) 13 429 000 000 EUR za sklop „Digitalno področje, industrija in veselje“;
 - (4) 13 429 000 000 EUR za sklop „Podnebje, energija in mobilnost“;
 - (5) 8 952 000 000 EUR za sklop „Hrana, biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje“;
 - (6) 1 970 000 000 EUR za nejedrske neposredne ukrepe Skupnega raziskovalnega središča (JRC);

³⁵ Skupni znesek za sklop 2 in sklop 2a je 2 507 000 000 EUR.

³⁶ Skupni znesek za sklop 2 in sklop 2a je 2 507 000 000 EUR.

(c) 11 886 000 000 EUR za steber III „Inovativna Evropa „ za obdobje 2021–2027, od tega:

(1) 8 752 000 000 EUR za Evropski svet za inovacije;

(1a) 448 000 000 EUR za evropske inovacijske ekosisteme;

(2) 2 686 000 000 EUR za Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT);

(d) 3 181 000 000 EUR za del „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ za obdobje 2021–2027, od tega:

(1) 2 823 000 000 EUR za „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“;

(2) 358 000 000 EUR za „Reformo in širitev evropskega sistema raziskav in inovacij“.

3. Komisija lahko v odziv na nepredvidene razmere ali nove dogodke in potrebe v okviru letnega proračunskega postopka odstopa od zneskov iz odstavka 2 za največ 10 %. Tako odstopanje ni dovoljeno pri zneskih iz odstavka 2(b)(6) tega člena in skupnem znesku za del „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ iz odstavka 2 tega člena.

4. Iz zneska iz odstavka 1 za posebni program iz člena 1(3)(a) in za EIT se lahko krijejo tudi stroški za pripravo, spremljanje, nadzor, revizijo, ocenjevanje ter druge dejavnosti in izdatki, ki so potrebni za upravljanje in izvajanje Programa, vključno z vsemi upravnimi stroški in ocenjevanjem doseganja ciljev. Upravni izdatki za posredne ukrepe ne presegajo 5 % celotnega zneska v okviru Programa. Poleg tega se lahko iz njega krijejo tudi izdatki za študije, srečanja strokovnjakov, dejavnosti obveščanja in komuniciranja, če so povezane s cilji Programa, ter stroški, povezani z informacijskotehnološkimi omrežji, usmerjenimi predvsem v obdelavo in izmenjavo informacij, vključno z institucionalnimi orodji informacijske tehnologije ter drugo tehnično in upravno pomočjo, ki je potrebna v povezavi z upravljanjem Programa.
5. Da bi omogočili upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027, se lahko v proračun po letu 2027 po potrebi knjižijo odobritve za kritje stroškov iz odstavka 4.
6. Proračunske obveznosti za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razčlenijo v letne obroke čez več let.
7. Brez poseganja v finančno uredbo so odhodki za ukrepe na podlagi projektov, vključenih v prvi program dela, upravičeni od 1. januarja 2021.
8. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, ki jih je mogoče prenesti v skladu s členom 21 Uredbe (EU) XX [...uredba o skupnih določbah], se lahko na njihovo zahtevo prenesejo na Program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s točko (a) člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega člena. Ti viri se uporabijo v korist zadevne države članice.

9. Kadar Komisija ni prevzela pravne obveznosti v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja sredstev, prenesenih v skladu z odstavkom 8, se lahko zadevna neporabljena sredstva prenesejo nazaj v enega ali več ustreznih operativnih programov. Država članica v skladu s členom 19(1) Uredbe (EU) XX [...uredba o skupnih določbah] najpozneje štiri mesece pred rokom iz člena 114(2) Uredbe 2018/1046 predloži ustrezen zahtevek za spremenjeni ustrezeni operativni program.

Člen 9a

Viri iz instrumenta Evropske unije za okrevanje

1. Ukrepi iz člena 1(2) Uredbe [ERI] se izvajajo v okviru tega programa z zneski iz [točke (iv) člena 2(2)(a)] navedene uredbe [ERI] ob upoštevanju člena [3(3), (4), (7) in (9)] navedene uredbe.
2. Navedeni zneski pomenijo zunanje namenske prejemke v smislu člena 3(1) Uredbe [ERI] ³⁷. Ti dodatni zneski se dodelijo izključno za ukrepe za raziskave in inovacije, namenjene odzivanju na posledice krize zaradi COVID-19 in zlasti njenega gospodarskega, socialnega in družbenega učinka.

³⁷ 8555/20: Predlog Komisije (COM(2020) 459) o spremembi uredbe o programu Obzorje Evropa.

Člen 10

Odprta znanost

1. Program spodbuja odprto znanost kot pristop k znanstvenemu procesu, ki temelji na sodelovanju in širjenju znanja, zlasti v skladu z naslednjima elementoma:
 - odprt dostop do znanstvenih publikacij iz raziskav, financiranih v okviru Programa;
 - odprt dostop do raziskovalnih podatkov, tudi tistih, ki so podlaga za znanstvene publikacije.

Ta elementa se zagotavljata v skladu s členom 35(3) te uredbe. Skladna sta tudi z načelom „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“.

- 1a. Načelo vzajemnosti v odprti znanosti se podpira in spodbuja v vseh pridružitvenih sporazumih in sporazumih o sodelovanju s tretjimi državami, tudi v sporazumih, ki jih sklenejo organi financiranja, odgovorni za posredno upravljanje Programa.
2. Odgovorno upravljanje raziskovalnih podatkov se zagotovi v skladu z načeli FAIR, tj. „findability“ (podatke je mogoče najti), „accessibility“ (do njih je mogoče dostopati), „interoperability“ (so interoperabilni) in „reusability“ (jih je mogoče znova uporabiti). Pozornost se nameni tudi dolgoročni hrambi podatkov.
3. Podpirajo in spodbujajo se druge prakse odprte znanosti, tudi v korist MSP.

Člen 11

Alternativno in kombinirano financiranje

Ukrepi, ki jim je bilo podeljeno potrdilo o pečatu odličnosti v okviru Programa in izpolnjujejo naslednje kumulativne primerjalne pogoje:

- (a) so bili ocenjeni v razpisu za zbiranje predlogov v okviru Programa;

- (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
- (c) ne morejo biti financirani v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov le zaradi proračunskih omejitev,

ter sofinancirani ukrepi, izbrani v okviru Programa, lahko prejmejo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada+ ali Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v skladu z odstavkom 5 člena [67] Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah] in odstavkom 4 člena [73] Uredbe (EU) XX [uredba o strateških načrtih SKP].

Člen 12

Tretje države, pridružene Programu

1. Program je odprt za pridružitve naslednjih tretjih držav:
 - (a) Države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), v skladu s pogoji iz Sporazuma EGP;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, in v skladu s posebnimi pogoji iz sporazumov med Unijo in temi državami;

- (c) države, ki so vključene v evropsko sosedsko politiko, v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v njihovih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, in v skladu s posebnimi pogoji iz sporazumov med Unijo in temi državami;
- (d) tretje države in ozemlja, ki izpolnjujejo vsa naslednja merila:
- i. dobre zmogljivosti na področju znanosti, tehnologije in inovacij;
 - ii. zavezanost na pravilih temelječemu gospodarstvu s prostim trgom, vključno s poštenim in pravičnim obravnavanjem pravic intelektualne lastnine, kar je podprto z demokratičnimi institucijami;
 - iii. dejavno spodbujanje politik za izboljšanje gospodarske in družbene blaginje državljanov.

Pridružitev vsake od tretjih držav iz točke (d) Programu je v skladu s pogoji iz posebnega sporazuma, ki velja za sodelovanje tretje države v katerem koli programu Unije, če sporazum:

- zagotavlja uravnoteženo porazdelitev glede prispevkov in koristi tretjih držav, ki sodelujejo v programih Unije;
- določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov k posameznim programom in njihovim upravnim stroškom. Ti prispevki so namenski prejemki v skladu s členom 21(5) finančne uredbe;
- na tretjo državo ne prenese pristojnosti za odločanje v zvezi s programom;
- Uniji podeljuje pravice za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja in zaščito njenih finančnih interesov.

2. Pri obsegu pridružitve katere koli tretje države Programu se upošteva cilj pospeševanja gospodarske rasti v Uniji prek inovacij. V skladu s tem se lahko deli Programa izključijo iz sporazuma o pridružitvi za določeno državo, z izjemo članic EGP, držav pristopnic, držav kandidat in potencialnih kandidat.
3. V sporazumu o pridružitvi je, kolikor je mogoče, določeno vzajemno sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v Uniji v enakovrednih programih pridruženih držav v skladu s pogoji teh programov.
4. Pogoji, ki določajo stopnjo finančnega prispevka, zagotavljajo samodejen popravek večjega neravnotežja v primerjavi z zneskom, ki ga subjekti s sedežem v pridruženi državi prejmejo prek sodelovanja v Programu, pri tem pa se upoštevajo stroški upravljanja, izvrševanja in delovanja Programa.

NASLOV II
PRAVILA ZA SODELOVANJE IN RAZŠIRJANJE REZULTATOV

POGLAVJE I
Splošne določbe

Člen 13

Organi financiranja in neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča

1. Organi financiranja lahko odstopajo od pravil iz tega naslova, razen od členov 14, 15 in 16, v upravičenih primerih in le, če je to določeno v temeljnem aktu o ustanovitvi organa financiranja ali o prenosu nalog izvajanja proračuna nanje ali – za organe financiranja iz člena 62(1)(c)(ii), (iii) ali (v) finančne uredbe –, če je to predvideno v sporazumu o prispevku in to zahtevajo njihove posebne operativne potrebe ali narava ukrepov.
2. Pravila iz tega naslova se ne uporabljajo za neposredne ukrepe, ki jih izvede Skupno raziskovalno središče.

Člen 14

Upravičeni ukrepi in etična načela

1. Brez poseganja v odstavek 2 tega člena so do financiranja upravičeni le ukrepi za izvajanje ciljev iz člena 3.

Naslednja področja raziskovanja se ne financirajo:

- (a) dejavnosti, usmerjene v kloniranje človeka za reproduktivne namene;

(b) dejavnosti za namene spreminjanja genske dediščine človeka, s katerimi bi take spremembe lahko postale dedne³⁸;

(c) dejavnosti za namene ustvarjanja človeških zarodkov izključno za raziskovalne namene ali za namen pridobivanja matičnih celic, vključno s prenosom jedra somatske celice.

2. Raziskave človeških matičnih celic odraslih in zarodkov se lahko financirajo, odvisno od vsebine znanstvenega predloga in pravnega okvira zadevnih vključenih držav članic. Finančna sredstva se ne dodelijo ne znotraj ne zunaj EU za raziskovalne dejavnosti, ki so prepovedane v vseh državah članicah. Dejavnosti se ne dodelijo finančna sredstva v državi članici, v kateri je taka dejavnost prepovedana.

Člen 15

Etika³⁹

1. Pri ukrepih, ki se izvajajo v okviru Programa, se upoštevajo etična načela ter ustrezna nacionalna zakonodaja, zakonodaja Unije in mednarodna zakonodaja, vključno z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah in Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, skupaj z njenimi dopolnilnimi protokoli.

Posebna pozornost se nameni načelu sorazmernosti, pravici do zasebnosti, pravici do varstva osebnih podatkov, pravici do telesne in duševne integritete, pravici do nediskriminacije in potrebi po zagotavljanju varstva okolja in visoke stopnje varovanja zdravja ljudi.

³⁸ Financirajo se lahko raziskave v zvezi z zdravljenjem rakastih obolenj na spolnih žlezah.

³⁹ Komisija bo glede na končni pravni akt dala izjavo o raziskavi izvornih celic človeških zarodkov, tako kot za program Obzorje 2020 (Izjava 2013 / C 373/02).

2. Subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu, zagotovijo:
- (a) etično samooceno z navedbo in podrobnejšo opredelitvijo vseh predvidljivih etičnih vprašanj, povezanih s ciljem, izvajanjem in verjetnim učinkom dejavnosti, ki se bodo financirale, vključno s potrditvijo skladnosti z odstavkom 1, in opis, kako bo to zagotovljeno;
 - (b) potrditev, da bodo dejavnosti skladne z Evropskim kodeksom ravnanja za raziskovalno integriteto, ki ga je objavila Zveza evropskih akademij, in da se dejavnosti, ki so izključene iz financiranja, ne bodo izvajale;
 - (c) v primeru dejavnosti, ki se izvajajo zunaj Unije, potrditev, da bi bile enake dejavnosti v državi članici dovoljene, ter
 - (d) za dejavnosti, ki uporabljajo matične celice človeških zarodkov, podrobnosti o izdaji dovoljenj in nadzornih ukrepih, ki jih morajo izvesti pristojni organi zadevnih držav članic, oziroma podatki o etičnih soglasjih, ki jih je treba pridobiti pred začetkom zadevne dejavnosti.
3. Predlogi se sistematično pregledajo, da se prepoznajo ukrepi, ob katerih se zastavljajo kompleksna ali resna etična vprašanja, in se predložijo v etično oceno. To oceno opravi Komisija, razen če se prenese na organ financiranja. Za ukrepe, ki vključujejo uporabo človeških matičnih celic ali človeških zarodkov, je etična ocena obvezna. Etični pregledi in ocene se izvajajo ob podpori strokovnjakov za etiko. Komisija in organi financiranja zagotovijo preglednost postopkov v zvezi z etiko brez poseganja v zaupnost vsebine postopka.
4. Subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu, pred začetkom zadevnih dejavnosti od ustreznih nacionalnih ali lokalnih odborov za etiko ali drugih organov, kot so organi za varstvo podatkov, pridobijo vsa soglasja ali druge obvezne dokumente. Slednji se hranijo v dosjeju in se na zahtevo predložijo Komisiji ali organu financiranja.

5. Če je primerno, etično preverjanje izvaja Komisija ali organ financiranja. V primeru resnih ali kompleksnih etičnih vprašanj presoje opravlja Komisija, razen če je to preneseno na organ financiranja.

Etično preverjanje se izvaja ob podpori strokovnjakov za etiko.

6. Ukrepi, ki ne izpolnjujejo etičnih zahtev iz odstavkov 1 do 4, etično torej niso sprejemljivi in se zato zavrnejo ali ukinejo, ko se ugotovi, da so etično nesprejemljivi.

Člen 16

Varnost

1. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru Programa, morajo biti v skladu z veljavnimi varnostnimi pravili, zlasti tistimi glede zaščite tajnih podatkov pred nepooblaščenim razkritjem, ter upoštevati ustrezno nacionalno zakonodajo in zakonodajo Unije. Če se raziskava izvaja zunaj Unije ter se pri njej uporabljajo in/ali v njenem okviru nastajajo tajni podatki, se poleg skladnosti s temi zahtevami sklene sporazum o varnosti podatkov med Unijo in tretjo državo, v kateri se raziskava izvaja.
2. Predlogi po potrebi vključujejo samooceno varnosti, v kateri so ugotovljena vsa varnostna vprašanja in je podrobneje opredeljeno, kako se bodo ta vprašanja reševala, da se upošteva ustrezna nacionalna zakonodaja in zakonodaja Unije.
3. Kadar je to ustrezno, Komisija ali organ financiranja opravi varnostni pregled za predloge, ob katerih se zastavljajo vprašanja glede varnosti.
4. Kadar je to ustrezno, so ukrepi usklajeni s Sklepom Komisije (EU, Euratom) 2015/444 in njegovimi izvedbenimi pravili.

5. Subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu, zagotovijo zaščito pred nepooblaščenim razkritjem tajnih podatkov, ki so bili uporabljeni in/ali so nastali v okviru ukrepa. Pred začetkom zadevne dejavnosti predložijo dokazila o osebnem varnostnem dovoljenju in/ali varnostnem dovoljenju organizacije, ki ga izda ustrezni nacionalni varnostni organ.
6. Če v stik s tajnimi podatki pridejo zunanji strokovnjaki, se pred njihovim imenovanjem zahteva ustrezno varnostno dovoljenje.
7. Komisija ali organ financiranja lahko, kadar je to ustrezno, izvede varnostno presojo.

Ukrepi, ki niso v skladu z varnostnimi pravili iz tega člena, se lahko zavrnejo ali kadar koli ukinejo.

POGLAVJE II

Nepovratna sredstva

Člen 17

Nepovratna sredstva

Nepovratna sredstva v okviru Programa se dodelijo in upravljajo v skladu z naslovom VIII finančne uredbe, razen če je v tem poglavju določeno drugače.

Člen 18

Subjekti, ki so upravičeni do sodelovanja

1. V ukrepih v okviru Programa lahko sodeluje vsak pravni subjekt, ne glede na kraj njegovega sedeža, vključno s pravnimi subjekti iz nepridruženih tretjih držav, ali mednarodna organizacija, če so izpolnjeni pogoji iz te uredbe in vsi pogoji, določeni v programu dela ali razpisu.
2. Subjekti so člani konzorcija, ki vključuje najmanj tri neodvisne pravne subjekte s sedeži v različnih državah članicah ali pridruženi državi, vsaj eden od njih pa ima sedež v državi članici, razen če:
 - (a) program dela določa drugače, če je to ustrezno utemeljeno;
3. Raziskovalne ukrepe Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) področjih pionirskih raziskav, ukrepe Evropskega sveta za inovacije (EIC), ukrepe s področja usposabljanja in mobilnosti ali ukrepe sofinanciranja Programa lahko izvaja eden ali več pravnih subjektov, od katerih mora imeti vsaj eden sedež v državi članici ali pridruženi državi na podlagi sporazuma, sklenjenega v skladu s členom 12.
4. Usklajevalne in podporne ukrepe lahko izvaja eden ali več pravnih subjektov s sedežem v državi članici, pridruženi državi ali, v izjemnih primerih, drugi tretji državi.

5. Za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije, se lahko s programom dela določi, da se sodelovanje lahko omeji bodisi izključno na pravne subjekte s sedežem v državah članicah bodisi na tiste s sedežem v državah članicah in tiste s sedežem v določenih pridruženih ali drugih tretjih državah. Vsaka omejitev sodelovanja pravnih subjektov s sedežem v pridruženih državah, ki so države članice EGP, je skladna s pogoji Sporazuma EGP. Iz ustrezno utemeljenih in izjemnih razlogov zaradi zagotovitve zaščite strateških interesov Unije in njenih držav članic je lahko v programu dela iz posameznih razpisov izključeno tudi sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v Uniji ali pridruženih državah, ki so pod neposrednim ali posrednim nadzorom nepridruženih tretjih držav ali pravnih subjektov iz nepridruženih tretjih držav ali pa za njihovo sodelovanje veljajo pogoji, določeni v programu dela.
6. Kadar je ustrezno in upravičeno, se lahko v programu dela poleg meril iz odstavkov 2, 3, 4 in 5 skladno z zahtevami posebnih politik ali vrsto in cilji ukrepa opredelijo dodatna merila za upravičenost, ki vključujejo tudi število pravnih subjektov, vrsto in sedež pravnega subjekta.
7. Pri ukrepih, ki so jim namenjeni zneski v skladu s členom 9(8), se sodelovanje omeji na en sam pravni subjekt s sedežem na območju pristojnosti delegirajočega organa upravljanja, če ni drugače dogovorjeno z organom upravljanja in določeno v programu dela.
8. JRC lahko sodeluje pri ukrepih, če je to zapisano v programu dela.
9. Za JRC, mednarodne evropske raziskovalne organizacije in pravne subjekte, ustanovljene v skladu s pravom Unije, se šteje, da imajo sedež v drugi državi članici in ne v državi članici, v kateri imajo sedež drugi pravni subjekti, ki sodelujejo pri ukrepu.

10. Pri ukrepih Evropskega raziskovalnega sveta (ERC) na področjih pionirskih raziskav, ukrepih usposabljanja in mobilnosti ter če je določeno v programu dela, se za mednarodne organizacije s sedežem v državi članici ali pridruženi državi šteje, da imajo sedež v tej državi članici ali pridruženi državi.

Pri drugih delih Programa se za mednarodne organizacije, ki niso mednarodne evropske raziskovalne organizacije, šteje, da imajo sedež v nepridruženi tretji državi.

Člen 19

Subjekti, upravičeni do financiranja

1. Subjekti so upravičeni do financiranja, če imajo sedež v državi članici ali pridruženi državi.

Pri ukrepih, ki so jim namenjeni zneski v skladu s členom 9(8), so do financiranja iz teh zneskov upravičeni le subjekti s sedežem na območju pristojnosti delegirajočega organa upravljanja.

2. Subjekti s sedežem v nepridruženi tretji državi bi načeloma morali nositi stroške svojega sodelovanja. Toda v primeru držav z nizkimi ali srednjimi dohodki in izjemoma drugih nepridruženih tretjih držav bi lahko bili upravičeni do financiranja, če:

- (a) je tretja država navedena v programu dela, ki ga je sprejela Komisija; ali
- (b) Komisija ali organ financiranja meni, da je sodelovanje upravičenca ključnega pomena za izvedbo ukrepa;

3. Subjekti, povezani z upravičencem, so upravičeni do financiranja v ukrepu, če imajo sedež v državi članici, pridruženi državi ali tretji državi, navedeni v programu dela, ki ga je sprejela Komisija.

Člen 20

Razpisi za zbiranje predlogov

1. Vsebina razpisov za zbiranje predlogov za vse ukrepe je zajeta v programu dela.
3. Če je to potrebno za doseganje ciljev razpisov, se lahko v izrednih primerih omejijo s ciljem razvoja dodatnih dejavnosti ali vključevanja dodatnih partnerjev v obstoječe ukrepe. V programu dela je lahko poleg tega predvidena možnost, da se pravni subjekti iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij pridružijo že izbranim sodelovalnim ukrepom na področju raziskav in razvoja, če se s tem strinja zadevni konzorcij in če pravni subjekti iz zadevnih držav članic pri njih še ne sodelujejo.
4. Razpis za zbiranje predlogov ni potreben za usklajevalne in podporne ukrepe ali ukrepe sofinanciranja Programa, ki:
 - (a) naj bi jih izvajali JRC ali pravni subjekti, določeni v programu dela, ter
 - (b) ne spadajo v področje razpisa za zbiranje predlogov v skladu s členom 195(e) finančne uredbe.
5. S programom dela se opredelijo razpisi, za katere se podeli „pečat odličnosti“. Na podlagi vložnikovega predhodnega dovoljenja se lahko informacije v zvezi z vlogo in ocenjevanjem posredujejo zainteresiranim organom financiranja, če so bili sklenjeni dogovori o zaupnosti.

Člen 21

Skupni razpisi

Komisija ali organ financiranja lahko izda skupni razpis za zbiranje predlogov s:

- (a) tretjimi državami, tudi z njihovimi znanstvenimi in tehnološkimi organizacijami ali agencijami;
- (b) mednarodnimi organizacijami;
- (c) nepridobitnimi pravnimi subjekti.

V primeru skupnega razpisa vložniki izpolnjujejo zahteve iz člena 18 te uredbe in določijo se skupni postopki za izbor in oceno predlogov. Postopki vključujejo uravnoteženo skupino strokovnjakov, ki jih imenuje vsaka stranka.

Člen 22

Predkomercialno naročanje in naročanje inovativnih rešitev

1. Ukrepi lahko zajemajo ali imajo za glavni cilj predkomercialno naročanje ali javno naročanje inovativnih rešitev, kar izvedejo upravičenci, ki so javni naročniki ali naročniki v skladu z opredelitvijo iz direktiv 2014/24/EU⁴⁰, 2014/25/EU⁴¹ in 2009/81/ES⁴².

⁴⁰ Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES. (UL L 94, 28.3.2014, str. 65).

⁴¹ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštne storitve ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES (UL L 94, 28.3.2014, str. 243).

⁴² Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

2. Pri postopkih naročanja:

- (a) se upoštevajo načela preglednosti, nediskriminacije, enakega obravnavanja, dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti ter pravila o konkurenci;
- (b) se lahko za predkomercialna naročila, kadar je primerno in brez poseganja v načela iz točke (a), uporabljajo poenostavljeni in/ali pospešeni postopki ter določijo posebni pogoji, na primer, da je kraj izvajanja naročenih dejavnosti omejen na ozemlje držav članic in pridruženih držav;
- (c) se lahko dovoli oddaja več naročil v istem postopku (več virov); ter
- (d) se zagotovi oddaja naročil ponudniku ali ponudnikom, ki daje ekonomsko najugodnejšo ponudbo, in je zagotovljen izostanek navzkrižja interesov.

3. Izvajalec, ki ustvarja rezultate v predkomercialnem naročanju, je lastnik vsaj pripadajočih pravic intelektualne lastnine. Javni organi naročniki imajo vsaj pravice dostopa do rezultatov za lastno uporabo prosto plačila in pravico, da podelijo ali od sodelujočih izvajalcev zahtevajo, da izdajo tretjim osebam neizključne licence za izkoriščanje rezultatov za javni organ naročnik pod poštenimi in razumnimi pogoji, brez pravice do izdajanja podlicenc. Če izvajalec v določenem roku po predkomercialnem naročilu, ki je določen v pogodbi, komercialno ne izkoristi rezultatov, lahko javni organi naročniki, po posvetovanju z izvajalcem o razlogih za neizkoriščanje, od njega zahtevajo, da morebitno lastništvo rezultatov prenese na javne naročnike.

Člen 23⁴³

Kumulativno financiranje

Ukrep, ki je prejel prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme prispevek tudi v okviru Programa, če se s prispevki ne krijejo isti stroški. Pravila posameznega programa Unije, ki je vir prispevka, se upoštevajo sorazmerno z višino prispevka. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.

Člen 24

Finančna sposobnost vložnikov

1. Poleg izjem, navedenih v členu 198(5) finančne uredbe, se finančna sposobnost preverja zgolj za koordinatorja in le, če zahtevana finančna sredstva Unije za ukrep znašajo 500 000 EUR ali več.
2. Če pa obstajajo razlogi za dvom o finančni sposobnosti ali če obstaja večje tveganje zaradi sodelovanja v več tekočih dejavnostih, ki se financirajo iz programov Unije za raziskave in inovacije, Komisija ali organ financiranja preveri tudi finančno sposobnost drugih vložnikov ali koordinatorjev, ki so pod mejno vrednostjo iz odstavka 1.
3. Kadar za finančno sposobnost strukturno jamči drug pravni subjekt, se preveri finančna sposobnost slednjega.
4. V primeru šibke finančne sposobnosti lahko Komisija ali organ financiranja vložnikovo sodelovanje pogoji s predložitvijo izjave o solidarni odgovornosti subjekta, povezanega z upravičencem.

⁴³ [Odvisno od izida pogajanj o zadevnih zakonodajnih aktih.]

5. Prispevek v mehanizem vzajemnega zavarovanja iz člena 33 se šteje za zadostno jamstvo v skladu s členom 152 finančne uredbe. Od upravičencev se ne sme zahtevati ali jim naložiti nobenega dodatnega jamstva ali poročila.

Člen 25

Merila za dodelitev in izbiro

1. Predlog se oceni na podlagi naslednjih meril za dodelitev:
 - (a) odličnost;
 - (b) učinek;
 - (c) kakovost in učinkovitost izvajanja.
2. Za predloge raziskovalnih ukrepov Evropskega raziskovalnega sveta na področjih pionirskih raziskav se uporablja zgolj merilo iz točke (a) odstavka 1.
3. V programu dela se določijo dodatne podrobnosti za uporabo meril za dodelitev iz odstavka 1, vključno z morebitnimi utežmi, mejnimi vrednostmi in, kadar je ustrezno, pravili za obravnavo enako uvrščenih predlogov, pri čemer se upoštevajo cilji razpisa za zbiranje predlogov. Pogoji za obravnavanje enako uvrščenih predlogov lahko med drugim vključujejo naslednja merila: MSP, spol, geografsko raznolikost.
- 3a. Komisija in drugi organi za financiranje upoštevajo možnost dvostopenjskega postopka predložitve, kadar je ustrezno, pa se lahko na prvi stopnji ocenjevanja anonimizirani predlogi ocenijo na podlagi enega ali več meril za dodelitev iz odstavka 1.

Člen 26

Ocenjevanje

1. Predloge oceni odbor za ocenjevanje, ki ga sestavljajo neodvisni zunanji strokovnjaki.

Za dejavnosti EIC, naloge in v utemeljenih primerih, določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija, je lahko odbor za ocenjevanje sestavljen delno, ali v primeru usklajevanja in podpornih ukrepov, delno ali v celoti iz predstavnikov institucij ali organov Unije, kot je navedeno v členu 150 finančne uredbe.

Postopek ocenjevanja lahko spremljajo neodvisni opazovalci.

2. Kadar je ustrezno, odbor za ocenjevanje določi vrstni red predlogov, ki so presegli veljavne mejne vrednosti, v skladu z:

- (a) točkami, doseženimi pri ocenjevanju;
- (b) njihovim prispevkom k doseganju posebnih ciljev politike, vključno s sestavo skladnega portfelja projektov, namreč za dejavnosti instrumenta Iskalec EIC, naloge in v drugih utemeljenih primerih, podrobno določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija.

Za dejavnosti EIC, naloge in v utemeljenih primerih, podrobno določenih v programu dela, ki ga je sprejela Komisija, lahko ocenjevalni odbor predlaga tudi prilagoditev predloga, če je to potrebno za pristop, ki temelji na skladnosti portfelja. Te prilagoditve so skladne s pogoji za sodelovanje in pri njih je spoštovano načelo enakega obravnavanja. Programski odbor je obveščen o takih primerih.

- 2a. Postopek ocenjevanja je zasnovan tako, da se ne prihaja do nasprotja interesov in pristranskosti. Zagotovi se preglednost glede meril za ocenjevanje in glede metode točkovanja predlogov.

3. V skladu s členom 200(7) finančne uredbe vložniki prejmejo povratne informacije v vseh fazah ocenjevanja in po potrebi razloge za zavrnitev.
4. Pravni subjekti s sedežem v državah članicah z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, ki so uspešno sodelovali v komponenti „Širitev sodelovanja in razširjanje odličnosti“, na prošnjo prejmejo potrdilo o tem sodelovanju, ki ga lahko priložijo predlogom za sodelovalni del Programa, ki ga koordinirajo.

Člen 27

Postopek pregleda ocenjevanja, poizvedbe in pritožbe

1. Če vložnik meni, da veljavni postopek ocenjevanja za njegov predlog ni bil pravilno izveden, lahko zahteva pregled ocenjevanja⁴⁴.
2. Pregled ocenjevanja se uporablja le za postopkovne vidike ocenjevanja in ne za ocenjevanje ustreznosti predloga.
- 2a. Zahteva za pregled se nanaša na določen predlog in se vloži v 30 dneh od objave rezultatov ocenjevanja.

Mnenje o postopkovnih vidikih zagotovi odbor za pregled ocenjevanja, v katerem sodeluje in ga tudi vodi osebje Komisije ali ustreznega organa financiranja, ki ni bilo vključeno v ocenjevanje predlogov. Odbor lahko predlaga eno od naslednjega:

- (a) vnovično ocenjevanje predloga, v prvi vrsti s strani ocenjevalcev, ki niso sodelovali pri prejšnjem ocenjevanju;
- (b) potrditev prvotnega ocenjevanja.

⁴⁴ Ta postopek bo pojasnjen v dokumentu, objavljenem pred začetkom procesa ocenjevanja.

3. Pregled ocenjevanja ne odloži postopka izbire predlogov, ki niso predmet pregleda.
- 3a. Komisija poskrbi za postopek, ki ga udeleženci programa Obzorje Evropa lahko uporabijo za neposredno poizvedovanje ali pritožbe v zvezi s svojim sodelovanjem v programu Obzorje Evropa. Informacije o tem, kako vložiti poizvedbo ali pritožbo, se objavijo na spletu.

Člen 28

Čas do dodelitve

1. Z odstopanjem od prvega pododstavka člena 194(2) finančne uredbe se uporabljata naslednja roka:
 - (a) vsi vložniki se o izidu ocenjevanja njihovih vlog obvestijo najpozneje v petih mesecih od skrajnega roka za predložitev popolnih predlogov;
 - (b) sporazum o nepovratnih sredstvih se podpiše z vložniki najpozneje osem mesecev od skrajnega roka za predložitev popolnih predlogov.
2. V programu dela se lahko določijo tudi krajši roki.
3. Poleg izjem iz drugega pododstavka člena 194(2) finančne uredbe se lahko roki iz odstavka 1 podaljšajo za ukrepe Evropskega raziskovalnega sveta, za ocenjevanje v več korakih, za naloge in kadar se ukrepi predložijo v etično ali varnostno oceno.

Člen 29

Izvrševanje nepovratnih sredstev

1. Če upravičenec ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s tehničnim izvajanjem ukrepa, morajo te obveznosti izpolniti drugi upravičenci brez dodatnih finančnih sredstev Unije, razen če so izrecno oproščeni te obveznosti. Finančna odgovornost posameznega upravičenca je omejena na njegov lastni dolg, ob upoštevanju določb, ki se nanašajo na mehanizem vzajemnega zavarovanja.

2. V sporazumu o nepovratnih sredstvih se lahko določijo mejniki in z njimi povezani obroki predhodnega financiranja. Če mejniki niso doseženi, se lahko ukrep v ustrezno utemeljenih primerih začasno ustavi, spremeni ali ukine.
3. Ukrep se lahko ukine tudi, če pričakovani rezultati za Unijo ne bi bili več pomembni iz znanstvenih ali tehnoloških razlogov ali – v primeru Pospeševalca EIC – tudi iz gospodarskih razlogov, v primeru EIC in nalog pa tudi na podlagi njihove pomembnosti kot dela portfelja ukrepov. Preden se Komisija odloči za ukinitve ukrepa, izvede postopek, v katerega vključi koordinatorja ukrepa in po potrebi zunanje strokovnjake, v skladu s členom 133 finančne uredbe.

Člen 29a

Vzorčni sporazum o nepovratnih sredstvih

1. Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami in v skladu s to uredbo sestavi vzorčne sporazume o nepovratnih sredstvih med Komisijo ali ustreznim organom financiranja in upravičenci. Če je potrebna bistvena sprememba vzorčnega sporazuma o nepovratnih sredstvih, med drugim zaradi dodatne poenostavitve za upravičence, ga Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami ustrezno spremeni.
2. Sporazum o nepovratnih sredstvih določa pravice in obveznosti upravičencev ter Komisije ali ustreznega organa financiranja v skladu s to uredbo. Določa tudi pravice in obveznosti pravnih subjektov, ki postanejo upravičenci med izvajanjem ukrepa, ter vloge in naloge koordinatorja konzorcija.

Člen 30

Stopnje financiranja

1. Za vse dejavnosti, ki se financirajo, se uporablja enotna stopnja financiranja za posamezni ukrep. Najvišja stopnja financiranja za posamezni ukrep se določi v programu dela.

2. Program lahko povrne do 100 % skupnih upravičenih stroškov ukrepa, razen za:
 - (a) ukrepe na področju inovacij: do 70 % skupnih upravičenih stroškov, razen za nepridobitne pravne subjekte, ki jim lahko Program povrne do 100 % skupnih upravičenih stroškov;
 - (b) ukrepe sofinanciranja Programa: najmanj 30 % skupnih upravičenih stroškov, v ugotovljenih in ustrezno utemeljenih primerih pa do 70 %.
3. Stopnje financiranja iz tega člena se uporabljajo tudi za ukrepe, za katere je za celotni ukrep ali del ukrepa določeno financiranje na podlagi pavšalne stopnje, financiranje na enoto ali pavšalni znesek.

Člen 31

Posredni stroški

1. Posredni upravičeni stroški se določijo z uporabo pavšalne stopnje 25 % skupnih neposrednih upravičenih stroškov, razen neposrednih upravičenih stroškov za sklepanje pogodb s podizvajalci, finančne podpore tretjim osebam ter vseh stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov, ki vključujejo posredne stroške.

Kadar je to ustrezno, se posredni stroški, vključeni v stroške na enoto ali pavšalne zneske, izračunajo z uporabo pavšalne stopnje iz odstavka 1, razen pri stroških na enoto za notranje zaračunane stroške blaga in storitev, ki se izračunajo na podlagi dejanskih stroškov v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca.
2. Vendar se lahko posredni stroški, če je to določeno v programu dela, prijavijo v obliki pavšalnega zneska ali stroškov na enoto.

Člen 32

Upravičeni stroški

1. Poleg meril iz člena 186 finančne uredbe so za upravičence s prejemki na podlagi projekta stroški osebja upravičeni do višine prejemkov, ki bi jih oseba prejela za delo v raziskovalnih in inovacijskih projektih, financiranih iz nacionalnih programov, vključno s prispevki za socialno varnost in drugimi stroški, povezanimi s prejemki osebja, dodeljenega ukrepu, v skladu z nacionalno zakonodajo ali pogodbo o zaposlitvi.

Prejemki na podlagi projekta pomenijo prejemke, ki so povezani s sodelovanjem osebe v projektih, so del običajne prakse upravičenca glede prejemkov in se izplačujejo dosledno.

2. Z odstopanjem od člena 190(1) finančne uredbe se stroški sredstev, ki jih zagotovijo tretje osebe v obliki prispevkov v naravi, štejejo za upravičene do višine neposrednih upravičenih stroškov tretje osebe.
3. Z odstopanjem od člena 192 finančne uredbe se prihodki, ustvarjeni z izkoriščanjem rezultatov, ne obravnavajo kot prihodki ukrepa.
- 3a. Upravičenci lahko uporabljajo svoje običajne računovodske prakse za opredelitev in prijavo stroškov, ki nastanejo v zvezi z ukrepom v skladu s pogoji iz sporazuma o nepovratnih sredstvih in v skladu s to uredbo in členom 186 finančne uredbe.
4. Z odstopanjem od člena 203(4) finančne uredbe je treba ob plačilu preostalega zneska obvezno priložiti potrdilo o računovodskih izkazih, če je znesek, ki je bili prijavljen kot dejanski stroški in stroški na enoto ter izračunan v skladu z običajnimi praksami stroškovnega računovodstva, 325 000 EUR ali več.

Potrdilo o računovodskih izkazih lahko izda pooblaščen zunanji revizor, v primeru javnih organov pa pristojni in neodvisen javni uslužbenec v skladu s členom 203(4) finančne uredbe.

- 4a. Kadar je ustrezno, se za ukrepe usposabljanja in mobilnosti v okviru ukrepov MSCA pri prispevku EU ustrezno upoštevajo morebitni dodatni stroški upravičenca, povezani z materinskim ali starševskim dopustom, bolniškim dopustom, posebnim dopustom ali spremembo organizacije gostiteljice ali družinskega statusa raziskovalca v času trajanja sporazuma o nepovratnih sredstvih.
- 4b. Stroški, povezani z odprtim dostopom, vključno z načrti za upravljanje podatkov, so upravičeni do povračila, kot je dodatno določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih.

Člen 33

Mehanizem vzajemnega zavarovanja

1. S to uredbo se ustanovi mehanizem vzajemnega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), ki nadomesti in nasledi sklad, ustanovljen v skladu s členom 38 Uredbe (ES) št. 1290/2013. Mehanizem krije tveganja, povezana z neizterjavo zneskov, ki jih dolgujejo upravičenci:
- (a) Komisiji v skladu s Sklepom št. 1982/2006/ES,
 - (b) Komisiji in organom Unije v okviru programa „Obzorje 2020“,
 - (c) Komisiji in organom financiranja v okviru Programa.

Kritje tveganja v zvezi z organi financiranja iz točke (c) prvega pododstavka se lahko opravi preko sistema posrednega kritja, določenega v veljavnem sporazumu, in ob upoštevanju narave organa financiranja.

2. Mehanizem upravlja Unija, zastopa pa jo Komisija, ki deluje kot pooblaščenka. Komisija določi posebna pravila za delovanje mehanizma.

3. Upravičenci prispevajo 5 % finančnih sredstev, ki jih je za ukrep namenila Unija. Na podlagi rednih preglednih ocenjevanj lahko Komisija ta prispevek poveča na do 8 % ali zmanjša pod 5 %. Prispevek upravičencev v mehanizem se poravna iz začetnega predhodnega financiranja in vplača v mehanizem v imenu upravičencev ter v nobenem primeru ne presega zneska začetnega predhodnega financiranja.
4. Prispevek upravičencev se povrne ob plačilu preostalega zneska.
5. Vsi finančni prihodki, ki jih ustvari mehanizem, se pripišejo mehanizmu. Če prihodki ne zadoščajo, mehanizem ne posreduje, Komisija ali organ financiranja pa vse dolgovane zneske izterja neposredno od upravičencev ali tretjih oseb.
6. Izterjani zneski so prihodek, ki se v smislu člena 21(5) finančne uredbe pripiše mehanizmu. Po izvršitvi vseh nepovratnih sredstev, katerih tveganje neposredno ali posredno krije mehanizem, Komisija izterja vse neporavnane zneske in jih vključi v proračun Unije na podlagi sklepov zakonodajnega organa.
7. Mehanizem se lahko razširi na upravičence katerega koli drugega neposredno upravljanega programa Unije. Komisija sprejme modalitete za sodelovanje upravičencev drugih programov.

Člen 34

Lastništvo in zaščita

1. Upravičenci so lastniki rezultatov, ki jih ustvarijo. Upravičenci poskrbijo, da se morebitne pravice njihovih zaposlenih ali drugih strank v zvezi z rezultati lahko uresničujejo na način, ki je združljiv z obveznostmi upravičencev v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih.

Rezultati so v skupni lasti dveh ali več upravičencev, če:

- (a) so jih ustvarili skupaj; ter
- (b) ni mogoče:
 - (i) določiti zadevnega prispevka posameznega upravičenca
 - ali
 - (ii) ločiti rezultatov pri vlogi za zaščito, pridobitvi in ohranjanju zaščite.

Skupni lastniki se pisno dogovorijo o dodelitvi in pogojih uveljavljanja skupnega lastništva. Če v konzorcijskem sporazumu ali sporazumu o skupnem lastništvu ni dogovorjeno drugače, lahko vsak skupni lastnik tretjim osebam izda neizključne licence za izkoriščanje rezultatov, ki so v skupni lasti (brez pravice do podeljevanja podlicenc), če druge skupne lastnike o tem vnaprej obvesti ter jim zagotovi pošteno in razumno nadomestilo. Skupni lastniki se lahko pisno dogovorijo, da bodo namesto skupnega lastništva uporabili drugačno ureditev.

2. Upravičenci, ki so prejeli finančna sredstva Unije, ustrezno zaščitijo svoje rezultate, če je zaščita možna in upravičena, ob upoštevanju vseh ustreznih dejavnikov, vključno z možnostmi za komercialno izkoriščanje in morebitnimi drugimi legitimnimi interesi. Pri odločanju o zaščiti upravičenci upoštevajo tudi legitimne interese drugih upravičencev v ukrepu.

Člen 35

Izkoriščanje in razširjanje rezultatov

1. Vsak udeleženec, ki je prejel finančna sredstva Unije, si po najboljših močeh prizadeva za izkoriščanje rezultatov, ki so v njegovi lasti, ali za to, da bi jih izkoriščal drug pravni subjekt. Rezultate lahko izkoriščajo neposredno upravičenci ali pa izkoriščanje poteka posredno, predvsem s prenosom rezultatov in izdajanjem licenc za rezultate v skladu s členom 36.

V programu dela so lahko določene dodatne obveznosti glede izkoriščanja.

Če se kljub upravičenčevim prizadevanjem za neposredno ali posredno izkoriščanje svojih rezultatov ti ne izkoristijo v obdobju, ki je določeno v sporazumu o nepovratnih sredstvih, upravičenec uporabi ustrezno spletno platformo, ki je navedena v sporazumu o nepovratnih sredstvih, da bi našel osebe, ki so zainteresirane za izkoriščanje teh rezultatov. Če prošnja upravičenca to upravičuje, se ta obveznost lahko opusti.

2. Upravičenci razširijo svoje rezultate čim prej in v javno razpoložljivem formatu, ob upoštevanju omejitev zaradi zaščite intelektualne lastnine, varnostnih pravil ali legitimnih interesov.

V programu dela so lahko določene dodatne obveznosti glede razširjanja rezultatov, pri čemer se varujejo gospodarski in znanstveni interesi Unije.

3. Upravičenci zagotovijo uporabo prostega dostopa do znanstvenih publikacij v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih. Zlasti poskrbijo, da sami ali avtorji obdržijo zadostne pravice intelektualne lastnine, da lahko izpolnijo zahteve glede prostega dostopa.

Prost dostop do raziskovalnih podatkov je splošno pravilo v okviru pogojev, določenih v sporazumu o nepovratnih sredstvih, kar zagotavlja možnost izjem na podlagi načela „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“, ob upoštevanju legitimnih interesov upravičencev, vključno s komercialnim izkoriščanjem, in vseh drugih omejitev, kot so pravila o varstvu podatkov, zasebnost, zaupnost, poslovne skrivnosti, konkurenčni interesi Unije, varnostna pravila ali pravice intelektualne lastnine.

V programu dela se lahko določijo dodatne spodbude ali obveznosti, da bi se spoštovale prakse odprte znanosti.

4. Upravičenci upravljajo vse raziskovalne podatke, ustvarjene v okviru ukrepa programa Obzorje Evropa, v skladu z načeli FAIR in pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih, in pripravijo načrt upravljanja podatkov.

V programu dela se lahko, kadar je upravičeno, določijo tudi dodatne obveznosti, da bi se za shranjevanje raziskovalnih podatkov in zagotavljanje dostopa do njih uporabljal evropski oblak odprte znanosti (EOSC).

5. Upravičenci, ki nameravajo razširjati svoje rezultate, o tem vnaprej obvestijo druge upravičence v ukrepu. Vsak drugi upravičenec lahko temu nasprotuje, če lahko dokaže, da bi nameravano razširjanje rezultatov znatno škodilo njegovim legitimnim interesom v zvezi z rezultati ali obstoječim znanjem. V takih primerih se rezultati ne smejo razširjati, razen če se sprejmejo ustrezni ukrepi za zaščito teh legitimnih interesov.

6. Razen če je v programu dela določeno drugače, morajo predlogi vključevati načrt za izkoriščanje in razširjanje rezultatov. Če načrtovano izkoriščanje rezultatov vključuje razvijanje, ustvarjanje, izdelovanje in trženje izdelka ali procesa ali ustvarjanje in opravljanje storitve, ta načrt vsebuje strategijo za tako izkoriščanje. Če načrt predvideva izkoriščanje predvsem v nepridruženih tretjih državah, pravni subjekti pojasnijo, zakaj je tako izkoriščanje kljub temu v interesu Unije.

Upravičenci načrt med trajanjem in po koncu ukrepa posodablajo v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih.

7. Upravičenci za potrebe spremljanja in razširjanja rezultatov, ki ju izvaja Komisija ali organ financiranja, zagotovijo vse zahtevane informacije v zvezi z izkoriščanjem in razširjanjem svojih rezultatov v skladu s pogoji, določenimi v sporazumu o nepovratnih sredstvih. Ob upoštevanju legitimnih interesov upravičencev se te informacije javno objavijo.

Člen 36

Prenos in izdajanje licenc

1. Upravičenci lahko lastništvo svojih rezultatov prenesejo. Zagotovijo, da njihove obveznosti veljajo tudi za novega lastnika in da mora slednji te obveznosti prenesti naprej pri vsakem naslednjem prenosu lastništva.
2. Razen če je za posebej določene tretje osebe, tudi za subjekte, povezane z upravičenci, v pisni obliki dogovorjeno drugače ali če to ni izvedljivo v skladu z veljavno zakonodajo, upravičenci, ki nameravajo prenesti lastništvo rezultatov, o tem vnaprej obvestijo vsakega drugega upravičenca, ki ima še vedno pravice dostopa do rezultatov. Obvestilo mora vsebovati dovolj informacij o novem lastniku, da lahko upravičenec oceni posledice prenosa na svoje pravice do dostopa.

Razen če je za posebej določene tretje osebe, tudi za subjekte, povezane z upravičenci, v pisni obliki dogovorjeno drugače, sme upravičenec nasprotovati prenosu, če lahko dokaže, da bi prenos škodil uveljavljanju njegovih pravic dostopa. V tem primeru prenos lastništva ni mogoč, dokler zadevni upravičenci ne dosežejo dogovora. V sporazumu o nepovratnih sredstvih se določijo zadevni roki.

3. Upravičenci lahko podelijo licenco za svoje rezultate ali kako drugače podelijo pravico do izkoriščanja rezultatov, tudi izključno, če to ne vpliva na izpolnjevanje njihovih obveznosti. Izključne licence za rezultate se lahko podelijo, če vsi ostali zadevni upravičenci potrdijo, da se odpovedujejo pravicam dostopa do njih.
4. Kadar je to utemeljeno, se v sporazumu o nepovratnih sredstvih določi pravica Komisije ali organa financiranja do nasprotovanja prenosu lastništva rezultatov ali podelitvi izključne licence v zvezi z rezultati, če:
 - (a) so upravičenci, ki ustvarjajo rezultate, prejeli finančna sredstva Unije;
 - (b) gre za prenos lastništva ali podelitev licence pravnemu subjektu s sedežem v nepridruženih tretji državi ter
 - (c) prenos lastništva ali podelitev licence ni v skladu z interesi Unije.

Če velja pravica do ugovora, upravičenec to sporoči vnaprej. Pravica do ugovora v zvezi s prenosom ali podelitvami posebej določenim pravnemu subjektu se lahko opusti v pisni obliki, če so vzpostavljeni ukrepi za zaščito interesov Unije.

Člen 37

Pravice dostopa

1. Glede pravic dostopa se ravna v skladu z naslednjimi načeli:
 - (a) zahteva za uveljavljanje pravic dostopa ali vsaka opustitev pravic dostopa se poda pisno;
 - (b) razen če je z izdajateljem licence dogovorjeno drugače, pravice dostopa ne zajemajo pravice do izdajanja podlicenc;
 - (c) upravičenci se pred pristopom k sporazumu o nepovratnih sredstvih medsebojno obvestijo o morebitnih omejitvah dostopa do svojega obstoječega znanja;
 - (d) če upravičenec ni več vključen v ukrep, to ne vpliva na njegovo obveznost, da dovoli dostop;
 - (e) če upravičenec ne izpolnjuje svojih obveznosti, se upravičenci lahko dogovorijo, da nima več pravic dostopa.
2. Upravičenci dovolijo dostop do:
 - (a) svojih rezultatov prosto plačila drugemu upravičencu v ukrepu, ki potrebuje dostop za izvajanje svojih nalog;
 - (b) svojega obstoječega znanja drugemu upravičencu v ukrepu, ki obstoječe znanje potrebuje za izvajanje svojih nalog, ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c); dostop se dovoli prosto plačila, razen če se upravičenci pred pristopom k sporazumu o nepovratnih sredstvih dogovorijo drugače;
 - (c) svojih rezultatov in, ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c), do obstoječega znanja vsakemu drugemu upravičencu v ukrepu, ki dostop potrebuje za izkoriščanje lastnih rezultatov; dostop se dovoli pod poštenimi in razumnimi pogoji, o katerih se sklene dogovor.

3. Razen če se upravičenci dogovorijo drugače, dovolijo dostop do svojih rezultatov in – ob upoštevanju morebitnih omejitev iz odstavka 1(c) – do obstoječega znanja tudi pravnemu subjektu, ki:
- (a) ima sedež v državi članici ali pridruženi državi;
 - (b) je pod neposrednim ali posrednim nadzorom drugega upravičenca ali pod istim neposrednim ali posrednim nadzorom kot ta upravičenec ali neposredno ali posredno nadzoruje tega upravičenca; ter
 - (c) potrebuje dostop za izkoriščanje rezultatov tega upravičenca, v skladu z obveznostmi izkoriščanja, ki jih ima ta upravičenec.

Dostop se dovoli pod poštenimi in razumnimi pogoji, o katerih se sklene dogovor.

4. Razen če se upravičenci dogovorijo o drugačnem roku, se zahteva za dostop za namene izkoriščanja lahko poda največ eno leto po zaključku ukrepa.
5. Upravičenci, ki so prejeli sredstva Unije, dovolijo dostop do svojih rezultatov prosto plačila institucijam Unije, organom, uradom ali agencijam za razvoj, izvajanje in spremljanje politik ali programov Unije. Dostop se omeji na nekomercialno in nekonkurenčno uporabo.

Take pravice dostopa pa ne veljajo tudi za obstoječe znanje upravičencev.

Pri ukrepih v okviru sklopa „Civilna varnost v družbi“ upravičenci, ki so prejeli finančna sredstva Unije, dovolijo dostop do svojih rezultatov prosto plačila tudi nacionalnim organom držav članic za razvijanje, izvajanje in spremljanje njihovih politik ali programov na zadevnem področju. Dostop se omeji na nekomercialno in nekonkurenčno uporabo in dovoli z dvostranskim dogovorom, ki opredeljuje posebne pogoje, s katerimi se zagotovi, da se bodo te pravice uporabljale le za načrtovane namene in da bodo določene ustrezne obveznosti glede zaupnosti. Države članice ter institucije, organi, uradi ali agencije Unije o takih svojih zahtevah obvestijo vse države članice.

6. V programu dela se lahko določijo tudi dodatne pravice dostopa, kadar je to ustrezno.

Člen 38

Posebne določbe

Za ukrepe ERC, ukrepe usposabljanja in mobilnosti, ukrepe javnega naročanja inovativnih rešitev, ukrepe sofinanciranja Programa ter usklajevalne in podporne ukrepe se lahko uporabijo posebna pravila v zvezi z lastništvom, izkoriščanjem in razširjanjem, prenosom in izdajanjem licenc ter pravicami dostopa.

Ta posebna pravila se določijo v sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev in ne spreminjajo načel in obveznosti glede prostega dostopa.

Člen 39

Nagrade

1. Nagrade v okviru Programa se podeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom IX finančne uredbe, če ni v tem poglavju določeno drugače.
2. Na natečaju lahko sodelujejo vsi pravni subjekti, ne glede na kraj svojega sedeža, če ni v programu dela ali pravilih natečaja določeno drugače.
3. Komisija ali organ financiranja lahko organizira, kadar je to ustrezno, nagradne natečaje skupaj z:
 - (a) drugimi organi Unije;
 - (b) tretjimi državami, tudi z njihovimi znanstvenimi in tehnološkimi organizacijami ali agencijami;
 - (c) mednarodnimi organizacijami ali
 - (d) nepridobitnimi pravnimi subjekti.
4. Program dela ali pravila natečaja vsebujejo obveznosti v zvezi s komunikacijo in, kadar je ustrezno, izkoriščanjem in razširjanjem rezultatov, lastništvom ter pravicami dostopa, vključno z določbami o izdajanju licenc.

POGLAVJE IV

Javno naročanje

Člen 40

Javno naročanje

1. Javna naročila v okviru Programa se podeljujejo in upravljajo v skladu z naslovom VII finančne uredbe, razen če je v tem poglavju določeno drugače.
2. Javno naročanje je mogoče tudi v obliki predkomercialnega naročanja ali naročanja inovativnih rešitev, ki ga izvede Komisija ali ustrezeni organ financiranja v svojem imenu ali skupaj z javnimi organi naročniki iz držav članic in pridruženih držav. V tem primeru se uporabljajo pravila iz člena 22.

POGLAVJE V

Operacije mešanega financiranja in kombinirano financiranje

Člen 41

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja v okviru tega programa se izvajajo v skladu s programom sklada InvestEU in naslovom X finančne uredbe.

Člen 42

Kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa in EIC

1. Za nepovratna sredstva in vračljiv predujem, ki sta sestavini kombiniranega financiranja iz programa Obzorje Evropa ali EIC, veljajo členi 30 do 33.
2. Kombinirano financiranje iz EIC se izvaja v skladu s členom 43. Podpora v okviru kombiniranega financiranja iz EIC se lahko dodeli, dokler je mogoče ukrep financirati kot operacijo mešanega financiranja ali operacijo financiranja in naložbe, za katero v celoti velja jamstvo EU v okviru sklada InvestEU. Z odstopanjem od člena 209 finančne uredbe se ob njegovi dodelitvi ne uporabljajo pogoji, določeni v odstavku 2 ter zlasti odstavkih (a) in (d).
3. Kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa se lahko dodeli za sofinanciranje Programa, kadar skupni program držav članic in pridruženih držav predvideva uvedbo finančnih instrumentov v podporo izbranim ukrepom. Taki ukrepi se ocenijo in izberejo v skladu s členi 11, 19, 20, 24, 25 in 26. Načini izvajanja kombiniranega financiranja iz programa Obzorje Evropa so skladni s členom 29, smiselno s členom 43(9) ter dodatnimi in utemeljenimi pogoji, opredeljenimi v programu dela.
4. Vračila, skupaj z vrnjenimi predujmi, ter prihodki od kombiniranega financiranja iz programa Obzorje Evropa in EIC se štejejo za notranje namenske prihodke v skladu s členom 21(3)(f) in členom 21(4) finančne uredbe.

5. Kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa in EIC se zagotovi na način, ki spodbuja konkurenčnost Unije, hkrati pa ne izkrivlja konkurence na notranjem trgu.

Člen 42a

Iskalec

1. Iskalec zagotavlja nepovratna sredstva za zelo tvegane vrhunske projekte, ki jih izvajajo konzorciji ali posamezni upravičenci ter katerih namen je razvoj radikalnih inovacij in novih tržnih priložnosti. Podpira najzgodnejše faze znanstvenih, tehnoloških ali visokotehnoloških raziskav in razvoja, vključno s potrditvijo koncepta in prototipov za tehnološko validacijo.

Iskalec se izvaja predvsem z razpisi za zbiranje predlogov od spodaj navzgor z rednimi letnimi presečnimi datumi, obenem pa zagotavlja konkurenčne izzive za razvoj ključnih strateških ciljev, ki zahtevajo visokotehnološko in radikalno razmišljanje.

2. Prehodne dejavnosti Iskalca pomagajo vsem vrstam raziskovalcev in inovatorjev najti pot do komercialnega razvoja v Uniji, kot so predstavitvene dejavnosti in študije izvedljivosti, s kakršnimi se ocenijo morebitni poslovni modeli, ter podpirajo ustvarjanje odcepljenih ali zagonskih podjetij:
- (a) začetek in vsebina razpisov za zbiranje predlogov se določita glede na cilje in proračun, ki so določeni v programu dela v zvezi z zadevnim portfeljem ukrepov;
 - (b) dodatna nepovratna sredstva za določen znesek, ki ne presega 50 000 EUR, se lahko dodelijo vsakemu predlogu, ki je že z razpisom za zbiranje predlogov izbran na podlagi Iskalca EIC, za izvedbo dopolnilnih dejavnosti, tudi nujnih usklajevalnih in podpornih ukrepov, za krepitev skupnosti upravičencev portfelja, na primer za oceno morebitnih odcepljenih podjetij, potencialnih inovacij, ki ustvarjajo nove trge, ali za razvoj poslovnega načrta. O takih primerih se obvesti programski odbor, ustanovljen na podlagi posebnega programa.

3. Za Iskalca EIC veljajo merila za dodelitev, kot so opredeljena v členu 25.

Člen 43

Pospeševalec

1. Pospeševalec EIC si prizadeva podpirati zlasti inovacije, ki ustvarjajo nove trge. Podpira zgolj posamezne upravičence in predvsem zagotavlja kombinirano financiranje. Pod določenimi pogoji lahko zagotavlja tudi podporo izključno v obliki nepovratnih sredstev in izključno v obliki lastniškega kapitala.

Pospeševalec EIC predlaga dve vrsti podpore:

- podporo v obliki kombiniranega financiranja za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, v izjemnih primerih pa tudi za mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki ustvarjajo prebojne in prelomne nebankabilne inovacije;
- podporo izključno v obliki nepovratnih sredstev za MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ki izvajajo vse vrste inovacij, segajoč od postopnih do prebojnih in prelomnih, in naj bi se pozneje razširila.

Zagotovi se lahko tudi podpora izključno v obliki lastniškega kapitala za nebankabilna MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ki so že prejela podporo izključno v obliki nepovratnih sredstev.

Podpora izključno v obliki nepovratnih sredstev, ki jo zagotavlja Pospeševalec EIC, se zagotovi le pod naslednjimi kumulativnimi pogoji:

- (a) projekt vsebuje informacije o zmogljivostih in pripravljenosti vložnika za širitev;
- (b) upravičenec je lahko le zagonsko podjetje ali MSP,
- (c) podpora izključno v obliki nepovratnih sredstev v okviru Pospeševalca EIC se lahko upravičencu zagotovi le enkrat v času trajanja programa Obzorje Evropa v znesku največ 2,5 milijona EUR.

- 1a. Upravičenec Pospeševalca EIC je pravni subjekt, ki spada med zagonska podjetja, MSP ali – v izjemnih primerih – mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo in sedežem v državi članici ali pridruženi državi, ki se želijo širiti. Predlog lahko predloži bodisi upravičenec bodisi – ob predhodnem soglasju upravičenca – ena ali več fizičnih oseb ali pravnih subjektov, ki nameravajo ustanoviti ali podpreti tega upravičenca. V slednjem primeru bo sporazum o financiranju podpisan zgolj z upravičencem.
2. En sam sklep o dodelitvi obsega in zagotavlja financiranje za vse oblike prispevka Unije, ki se zagotavljajo v okviru kombiniranega financiranja iz EIC.
3. Predloge ocenjujejo neodvisni zunanji strokovnjaki na podlagi njihove ustreznosti, izberejo pa se v sklopu stalno odprtega razpisa s presečnimi datumi, ki temelji na členih 24 do 26 ob upoštevanju odstavka 4.
4. Merila za dodelitev so:
 - (a) odličnost;
 - (b) učinek;
 - (c) stopnja tveganosti ukrepa, ki bi preprečila naložbe, kakovost in učinkovitost izvajanja, ter potreba po podpori Unije.
5. Komisija ali organi financiranja, ki izvajajo program Obzorje Evropa (vključno s SZI EIT), lahko – s soglasjem zadevnih vložnikov – v ocenjevanje na podlagi zadnjega merila za dodelitev neposredno vložijo predlog za ukrep inovacije ali uvedbe na trg, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji:
 - (a) predlog izvira iz katerega koli drugega ukrepa, ki je bil financiran iz programa Obzorje 2020, iz tega programa, ali – če je bil v okviru prvega programa dela programa Obzorje Evropa izveden pilotni projekt – iz nacionalnih in/ali regionalnih programov, začnši z ugotavljanjem potrebe po takem programu. Podrobne določbe se opredelijo v posebnem programu;

- (b) predlog temelji na prejšnjem pregledu projekta, ki je bil opravljen pred ne več kot dvema letoma ter v okviru katerega sta bila ocenjena odličnost in učinek predloga ob hkratnem upoštevanju pogojev in postopkov, podrobneje opredeljenih v programu dela.
6. Pečat odličnosti se lahko podeli pod naslednjimi kumulativnimi pogoji:
- (a) upravičenec je zagonsko podjetje, MSP ali malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo,
 - (b) predlog je bil upravičen in je presegel pragove, ki se uporabljajo za prvi dve merili za dodelitev iz odstavka 4,
 - (c) za tiste dejavnosti, ki bi bile upravičene v okviru ukrepa na področju inovacij.
7. Za predlog, ki je uspešno prestopal ocenjevanje, neodvisni zunanji strokovnjaki predlagajo ustrezno podporo Pospeševalca EIC na podlagi nastalega tveganja ter sredstev in časa, ki so potrebni za prenos in uvedbo inovacije na trg.
- Komisija lahko predlog, ki so ga izbrali neodvisni zunanji strokovnjaki, iz utemeljenih razlogov, vključno s skladnostjo s cilji politik Unije, zavrne. O razlogih za tako zavrnitev se obvesti programski odbor.
8. Nepovratna sredstva ali vračljiv predujem kot sestavini podpore Pospeševalca EIC ne presegajo 70 % skupnih upravičenih stroškov izbranega ukrepa na področju inovacij.
9. Načini izvedbe lastniškega kapitala in vračljive podpore kot sestavin podpore Pospeševalca EIC se podrobneje opredelijo v sklepu [posebni program].
10. S pogodbo za izbrani ukrep se določijo posebni merljivi mejniki ter ustrezno predhodno financiranje in plačila v obrokih za podporo Pospeševalca EIC.

V primeru kombiniranega financiranja iz EIC se lahko še pred izvedbo drugih sestavin dodeljenega kombiniranega financiranja iz EIC začnejo izvajati dejavnosti, ki ustrezajo ukrepu na področju inovacij, in izplača prvi obrok predhodnega financiranja nepovratnih sredstev ali vračljivega predujma. Pogoj za izvedbo teh sestavin je, da so doseženi posebni mejniki, določeni v pogodbi.

11. V skladu s pogodbo se lahko, če merljivi mejniki niso doseženi, ukrep začasno ustavi, spremeni ali, če je to upravičeno, ukine. Ukine se lahko tudi, če ni mogoče doseči pričakovane uvedbe na trg, zlasti ne v Uniji.

V izjemnih primerih se lahko Komisija po nasvetu odbora EIC na podlagi pregleda projekta, ki ga opravijo neodvisni zunanji strokovnjaki, odloči za povečanje podpore Pospeševalca EIC. Programski odbor je obveščen o takih primerih.

Poglavje VI

Strokovnjaki

Člen 44

Imenovanje neodvisnih zunanjih strokovnjakov

1. Neodvisni zunanji strokovnjaki se določijo in izberejo na podlagi razpisov za prijave posameznikov in razpisov, naslovljenih na ustrezne organizacije, kot so raziskovalne agencije, raziskovalne institucije, univerze, organizacije za standardizacijo, organizacije civilne družbe ali podjetja, da bi se vzpostavila zbirka podatkov o kandidatih.

Z odstopanjem od člena 237(3) finančne uredbe lahko Komisija ali ustrezeni organ financiranja v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih pregledno izbere katerega koli posameznega strokovnjaka z ustreznimi znanji in spretnostmi, ki ni vključen v zbirko podatkov, če se z razpisom za prijavo interesa ni našlo ustreznih neodvisnih zunanjih strokovnjakov.

Ti strokovnjaki izjavijo, da so neodvisni in sposobni podpreti cilje programa Obzorje Evropa.

2. V skladu s členom 237(2) in členom 237(3) finančne uredbe so neodvisni zunanji strokovnjaki plačani na podlagi standardnih pogojev. Če je to upravičeno, se lahko v izjemnih primerih dodeli ustrezna raven plačila, ki presega standardne pogoje, ki temeljijo na ustreznih tržnih standardih, zlasti za posebne strokovnjake na visoki ravni.
3. Dodatno k členu 38(2) in (3) finančne uredbe se imena neodvisnih zunanjih strokovnjakov, ki ocenjujejo vloge za nepovratna sredstva in so imenovani kot posamezniki, objavijo – skupaj z njihovim strokovnim področjem – vsaj enkrat letno na internetnem mestu Komisije ali organa financiranja. Take informacije se zbirajo, obdelujejo in objavljajo v skladu s pravili EU o varstvu podatkov.
- 3a. Komisija ali ustrezní organ financiranja sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje nasprotij interesov v zvezi s sodelovanjem neodvisnih zunanjih strokovnjakov v skladu s členom 61 in členom 150(5) finančne uredbe.

Komisija ali ustrezní organ financiranja zagotovi, da strokovnjak, ki se znajde v nasprotju interesov v zvezi z zadevo, za katero je zaprosen za mnenje, te zadeve ne ocenjuje ter pri njej ne svetuje ali pomaga.

4. Komisija ali ustrezní organ financiranja pri imenovanju neodvisnih zunanjih strokovnjakov sprejme ustrezne ukrepe, da bi ob upoštevanju razmer na področju ukrepa v skupinah strokovnjakov in ocenjevalnih odborih dosegli uravnoteženo sestavo z vidika spretnosti, izkušenj, znanja, tudi kar zadeva specializacijo, zlasti na področju družbenih ved in humanistike, geografske raznolikosti in spola.
5. Za zajamčenje kakovosti ocenjevanja se za vsak predlog po potrebi zagotovi ustrezno število neodvisnih strokovnjakov.
6. Podatki o višini plačila vseh neodvisnih in zunanjih strokovnjakov se dajo na voljo Evropskemu parlamentu in Svetu. Plačilo se pokriva iz stroškov Programa.

NASLOV III
SPREMLJANJE, KOMUNICIRANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR PROGRAMA

Člen 45

Spremljanje in poročanje

1. Komisija stalno spremlja upravljanje in izvajanje programa Obzorje Evropa, njegovega posebnega programa in dejavnosti EIT. Zaradi večje preglednosti so ti podatki v skladu z zadnjo posodobitvijo tudi objavljeni in dostopni na spletni strani Komisije.

Zlasti podatki o projektih, ki se financirajo v okviru ERC, evropskih partnerstev, nalog, EIC in EIT, se vključijo v isto zbirko podatkov.

Ti zajemajo:

- (i) „časovno opredeljene kazalnike za letno poročanje o napredku Programa pri doseganju ciljev iz člena 3, kot so določeni v Prilogi V na podlagi poti do učinka;“
- (ii) informacije o ravni vključevanja družbenih in humanističnih ved, razmerju med nižjimi in višjimi ravni tehnološke pripravljenosti v skupnih raziskavah, napredku pri širitvi sodelovanja držav, geografski sestavi konzorcijev v sodelovalnih projektih, razvoju plač raziskovalcev, uporabi dvostopenjskega postopka predložitve in ocenjevanja, ukrepih za spodbujanje sodelovanja na področju evropskih raziskav in inovacij, uporabi pregleda ocenjevanja in ravni pritožb, ravni vključevanj podnebnih ukrepov in povezanih odhodkih, sodelovanju MSP, sodelovanju zasebnega sektorja, sodelovanju po spolu pri financiranih ukrepih, ocenjevalnih skupinah, odborih in svetovalnih skupinah, pečatih odličnosti, evropskih partnerstvih in stopnji sofinanciranja, dopolnilnem in kumulativnem financiranju iz drugih skladov Unije, raziskovalni infrastrukturi, času do dodelitve sredstev, ravni mednarodnega sodelovanja, vključenosti državljanov in sodelovanju civilne družbe;

- (iii) ravni odhodkov, razčlenjene na ravni projektov, da se omogočijo posebne analize, tudi glede na področje ukrepanja;
 - (iv) raven prevelikega števila prijav, zlasti skupno število predlogov in število predlogov na razpis za zbiranje predlogov, njihovo povprečno oceno ter delež predlogov nad in pod mejnimi vrednostmi kakovosti.
- 2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 50 v zvezi s spremembami Priloge V zaradi dopolnitve ali spremembe kazalnikov poti do učinka, kadar je to potrebno, ter določitev izhodiščnih in ciljnih vrednosti.
 - 3. Sistem poročanja o uspešnosti zagotovi, da se podatki za spremljanje izvajanja programa in rezultatov zbirajo učinkovito, uspešno in pravočasno, pri čemer se ne poveča upravno breme za upravičence. V ta namen se sorazmerne zahteve glede poročanja naložijo prejemnikom sredstev Unije, tudi na ravni raziskovalcev, ki sodelujejo pri ukrepih, da bi lahko sledili njihovi poklicni poti in mobilnosti, in (kjer je ustrezno) državam članicam⁴⁵.
 - 3a. Kvalitativna analiza Komisije in organov financiranja Unije ali nacionalnih organov financiranja v največji možni meri dopolnjuje kvantitativne podatke.
 - 4. Ukrepi za spodbujanje povezovanja na področju evropskih raziskav in inovacij se spremljajo in pregledujejo v sklopu programov dela.

⁴⁵ Določbe za spremljanje evropskih partnerstev so navedene v Prilogi III Uredbe.

Člen 46

Informiranje, komuniciranje, obveščanje javnosti ter razširjanje in izkoriščanje rezultatov

1. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev in zagotovijo njihovo prepoznavnost (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov, tudi ko gre za nagrade).
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s Programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Zagotavlja tudi pravočasne in izčrpne informacije državam članicam in upravičencem. Zainteresiranim subjektom se zagotovijo z dokazi podprte storitve povezovanja, ki temeljijo na podatkovni analizi in omrežni afiniteti, da bi se oblikovali konzorciji za skupne projekte, s posebnim poudarkom na prepoznavanju priložnosti za mreženje za pravne subjekte iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij. Na podlagi take analize se lahko organizirajo ciljne prireditve za povezovanje za namen konkretnih razpisov za zbiranje predlogov. Finančna sredstva, namenjena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.
3. Komisija vzpostavi tudi strategijo razširjanja in izkoriščanja rezultatov za povečanje razpoložljivosti in razširjenosti rezultatov raziskav in inovacij ter znanja iz Programa, da bi pospešila izkoriščanje rezultatov v smeri uvajanja na trgu ter povečala učinek Programa. Finančna sredstva, namenjena Programu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o prednostnih nalogah politik Unije ter dejavnosti informiranja, komuniciranja, obveščanja javnosti, razširjanja in izkoriščanja rezultatov, kolikor so povezane s cilji iz člena 3.

Člen 47

Ocenjevanje Programa

1. Ocenjevanje Programa se izvede pravočasno, da bi ga bilo mogoče upoštevati v postopku odločanja o Programu, njegovem nasledniku in drugih pobudah, pomembnih za raziskave in inovacije.
2. Vmesna ocena Programa se opravi s pomočjo neodvisnih strokovnjakov, izbranih po preglednem postopku, potem ko je na voljo dovolj informacij o izvajanju Programa, najpozneje pa štiri leta po začetku njegovega izvajanja. Vsebuje analizo portfelja in oceno dolgoročnega učinka predhodnih okvirnih programov ter je podlaga za prilagoditev izvajanja Programa in/ali njegov pregled, če je to primerno. Z njo se oceni učinkovitost, uspešnost, relevantnost in skladnost Programa ter njegova dodana vrednost Unije.
3. Ob koncu izvajanja Programa, najpozneje pa štiri leta po koncu obdobja, določenega v členu 1, Komisija zaključi končno oceno Programa. Ta vsebuje oceno dolgoročnega učinka predhodnih okvirnih programov.
4. Komisija objavi in sporoči ugotovitve ocen ter jih skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 48

Revizije

1. Nadzorni sistem za Program zagotavlja ustrezno ravnotežje med zaupanjem in nadzorom, ob upoštevanju upravnih in drugih stroškov kontrol na vseh ravneh, zlasti za upravičence. Revizijska pravila so v celotnem Programu jasna, dosledna in skladna.

2. Revizijska strategija za Program temelji na finančni reviziji reprezentativnega vzorca odhodkov v celotnem Programu. Reprezentativni vzorec se dopolni z izborom, ki temelji na oceni tveganj, povezanih z odhodki. Za ukrepe, deležne skupnega financiranja iz različnih programov Unije, se revizija opravi le enkrat, pri čemer se zajamejo vsi vključeni programi in njihova veljavna pravila.
3. Poleg tega se lahko Komisija ali organ financiranja opre na kombinirane preglede sistemov na ravni upravičenca. Za nekatere vrste upravičencev so ti kombinirani pregledi neobvezni, pri čemer gre za revizijo sistemov in procesov, dopolnjeno z revizijo transakcij, opravi pa jo pristojni neodvisni revizor, usposobljen za izvajanje obveznih revizijskih pregledov računovodskih listin v skladu z Direktivo 2006/43/ES⁴⁶. Kombinirane preglede lahko uporablja Komisija ali organ financiranja za določitev splošnega zagotovila o dobrem finančnem upravljanju odhodkov ter za vnovično preučitev ravni naknadnih revizij in potrdil o računovodskih izkazih.
4. Komisija ali organ financiranja se v skladu s členom 127 finančne uredbe lahko opre na revizije uporabe prispevkov Unije, ki jih opravijo druge neodvisne in pristojne osebe ali subjekti, tudi tisti, ki niso pooblaščen s strani institucij ali organov Unije.
5. Revizije se lahko opravijo najpozneje dve leti po plačilu preostalega zneska.
- 5a. Komisija objavi smernice za revizijo, da bi z njimi zagotovila zanesljivo in enotno uporabo in razlago revizijskih postopkov in pravil med celotnim trajanjem Programa.

⁴⁶ Direktiva 2006/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2006 o obveznih revizijah za letne in konsolidirane računovodske izkaze, spremembi direktiv Sveta 78/660/EGS in 83/349/EGS ter razveljavitvi Direktive Sveta 84/253/EGS (UL L 157, 9.6.2006, str. 87).

Člen 49

Zaščita finančnih interesov Unije

1. Če je tretja država pri programu udeležena na podlagi odločitve po mednarodnem sporazumu ali na podlagi katerega koli drugega pravnega instrumenta, podeli odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in ERS pravice in dostop, ki jih potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s preverjanji na kraju samem in inšpekcijami, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

Člen 50

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 45(2) se prenese na Komisijo za obdobje do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz člena 45(2) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 45(2), začne veljati, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

NASLOV IV
PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 51

Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1291/2013 in Uredba (EU) št. 1290/2013 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2021.

Člen 52

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljnje izvajanje ali spreminjanje zadevnih ukrepov na podlagi Uredbe (EU) št. 1291/2013 in Uredbe (EU) št. 1290/2013, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka. Za delovne načrte in ukrepe, predvidene v delovnih načrtih, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) št. 1290/2013 in ustreznih temeljnih aktov organov financiranja, se še naprej uporabljajo Uredba (EU) št. 1290/2013 in navedeni temeljni akti, dokler niso dokončani.
2. Iz finančnih sredstev za Program se lahko krijejo tudi stroški tehnične in upravne pomoči, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med Programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi njegove prehodne Uredbe (EU) št. 1291/2013.

Člen 53

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik

PRILOGA I

SPLOŠNA ZASNOVA DEJAVNOSTI

Splošni in konkretni cilji, določeni v členu 3, se uresničujejo v celotnem Programu preko področij ukrepanja in splošnih smernic dejavnosti, opisanih v tej prilogi ter v Prilogi I k posebnemu programu.

(1) Steber I „Odlična znanost“

Ta steber z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, v skladu s členom 4 spodbuja znanstveno odličnost, privablja najbolj nadarjene v Evropo, nudi ustrezno podporo raziskovalcem na začetku poklicne poti ter podpira ustvarjanje in razširjanje znanstvene odličnosti, visokokakovostnega znanja, metodologij in spretnosti, tehnologij in rešitev za globalne družbene, okoljske in gospodarske izzive. Hkrati prispeva k drugim konkretnim ciljem Programa, kot so opisani v členu 3.

- (a) Evropski raziskovalni svet: zagotavljanje privlačnega in prožnega financiranja, ki bo na podlagi natečaja na ravni Unije, temelječega izključno na merilu odličnosti, posameznim nadarjenim in ustvarjalnim raziskovalcem, zlasti tistim na začetku poklicne poti, in njihovim ekipam – ne glede na njihovo državljanstvo in državo izvora – omogočilo, da raziskujejo najobetavnejše poti na novih področjih znanosti.

Področje ukrepanja: pionirska znanost.

- (b) Ukrepi Marie Skłodowska-Curie: opremljanje raziskovalcev – s pomočjo mobilnosti in izpostavljenosti prek meja, sektorjev in disciplin – z novimi znanji in spretnostmi, krepitev sistemov usposabljanja in razvoja poklicne poti ter strukturiranje in izboljševanje institucionalnih in nacionalnih sistemov zaposlovanja ob upoštevanju Evropske listine za raziskovalce in Kodeksa ravnanja pri zaposlovanju raziskovalcev; pri tem ukrepi Marie Skłodowska-Curie pomagajo postavljati temelje za odlično evropsko raziskovalno okolje po vsej Evropi, pri čemer prispevajo k spodbujanju ustvarjanja delovnih mest, rasti in naložb ter reševanju sedanjih in prihodnjih družbenih izzivov.

Področja ukrepanja: spodbujanje odličnosti s pomočjo mobilnosti raziskovalcev prek meja, sektorjev in disciplin; spodbujanje novih znanj in spretnosti s pomočjo odličnega usposabljanja raziskovalcev; krepitev razvoja človeških virov ter znanj in spretnosti v celotnem evropskem raziskovalnem prostoru; izboljšanje in olajševanje sinergij; spodbujanje ozaveščenja javnosti.

- (c) Raziskovalne infrastrukture: opremljanje Evrope z vrhunskimi trajnostnimi raziskovalnimi infrastrukturami, ki so prosto dostopne najboljšim raziskovalcem iz Evrope in zunaj nje; spodbujanje uporabe obstoječih raziskovalnih infrastruktur, vključno s tistimi, ki se financirajo iz skladov ESI. Pri tem se bodo izboljšale možnosti raziskovalne infrastrukture za podpiranje znanstvenega napredka in inovacij ter omogočanje odprte in odlične znanosti, temelječe na načelih FAIR, pa tudi dejavnosti na področju tozadevne politike in mednarodnega sodelovanja Unije.

Področja ukrepanja: utrjevanje in razvijanje okolja evropskih raziskovalnih infrastruktur; odpiranje, vključevanje in medsebojno povezovanje raziskovalnih infrastruktur; inovacijski potencial evropskih raziskovalnih infrastruktur ter dejavnosti za inovacije in usposabljanje; krepitev evropske politike na področju raziskovalnih infrastruktur in mednarodnega sodelovanja.

(2) Steber II „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“

Ta steber z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, v skladu s členom 4 podpira ustvarjanje in boljše razširjanje visokokakovostnega novega znanja, tehnologij in trajnostnih rešitev, krepi konkurenčnost evropske industrije, povečuje učinek raziskav in inovacij pri razvoju, podpora in izvajanju politik Unije ter podpira uvajanje inovativnih rešitev v industriji, predvsem v MSP in zagonskih podjetjih, in družbi za reševanje globalnih izzivov. Hkrati prispeva k drugim konkretnim ciljem Programa, kot so opisani v členu 3.

Družbene vede in humanistika se v celoti vključijo v vse sklope, vključno s posebnimi in namenskimi dejavnostmi.

Za zagotovitev čim večjega učinka, prožnosti in sinergij so raziskovalne in inovacijske dejavnosti organizirane v šestih sklopih, ki so medsebojno povezani z vseevropskimi raziskovalnimi infrastrukturami ter bodo posamično in skupaj spodbujali interdisciplinarno, medsektorsko, čezmejno in mednarodno sodelovanje, ki bo zajemalo več politik. V tem stebru programa Obzorje Evropa bodo zajete dejavnosti z najrazličnejših ravni tehnološke pripravljenosti, tudi nižjih.

Vsak sklop prispeva k doseganju več ciljev trajnostnega razvoja, pri čemer so številni cilji trajnostnega razvoja podprti z več kot enim sklopom.

Raziskovalne in inovacijske dejavnosti se izvajajo v sklopih, navedenih v nadaljevanju, in med njimi:

- (a) sklop „Zdravje“: izboljšanje in varovanje zdravja in dobrega počutja državljanov vseh starosti z ustvarjanjem novega znanja, razvojem inovativnih rešitev, zagotavljanjem (kjer je ustrezno) vključevanja vidika spola z namenom preprečevanja, diagnosticiranja, spremljanja in zdravljenja bolezni ter razvojem zdravstvenih tehnologij; zmanjšanje tveganj za zdravje, zaščita prebivalstva ter spodbujanje dobrega zdravja in dobrega počutja, tudi na delovnem mestu; povečanje stroškovne učinkovitosti, pravičnosti in vzdržnosti javnega zdravstva; preprečevanje bolezni, povezanih z revščino, in spopadanje z njimi, ter podpiranje in omogočanje sodelovanja bolnikov ter njihove skrbi za lastno zdravje.

Področja ukrepanja: zdravje v celotnem življenjskem obdobju; determinante okoljskega in družbenega zdravja; nenalezljive in redke bolezni; nalezljive bolezni, vključno z boleznimi, povezanimi z revščino, in zapostavljenimi boleznimi; orodja, tehnologije in digitalne rešitve za zdravje in oskrbo, vključno s personalizirano medicino; sistemi zdravstvenega varstva;

- (b) sklop „Kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba“: krepitev demokratičnih vrednot, vključno s pravno državo in temeljnimi pravicami, varovanje naše kulturne dediščine, raziskovanje potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter spodbujanje družbeno-ekonomskih sprememb, ki prispevajo k vključevanju in rasti, vključno z upravljanjem migracij in vključevanjem migrantov.

Področja ukrepanja: demokracija in upravljanje; kultura, kulturna dediščina in ustvarjalnost; družbene in ekonomske spremembe;

- (c) sklop „Civilna varnost za družbo“: odzivanje na izzive, ki izvirajo iz neprestanih varnostnih groženj, vključno s kibernetško kriminaliteto ter naravnimi nesrečami in nesrečami, ki jih povzroči človek.

Področja ukrepanja: družbe, odporne proti nesrečam; zaščita in varnost; kibernetška varnost;

- (d) sklop „Digitalno področje, industrija in vesolje“: krepitev zmogljivosti in zagotavljanje suverenosti Evrope na področju ključnih omogočitvenih tehnologij za digitalizacijo in proizvodnjo ter na področju vesoljske tehnologije vzdolž celotne vrednostne verige s ciljem zasnovati konkurenčno, digitalno, nizkoogljično in krožno industrijo; zagotavljanje trajnostne oskrbe s surovinami; razvoj sodobnih materialov in zagotovitev podlage za napredek in inovacije v zvezi z globalnimi družbenimi izzivi.

Področja ukrepanja: proizvodne tehnologije; ključne digitalne tehnologije, vključno s kvantnimi tehnologijami; nastajajoče omogočitvene tehnologije; sodobni materiali; umetna inteligenca in robotika; internet naslednje generacije; napredno računalništvo in masovni podatki; krožna industrija; nizkoogljična in čista industrija; vesolje, vključno z opazovanjem Zemlje;

- (e) sklop „Podnebje, energija in mobilnost“: boj proti podnebnim spremembam z boljšim razumevanjem njihovih vzrokov, razvoja, tveganj, učinkov in priložnosti, s tako prilagoditvijo energetskega in prometnega sektorja, da bosta podnebju in okolju prijaznejša, učinkovitejša in konkurenčnejša, pametnejša, varnejša in odpornejša, s spodbujanjem uporabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije, z izboljšanjem odpornosti Unije na zunanje pretese ter s prilagoditvijo socialnega vedenja glede na cilje trajnostnega razvoja.

Področja ukrepanja: podnebna znanost in rešitve; oskrba z energijo; energetski sistemi in omrežja; stavbe ter industrijski objekti in naprave v energetske prelohu; skupnosti in mesta; konkurenčnost industrije v prometu; čist, varen in dostopen promet in mobilnost; pametna mobilnost; shranjevanje energije;

- (f) sklop „Hrana, biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje“: varovanje okolja, obnavljanje, trajnostno upravljanje in uporaba naravnih in bioloških virov s kopnega, iz celinskih voda in morja za zaustavitev upada biotske raznovrstnosti, za obravnavo prehranske in hranilne varnosti za vse kot tudi prehod na nizkoogljično, z viri gospodarno in krožno gospodarstvo ter trajnostno biogospodarstvo.

Področja ukrepanja: opazovanje okolja; biotska raznovrstnost in naravni viri; kmetijstvo, gozdarstvo in podeželska območja; morja, oceani in celinske vode; prehranski sistemi; sistemi biotehnoloških inovacij v biogospodarstvu EU; krožni sistemi;

- (g) nejedrski neposredni ukrepi Skupnega raziskovalnega središča (JRC): ustvarjanje visokokakovostnih znanstvenih izsledkov za učinkovite in cenovno dostopne dobre javne politike. Da bi bile nove pobude in predlogi za zakonodajo EU pametno zasnovani, so potrebni pregledni, izčrpni in uravnoteženi izsledki, ti pa so potrebni za merjenje in spremljanje izvajanja politik. JRC bo politikam Unije zagotovilo neodvisne znanstvene izsledke in tehnično podporo v celotnem ciklu politike. Svoje raziskave bo osredinilo na prednostne naloge politik EU.

Področja ukrepanja: zdravje; kultura, ustvarjalnost in vključujoča družba; civilna varnost za družbo; digitalno področje, industrija in vesolje; podnebje, energija in mobilnost; hrana, biogospodarstvo, naravni viri, kmetijstvo in okolje; podpora za delovanje notranjega trga in gospodarsko upravljanje Unije; podpora državam članicam pri izvajanju zakonodaje in razvoju strategij pametne specializacije; analitična orodja in metode za oblikovanje politik; upravljanje znanja; prenos znanja in tehnologij; podpora znanosti, namenjena platformam za politike.

(3) Steber III „Inovativna Evropa“

Ta steber prek dejavnosti, navedenih v nadaljevanju, v skladu s členom 4 z omogočanjem tehnološkega razvoja, predstavitvenih dejavnosti in prenosom znanja zlasti v MSP in zagonskih podjetjih spodbuja vse oblike inovacij, vključno z netehnološkimi, ter krepi uvajanje inovativnih rešitev. Hkrati prispeva k drugim konkretnim ciljem Programa, kot so opisani v členu 3. EIC se bo izvajal predvsem prek dveh vrst instrumentov: prek Iskalca (Pathfinder), ki se izvaja zlasti prek skupnih raziskav, in Pospeševalca (Accelerator).

- (a) Evropski svet za inovacije (EIC): ta je osredinjen zlasti na prebojne in prelomne inovacije, usmerjen je večinoma na inovacije, ki ustvarjajo nove trge, hkrati pa podpira vse vrste inovacij, tudi postopne.

Področja ukrepanja: Iskalec (Pathfinder) za napredne raziskave, ki podpira prihodnje in nastajajoče prebojne tehnologije, tehnologije, ki ustvarjajo nove trge, in/ali visokotehnološke tehnologije; Pospeševalec (Accelerator), ki premošča vrzel v financiranju med poznimi fazami raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti in uvajanjem na trg, da se učinkovito uvedejo prebojne inovacije, ki ustvarjajo nove trge, in zagotovi širitev podjetij, če trg ne zagotavlja uspešnega financiranja, dodatne dejavnosti EIC, kot so nagrade in štipendije ter poslovne storitve z dodano vrednostjo.

- (b) Evropski inovacijski ekosistemi

Področja ukrepanja: Dejavnosti bodo vključevale zlasti povezovanje – kjer je ustrezno, v sodelovanju z EIT – z nacionalnimi in regionalnimi inovacijskimi akterji ter podporo izvajanju skupnih čezmejnih inovacijskih programov držav članic, regij in pridruženih držav, od izmenjave praks in znanja o urejanju inovacij prek izboljšanja mehkih veščin za inovacije do ukrepov na področju raziskav in inovacij, vključno z odprtimi inovacijami ali inovacijami, ki jih usmerjajo uporabniki, da bi se povečala učinkovitost evropskega inovacijskega sistema. To bi se moralo izvajati med drugim v sinergiji s podporo iz ESRR za inovacijske ekosisteme in medregionalna partnerstva, povezana s tematiko pametne specializacije.

(c) Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo

Področja ukrepanja: Trajnostni inovacijski ekosistemi po vsej Evropi; inovacije ter podjetniška znanja in spretnosti z vidika vseživljenjskega učenja, vključno s povečevanjem zmogljivosti visokošolskih zavodov po vsej Evropi; nove rešitve za trg za reševanje globalnih izzivov; sinergije in dodana vrednost v okviru programa Obzorje Evropa.

(4) Del „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“

Ta steber si z dejavnostmi, navedenimi v nadaljevanju, prizadeva za uresničevanje konkretnih ciljev, določenih v členu 3(2)(d). Hkrati prispeva k drugim konkretnim ciljem Programa, kot so opisani v členu 3. Ta del bo temelj za celoten Program, hkrati pa bo podpiral dejavnosti, ki prispevajo k privabljanju nadarjenih, k spodbujanju kroženja možganov in preprečevanju njihovega bega, k Evropi, ki bo v večji meri temeljila na znanju, bo inovativna in bo upoštevala enakost spolov, ki bo na čelu globalne konkurence, spodbujala nadnacionalno sodelovanje ter tako optimizirala nacionalne prednosti in potencial po vsej Evropi v dobro delujočem evropskem raziskovalnem prostoru (ERP), v katerem znanje in visoko usposobljena delovna sila na uravnotežen način prosto krožita, kjer se izidi raziskav in inovacij razširjajo, obveščeni državljani jih razumejo in jim zaupajo ter sami rezultati prinašajo koristi družbi kot celoti ter v katerem politika EU, zlasti politika na področju raziskav in inovacij, temelji na visokokakovostnih znanstvenih izsledkih.

Prav tako podpira dejavnosti, katerih cilj je izboljšanje kakovosti predlogov pravnih subjektov iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, kot so strokovni preliminarni pregledi predlogov in nasveti, ter spodbujanje dejavnosti nacionalnih kontaktnih točk za podporo mednarodnemu povezovanju, ter dejavnosti, namenjenih podpiranju pravnih subjektov iz držav članic z manj razvitim področjem raziskav in inovacij, ki se pridružujejo že izbranim skupnim projektom, v katerih pravni subjekti iz teh držav članic ne sodelujejo.

Področja ukrepanja: širitev sodelovanja in širjenje odličnosti, tudi prek povezovanja, tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, pobud kateder evropskega raziskovalnega prostora, evropskega sodelovanja v znanosti in tehnologiji COST ter dejavnosti za spodbujanje kroženja možganov; reforma in izboljšanje evropskega sistema raziskav in inovacij, tudi na primer s podpiranjem reforme nacionalnih raziskovalnih in inovacijskih politik, zagotavljanjem privlačnih poklicnih okolij ter podpiranjem enakosti spolov in znanosti za državljane.

EVROPSKI INŠTITUT ZA INOVACIJE IN TEHNOLOGIJO (EIT)

Navedeno se uporablja pri izvajanju programskih dejavnosti EIT:

3.1. Utemeljitev

Kot je jasno navedeno v poročilu skupine na visoki ravni o učinku raziskav in inovacij v EU (Lamyjeva skupina na visoki ravni), je pot naprej „izobraziti se za prihodnost in vlagati v ljudi, ki bodo nekaj spremenili.“ Zlasti se pozivajo evropski visokošolski zavodi, naj spodbujajo podjetništvo, odstranijo meje posameznih disciplin ter institucionalizirajo močno interdisciplinarno sodelovanje med akademskim svetom in industrijo. Najnovejše raziskave kažejo, da je dostop do nadarjenih ljudi daleč najpomembnejši dejavnik, ki vpliva na izbiro lokacije pri ustanoviteljih zagonskih podjetij. Priložnosti za podjetniško izobraževanje in usposabljanje ter razvoj ustvarjalnih veščin imajo ključno vlogo pri kultiviranju bodočih inovatorjev in razvoju sposobnosti obstoječih inovatorjev za širitev poslovanja na višje ravni uspešnosti. Dostop do podjetniškega talenta, skupaj z dostopom do poklicnih storitev, kapitala in trgov na ravni EU, ter povezovanje ključnih inovacijskih akterjev s ciljem uresničitve skupnega cilja so ključni elementi za spodbujanje inovacijskega ekosistema. Nujno je usklajevati prizadevanja po vsej EU, da se ustvari kritična masa medsebojno povezanih podjetniških grozdov in ekosistemov na ravni celotne EU.

Danes je EIT največji integrirani inovacijski ekosistem v Evropi, ki združuje partnerje s poslovnega, raziskovalnega in izobraževalnega, pa tudi drugih področij. Še naprej bo podpiral svoje SZI, tj. obsežna evropska partnerstva za reševanje specifičnih globalnih izzivov, ki krepijo inovacijske ekosisteme, ki jih obdajajo. To bo dosegel s pospeševanjem vključevanja izobraževanja, raziskav in inovacij na najvišji ravni, s čimer bo ustvaril okolja, ugodna za inovacije, s promocijo in podpiranjem nove generacije podjetnikov ter s spodbujanjem ustanavljanja inovativnih podjetij v tesni sinergiji in ob dopolnjevanju z EIC.

Po vsej Evropi so še vedno potrebna prizadevanja za razvoj ekosistemov, v katerih lahko raziskovalci, inovatorji, industrije in vlade zlahka komunicirajo. Inovacijski ekosistemi pravzaprav še vedno ne delujejo optimalno iz različnih razlogov:

- interakcijo med inovacijskimi akterji še vedno omejujejo organizacijske, regulativne in kulturne ovire med njimi;
- prizadevanja za krepitev inovacijskih ekosistemov imajo korist od usklajevanja ter jasne osredinjenosti na konkretne cilje in učinek.

Za reševanje prihodnjih družbenih izzivov, sprejemanje priložnosti, ki jih nudijo nove tehnologije, ter prispevanje k okolju prijazni in trajnostni gospodarski rasti, zaposlovanju, konkurenčnosti in blaginji evropskih državljanov je treba nadalje okrepiti zmogljivost Evrope za inovacije, in sicer s krepitvijo obstoječih in spodbujanjem ustvarjanja novih okolij, ugodnih za sodelovanje in inovacije, s krepitvijo inovacijskih zmogljivosti v akademskem in raziskovalnem sektorju, s podpiranjem nove generacije podjetnikov, s spodbujanjem ustanavljanja in razvoja inovativnih podjetij ter s krepitvijo prepoznavnosti in priznavanja raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, ki jih financira EU, zlasti financiranja EIT, v širši javnosti.

Narava in obseg inovacijskih izzivov zahtevata povezovanje in mobiliziranje akterjev in virov v evropskem merilu, s spodbujanjem čezmejnega sodelovanja. Obstaja potreba po odpravljanju izoliranosti disciplin in elementov vzdolž vrednostnih verig ter spodbujanju vzpostavitve ugodnega okolja za učinkovito izmenjavo znanja in strokovnega znanja ter za razvoj in privabljanje podjetniških talentov. Strateški inovacijski program EIT zagotavlja skladnost z izzivi programa Obzorje Evropa ter dopolnjuje EIC.

3.2. Področja ukrepanja

3.2.1. Trajnostni inovacijski ekosistemi po vsej Evropi

V skladu z uredbo o EIT in strateškem inovacijskem programom EIT bo imel EIT okrepljeno vlogo pri krepitvi trajnostnih, na izzivih temelječih inovacijskih ekosistemov po vsej Evropi. Zlasti bo še naprej deloval predvsem prek svojih SZI, tj. obsežnih evropskih partnerstev za reševanje specifičnih družbenih izzivov. Še naprej si bo prizadeval za krepitev inovacijskih ekosistemov, ki jih obdajajo, tako da jih bo odpiral ter spodbujal vključevanje raziskav, inovacij in izobraževanja. Poleg tega bo okrepil inovacijske ekosisteme po vsej Evropi z razširitvijo svoje regionalne inovacijske sheme (EIT RIS). Sodeloval bo z inovacijskimi ekosistemi, ki imajo visok inovacijski potencial na podlagi strategije, tematske uskladitve in predvidenega učinka, v tesni sinergiji s strategijami in platformami pametne specializacije.

- Krepitev učinkovitosti obstoječih SZI in njihove odprtosti za nove partnerje, omogočanje prehoda na samozadostnost na dolgi rok ter analiza potrebe po ustanavljanju novih tovrstnih skupnosti za spopadanje z globalnimi izzivi. Posebna tematska področja bodo opredeljena v strateškem inovacijskem programu ob upoštevanju strateškega načrtovanja;
- spodbujanje regij na poti k odličnosti v državah, opredeljenih v strateškem inovacijskem programu, v tesnem sodelovanju s strukturnimi skladi in po potrebi z drugimi ustreznimi programi financiranja EU.

3.2.2. Inovacije ter podjetniška znanja in spretnosti z vidika vseživljenjskega učenja, vključno s povečevanjem zmogljivosti visokošolskih zavodov po vsej Evropi

Izobraževalne dejavnosti EIT bodo okrepljene, da bi z namenskim izobraževanjem in usposabljanjem spodbudili inovacije in podjetništvo. Večji poudarek na razvoju človeškega kapitala bo temeljil na razširitvi obstoječih izobraževalnih programov SZI EIT, da bi študentom in strokovnjakom še naprej zagotavljali visokokakovostne učne načrte, ki temeljijo na inovacijah, ustvarjalnosti in podjetništvu, v skladu z industrijsko strategijo EU in strategijo EU za znanja in spretnosti. To lahko vključuje raziskovalce in inovatorje, ki jih podpirajo drugi deli programa Obzorje Evropa, zlasti ukrepi MSCA. EIT bo podpiral tudi modernizacijo visokošolskih zavodov po vsej Evropi in njihovo vključevanje v inovacijske ekosisteme s spodbujanjem in povečevanjem njihovega podjetniškega potenciala in zmogljivosti, kot tudi s spodbujanjem njih samih, da bolje predvidijo nove zahteve po znanjih in spretnostih.

- Razvoj inovativnih učnih načrtov, upoštevajoč prihodnje potrebe družbe in industrije, in medsektorskih programov, ki bodo ponujeni študentom, podjetnikom in strokovnjakom po vsej Evropi in zunaj nje ter v katerih se strokovna in specifična sektorska znanja kombinirajo z v inovacije usmerjenimi in podjetniškimi znanji in spretnostmi, kot so visokotehnološka znanja in spretnosti, povezana z digitalnimi in trajnostnimi ključnimi omogočitvenimi tehnologijami;
- krepitev in širitev znaka EIT, da bi se izboljšala prepoznavnost in priznavanje EIT izobraževalnih programov na podlagi partnerstev med različnimi visokošolskimi zavodi, raziskovalnimi središči in podjetji ter hkrati povečala njegova splošna kakovost s ponujanjem učnih načrtov, ki vključujejo učenje ob delu, in namenskega podjetniškega izobraževanja kot tudi mednarodne, medorganizacijske in medsektorske mobilnosti;
- razvoj zmogljivosti za inovacije in podjetništvo v sektorju visokošolskega izobraževanja z izkoriščanjem in promoviranjem strokovnega znanja skupnosti EIT pri povezovanju izobraževanja, raziskav in podjetij;
- krepitev vloge skupnosti nekdanjih diplomantov EIT kot zgled za nove študente in močan instrument za širjenje učinka EIT.

3.2.3. Nove rešitve za trg za reševanje globalnih izzivov

EIT bo ob zagotavljanju vključevanja načela enakosti spolov spodbudila, okrepila in nagradila podjetnike, inovatorje, raziskovalce, učitelje, študente in druge inovacijske akterje, ki sodelujejo v interdisciplinarnih skupinah, da se oblikujejo ideje in preoblikujejo v postopne in prelomne inovacije. Za dejavnosti bo značilen odprt inovacijski in čezmejni pristop s poudarkom na vključevanju dejavnosti iz trikotnika znanja, ki vplivajo na uspeh (npr. promotorji projekta lahko izboljšajo njihov dostop do posebej usposobljenih diplomantov, vodilnih uporabnikov, zagonskih podjetij z inovativnimi zamislimi, tujih podjetij z ustreznimi dopolnilnimi sredstvi itd.).

- Podpora za razvoj novih proizvodov, storitev in tržnih priložnosti, pri kateri bodo sodelovali akterji iz trikotnika znanja, da bi našli rešitve za globalne izzive;
- popolna vključitev celotne inovacijske vrednostne verige: od študenta do podjetnika, od zamisli do proizvoda, od laboratorija do stranke. To vključuje podporo za zagonska in podjetja v fazi širitve;
- izvajanje storitev na visoki ravni in podpora inovativnim podjetjem, vključno s tehnično pomočjo za izpopolnitev proizvodov ali storitev, vsebinskim mentorstvom ter podporo za pridobivanje ciljnih strank in zbiranje kapitala, da bi hitro dosegli trg in pospešili proces njihove rasti.

3.2.4. Sinergije in dodana vrednost programa Obzorje Evropa

EIT bo povečal svoja prizadevanja za izkoriščanje sinergij in komplementarnosti med obstoječimi SZI ter z različnimi akterji in pobudami na ravni EU in globalni ravni, hkrati pa razširil obstoječo mrežo sodelujočih organizacij na strateški in operativni ravni, pri čemer se mora izogibati podvajanju.

- Tesno sodelovanje z EIC in skladom InvestEU pri racionalizaciji podpore (tj. financiranja in storitev), ki se zagotavlja inovativnim podjetjem v zagonski fazi in fazi širitve, zlasti prek SZI;

načrtovanje in izvajanje dejavnosti EIT za doseganje največjih možnih sinergij in komplementarnosti z drugimi deli Programa;

- sodelovanje z državami članicami EU na nacionalni in regionalni ravni z vzpostavljanjem strukturiranega dialoga in usklajevanjem prizadevanj za omogočanje sinergij z nacionalnimi in regionalnimi pobudami, vključno s strategijami pametne specializacije, tudi z izvajanjem „evropskih inovacijskih ekosistemov“, da se opredelijo, izmenjujejo in razširjajo primeri najboljše prakse in spoznanja;
- posredovanje in razširjanje inovativnih praks in spoznanj po vsej Evropi in zunaj nje, da bi prispevali k inovacijski politiki v Evropi ob usklajevanju z drugimi deli programa Obzorje Evropa;
- zagotavljanje prispevka k razpravam o inovacijski politiki ter prispevka k zasnovi in izvajanju prednostnih nalog politik EU s stalnim sodelovanjem z vsemi ustreznimi službami Evropske komisije, drugimi programi EU in njihovimi deležniki ter nadaljnjim preučevanjem priložnosti v okviru pobud za izvajanje politik;
- izkoriščanje sinergij z drugimi programi EU, tudi s tistimi, ki podpirajo razvoj človeškega kapitala in inovacij (npr. COST, ESS+, ESRR, Erasmus+, Ustvarjalna Evropa in COSME Plus/enotni trg, sklad InvestEU);
- oblikovanje strateških zavezništev s ključnimi inovacijskimi akterji na ravni EU in mednarodni ravni ter podpora skupnostim znanja in inovacij za razvoj sodelovanja in povezav s ključnimi partnerji iz trikotnika znanja iz tretjih držav z namenom odpiranja novih trgov za rešitve, ki jih podpirajo SZI, ter privabljanja financiranja in nadarjenih iz tujine. Kar zadeva načela vzajemnosti in obojestranskih koristi, je treba spodbujati sodelovanje tretjih držav.

PRILOGA III

PARTNERSTVA

Evropska partnerstva se izbirajo in izvajajo, spremljajo, ocenjujejo, postopoma ukinjajo ali obnavljajo na podlagi naslednjih meril:

1) Izbor

(a) dokaz, da je evropsko partnerstvo učinkovitejše pri doseganju zadevnih ciljev Programa prek vključevanja in angažmaja partnerjev, predvsem pri ustvarjanju jasno vidnih učinkov za EU in njene državljane, zlasti glede na reševanje globalnih izzivov ter cilje raziskav in inovacij, zagotavljanje konkurenčnosti in trajnosti EU ter prispevek h krepitvi Evropskega raziskovalnega in inovacijskega prostora, pa tudi, kjer je ustrezno, mednarodnih zavez.

V primeru institucionaliziranih evropskih partnerstev, vzpostavljenih v skladu s členom 185 PDEU, je obvezno sodelovanje najmanj 40 % držav članic Unije;

- (b) skladnost in sinergije evropskega partnerstva v raziskovalnem in inovacijskem okolju EU, v največji možni meri po pravilih programa Obzorje Evropa;
- (c) preglednost in odprtost evropskega partnerstva v zvezi z opredelitvijo prednostnih nalog in ciljev z vidika pričakovanih rezultatov in učinkov ter v zvezi s sodelovanjem partnerjev in deležnikov iz celotne vrednostne verige, iz različnih sektorjev, okolij in disciplin, tudi mednarodnih, kadar je to primerno in ne posega v evropsko konkurenčnost; jasni načini za spodbujanje sodelovanja MSP ter za razširjanje in izkoriščanje rezultatov, zlasti s strani MSP, tudi prek posredniških organizacij;

- (d) predhodno dokazana dodana vrednost in usmeritev evropskega partnerstva, vključno s skupno strateško vizijo namena evropskega partnerstva. Ta vizija bo zajemala zlasti:
- pristope za zagotavljanje prožnosti pri izvajanju in prilagajanje spreminjajočim se potrebam politik, družbe in/ali trga ali znanstvenemu napredku, da se izboljša skladnost politik na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU;
 - dokazani pričakovani kvalitativni in pomembni kvantitativni učinki finančnega vzvoda, vključno z metodo za merjenje ključnih kazalnikov smotrnosti;
 - pristope za zagotavljanje prožnosti pri izvajanju in prilagajanje spreminjajočim se potrebam politik, družbe in/ali trga ali znanstvenemu napredku, da se izboljša skladnost politik na regionalni in nacionalni ravni ter na ravni EU;
 - izhodno strategijo in ukrepe za postopno ukinitve Programa;
- (e) predhodno dokazana dolgoročna zavezanost partnerjev, vključno z najmanjšim možnim deležem javnih in/ali zasebnih naložb.

V primeru institucionaliziranih evropskih partnerstev, ustanovljenih v skladu s členom 185 PDEU ali členom 187 PDEU, morajo finančni prispevki partnerjev, z izjemo Unije, in/ali njihovi prispevki v naravi znašati najmanj 50 % skupnih proračunskih obveznosti evropskega partnerstva, lahko pa znašajo največ 75 % teh obveznosti. Za vsako tako institucionalizirano evropsko partnerstvo mora biti delež prispevkov partnerjev, z izjemo Unije, v obliki finančnih prispevkov. Za partnerje, z izjemo Unije in sodelujočih držav, bi morali biti finančni prispevki namenjeni predvsem kritju upravnih stroškov, pa tudi usklajevanju in podpori ter drugim nekonkurenčnim dejavnostim.

2) Izvajanje:

- (a) sistemski pristop, ki zagotavlja aktivno in zgodnje sodelovanje držav članic in doseganje pričakovanih učinkov evropskega partnerstva s prožnim izvajanjem skupnih ukrepov z visoko evropsko dodano vrednostjo, ki tudi presegajo skupne razpise za raziskovalne in inovacijske dejavnosti, vključno s tistimi, ki se nanašajo na tržno ali regulativno uvajanje ali uvajanje politike;
- (b) ustrezni ukrepi za zagotavljanje stalne odprtosti pobude in preglednosti v času izvajanja, zlasti za določanje prednostnih nalog in sodelovanje pri razpisih za zbiranje predlogov, informacije o delovanju upravljanja, prepoznavnosti Unije, ukrepi za komuniciranje in ozaveščanje, razširjanje in izkoriščanje rezultatov, vključno z jasnim prostim dostopom/strategijo za uporabnike vzdolž vrednostne verige. Ustrezni ukrepi za obveščanje MSP in spodbujanje njihovega sodelovanja;
- (c) usklajevanje in/ali skupne dejavnosti z drugimi ustreznimi raziskovalnimi in inovacijskimi pobudami, da se zagotovi optimalna raven medsebojne povezanosti in zagotovijo učinkovite sinergije, med drugim zato, da se premostijo morebitne ovire pri izvajanju na nacionalni ravni in poveča stroškovna učinkovitost;
- (d) zaveze vsakega partnerja za finančne prispevke in/ali prispevke v naravi v skladu z nacionalnimi določbami v celotnem življenjskem obdobju pobude;
- (e) v primeru institucionaliziranega evropskega partnerstva dostop do rezultatov in drugih informacij, povezanih z ukrepom, za Komisijo za namene razvijanja, izvajanja in spremljanja politik ali programov Unije.

3) Spremljanje:

- (a) sistem spremljanja v skladu z zahtevami, določenimi v členu 45, za spremljanje napredka pri doseganju konkretnih ciljev politike, rezultatov in ključnih kazalnikov smotrnosti, ki omogočajo sprotno ocenjevanje dosežkov, učinkov in morebitnih potreb po popravilih ukrepih;

- (b) periodično namensko poročanje o kvantitativnih in kvalitativnih učinkih finančnega vzvoda, tudi o odobrenih in dejansko zagotovljenih finančnih prispevkih in prispevkih v naravi, prepoznavnosti in položaju v mednarodnem okviru ter vplivu na tveganja, povezana z raziskavami in inovacijami, za naložbe zasebnega sektorja;
 - (c) podrobne informacije o postopku ocenjevanja in rezultatih vseh razpisov za zbiranje predlogov v okviru partnerstev, ki se dajo na voljo pravočasno in so dostopne v skupni elektronski zbirki podatkov.
- 4) Ocena, postopna ukinitve in obnova:
- (a) ocenjevanje učinkov, doseženih na ravni Unije v zvezi z opredeljenimi ciljnim vrednostmi in ključnimi kazalniki smotrnosti, ki se upošteva pri oceni Programa, določeni v členu 47, vključno z oceno najučinkovitejšega načina izvajanja ukrepov politike za kakršen koli prihodnji ukrep, ter umestitev morebitne obnove evropskega partnerstva v skupno okolje evropskih partnerstev in njegove prednostne naloge politik;
 - (b) če se partnerstvo ne obnovi, ustrezni ukrepi za zagotovitev postopne ukinitve financiranja iz Okvirnega programa v skladu s pogoji in časovnim načrtom, predhodno dogovorjenimi s pravno zavezanimi partnerji, brez poseganja v morebitno nadaljnje nadnacionalno financiranje iz nacionalnih ali drugih programov Unije ter brez poseganja v zasebne naložbe in tekoče projekte.

PRILOGA IV

SINERGIJE Z DRUGIMI PROGRAMI

Da bi čim bolj povečali učinek raziskav in inovacij na družbo, okolje in gospodarstvo na splošno ter prispevali k izpolnitvi ciljev Unije, morajo biti programi Unije za financiranje skladni in delovati v sinergiji.

Sinergije temeljijo na komplementarnosti zasnove in ciljev programa ter na združljivosti pravil in postopkov financiranja na ravni izvajanja.

Financiranje iz programa Obzorje Evropa se uporablja zgolj za financiranje raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti. S strateškim načrtovanjem se zagotovijo uskladi tev prednostnih nalog za različne programe Unije za financiranje in skladne možnosti financiranja v različnih fazah raziskovalnega in inovacijskega cikla. Od sinergij z drugimi programi in politikami Unije za financiranje imajo med drugim koristi naloge in partnerstva.

S podporo drugih programov Unije za financiranje, zlasti s pomočjo strategij razširjanja in izkoriščanja, prenosa znanja, dopolnilnih in kumulativnih virov financiranja ter spremljajočih ukrepov politike, bo mogoče lažje uvesti rezultate raziskav in inovativne rešitve, razvite v Okvirnem programu.

Usklajena pravila, ki so zasnovana, da bi zagotovila dodano vrednost EU, preprečila prekrivanje z različnimi programi Unije ter omogočila maksimalno učinkovitost in upravno enostavnost, prinašajo koristi za financiranje raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti.

V spodnjih točkah je podrobneje predstavljen način uporabe teh sinergij med Okvirnim programom in različnimi programi Unije.

1. Sinergije z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom (EKJS) in Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP) (skupna kmetijska politika – SKP) zagotavljajo, da:

- (a) se potrebe kmetijskega sektorja in podeželskih območij v EU po raziskavah in inovacijah ugotovijo na primer v okviru Evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“⁴⁷ ter upoštevane med strateškim načrtovanjem Okvirnega programa in v programih dela;
- (b) SKP na najboljši možni način izkorišča rezultate raziskav in inovacij ter spodbuja uporabo, izvajanje in uvajanje inovativnih rešitev, tudi tistih, ki izvirajo iz projektov, financiranih iz okvirnih programov za raziskave in inovacije, ter iz evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“;
- (c) EKSRP podpira uvajanje in širjenje znanja in rešitev, ki izvirajo iz rezultatov Okvirnega programa, kar omogoča večjo dinamičnost kmetijskega sektorja in nove priložnosti za razvoj podeželja.

2. Sinergije z Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo (ESPR) zagotavljajo, da:

- (a) sta Okvirni program in ESPR tesno povezana, saj bodo potrebe EU po raziskavah in inovacijah na področju integrirane pomorske politike pretvorjene prek strateškega načrtovanja Okvirnega programa;
- (b) ESPR podpira uvajanje novih tehnologij in inovativnih proizvodov, procesov in storitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz Okvirnega programa na področju morske in pomorske politike; podpira tudi zbiranje, obdelavo in spremljanje podatkov na terenu ter razširja rezultate ustreznih ukrepov, podprtih v sklopu Okvirnega programa, s čimer prispeva k izvajanju skupne ribiške politike, pomorske politike EU in mednarodnemu upravljanju oceanov.

⁴⁷ 7278/12: Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“ (dok. COM(2012) 79 final).

3. Sinergije z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR) zagotavljajo, da:
- (a) ureditve za dopolnilno in kumulativno financiranje iz ESRR in Okvirnega programa podpirajo dejavnosti, ki povezujejo zlasti strategije pametne specializacije in odličnost na področju raziskav in inovacij, vključno s skupnimi nadregionalnimi/nadnacionalnimi programi in vseevropskimi raziskovalnimi infrastrukturami, z namenom krepitev evropskega raziskovalnega prostora in prispevanja k ciljem trajnostnega razvoja;
 - (b) se ESRR med drugim osredinja na razvoj in krepitev regionalnih in lokalnih raziskovalnih in inovacijskih ekosistemov ter industrijskega preoblikovanja, kar vključuje tako podporo za izgradnjo raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uporabo rezultatov kot tudi uvajanje novih tehnologij ter inovativnih in podnebnju prijaznih rešitev iz okvirnih programov za raziskave in inovacije prek ESRR.
4. Sinergije z Evropskim socialnim skladom plus (ESS+) zagotavljajo, da:
- (a) lahko ESS+ zagotovi vključevanje in širitev inovativnih učnih načrtov, ki jih podpira Okvirni program, prek nacionalnih ali regionalnih programov, da bi ljudi opremili z znanji, spretnostmi in kompetencami, potrebnimi za spreminjajoče se zahteve na trgu dela;
 - (b) se ureditve za dopolnilno financiranje iz ESS+ lahko uporabljajo za podporo dejavnosti, ki spodbujajo razvoj človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij, z namenom krepitev evropskega raziskovalnega prostora;
 - (c) ESS+ zagotavlja vključevanje inovativnih tehnologij kot tudi novih poslovnih modelov in rešitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov, ter tako prispeva k inovativnim, učinkovitim in trajnostnim zdravstvenim sistemom, hkrati pa omogoča lažji dostop do boljšega in varnejšega zdravstvenega varstva za evropske državljane.

5. Sinergije z Instrumentom za povezovanje Evrope (IPE) zagotavljajo, da:
- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju prometa in energetike ter v digitalnem sektorju v EU ugotovijo in določijo med strateškim načrtovanjem Okvirnega programa;
 - (b) IPE podpira obsežno uvajanje in uporabo inovativnih novih tehnologij in rešitev na področju prometa, energetike in digitalnih fizičnih infrastruktur, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije;
 - (c) je izmenjava informacij in podatkov med projekti Okvirnega programa in projekti IPE poenostavljena, na primer z izpostavitvijo tehnologij iz Okvirnega programa z visoko stopnjo tržne zrelosti, ki bi jih bilo mogoče nadalje uvajati prek IPE.
6. Sinergije s programom za digitalno Evropo (DEP) zagotavljajo, da:
- (a) so kljub konvergenci več tematskih področij, ki jih obravnavata Okvirni program in DEP, vrsta ukrepov, ki jih je treba podpreti, njihovi pričakovani neposredni učinki in intervencijska logika različni in komplementarni;
 - (b) se potrebe po raziskavah in inovacijah, ki so povezane z digitalnimi vidiki, ugotovijo in določijo med strateškim načrtovanjem Okvirnega programa; mednje spadajo tudi raziskave in inovacije na področju visokozmogljivostnega računalništva, umetne inteligence in kibernetike varnosti, ki povezujejo digitalne tehnologije z drugimi omogočitvenimi tehnologijami ter netehnološkimi inovacijami; podpora za širitev podjetij, ki uvajajo prebojne inovacije (od katerih bodo številne povezovale digitalne in fizične tehnologije), ter podpora digitalnim raziskovalnim infrastrukturam;

- (c) se DEP osredinja na izgradnjo digitalnih zmogljivosti velikega obsega in infrastrukture na področju visokozmogljivostnega računalništva, umetne inteligence, kibernetске varnosti ter naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki so v okviru EU namenjene širokemu uvajanju in uporabi kritičnih obstoječih ali preizkušenih inovativnih digitalnih rešitev po vsej Evropi na področjih javnega interesa (kot so zdravstvo, javna uprava, pravosodje in izobraževanje) ali nedelovanja trga (kot je digitalizacija podjetij, zlasti malih in srednje velikih); DEP se izvaja predvsem prek usklajenih in strateških naložb z državami članicami, zlasti prek skupnega javnega naročanja, v digitalne zmogljivosti, ki se bodo souporabljale po vsej Evropi, in v ukrepe na ravni EU, ki podpirajo interoperabilnost in standardizacijo v okviru razvoja enotnega digitalnega trga;
- (d) so zmogljivosti in infrastrukture DEP na voljo raziskovalni in inovacijski skupnosti, tudi za dejavnosti, ki se podpirajo prek Okvirnega programa, vključno s preizkušanjem, eksperimentiranjem in predstavitvenimi dejavnostmi v vseh sektorjih in disciplinah;
- (e) DEP postopno uvaja in uporablja nove digitalne tehnologije, razvite prek Okvirnega programa;
- (f) se pobude Okvirnega programa za razvoj učnih načrtov za pridobitev znanj, spretnosti in kompetenc, vključno s tistimi, ki se izvajajo v kolokacijskih centrih digitalne SZI Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, dopolnjujejo z izgradnjo zmogljivosti na področju naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki jih podpira program Digitalna Evropa;
- (g) imata oba programa močne usklajevalne mehanizme za strateško načrtovanje in operativne postopke, njune strukture upravljanja pa vključujejo ustrezne službe Komisije, predstavnike držav članic in druge, ki jih zadevajo različni deli posameznih programov.

7. Sinergije s programom za enotni trg zagotavljajo, da:

- (a) program za enotni trg obravnava nedelovanje trga, ki vpliva na MSP, hkrati pa bo spodbujal podjetništvo ter ustanavljanje in rast podjetij. Program za enotni trg in ukrepi bodočega Evropskega sveta za inovacije (EIC), ki so namenjeni inovativnim podjetjem, se dopolnjujejo, tudi na področju podpornih storitev za MSP, zlasti kadar trg ne zagotavlja vzdržnega financiranja;
- (b) se lahko poleg drugih obstoječih podpornih struktur za MSP (npr. nacionalnih kontaktnih točk, agencij za inovacije) tudi Evropska podjetniška mreža uporablja za izvajanje podpornih storitev v okviru Evropskega sveta za inovacije.

8. Sinergije s programom za okolje in podnebne ukrepe (LIFE) zagotavljajo, da:

se potrebe po raziskavah in inovacijah za spopadanje z okoljskimi, podnebnimi in energetskimi izzivi v EU ugotovijo in določijo med strateškim načrtovanjem Okvirnega programa. LIFE bo še naprej deloval kot katalizator za izvajanje okoljske, podnebne in ustrezne energetske politike in zakonodaje na ravni EU, tudi s sprejetjem in uporabo rezultatov raziskav in inovacij iz Okvirnega programa, ki jih bo pomagal uvajati na nacionalni in (med-)regionalni ravni, kjer bo lahko prispeval k reševanju vprašanj na področju okolja, podnebja ali prehoda. Zlasti bo še naprej spodbujal sinergije z Okvirnim programom, in sicer tako, da bo med ocenjevanjem dodeljeval bonuse za predloge, ki predvidevajo uporabo rezultatov iz Okvirnega programa. Standardni projekti ukrepov LIFE bodo podpirali razvoj, preizkušanje ali predstavitve ustreznih tehnologij ali metodologij za izvajanje okoljske in podnebne politike EU, ki se bodo pozneje lahko uvajale v velikem obsegu, financirale pa iz drugih virov, tudi iz Okvirnega programa. Evropski svet za inovacije v sklopu Okvirnega programa lahko zagotavlja podporo širitvi in komercializaciji novih revolucionarnih zamisli, ki lahko nastanejo pri izvajanju projektov LIFE.

9. Sinergije s programom Erasmus zagotavljajo, da:

- (a) se kombinirani viri iz Okvirnega programa, tudi iz Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, in iz programa Erasmus uporabljajo za podporo dejavnostim, namenjenim krepitvi in posodabljanju evropskih visokošolskih zavodov. Okvirni program bo po potrebi dopolnjeval podporo iz programa Erasmus za pobudo „Evropske univerze“, zlasti njeno raziskovalno razsežnost. To je del razvoja novih skupnih in integriranih dolgoročnih in trajnostnih strategij na področju izobraževanja, raziskav in inovacij na podlagi naddisciplinarnih in medsektorskih pristopov, da bi trikotnik znanja postal resničnost;
- (b) Okvirni program in program Erasmus pospešujeta povezovanje izobraževanja in raziskav, tako da visokošolske zavode spodbujata k oblikovanju in vzpostavitvi skupnih strategij in omrežij na področju izobraževanja, raziskav in inovacij, k zagotavljanju uporabe najnovejših raziskovalnih spoznanj in praks pri poučevanju, da bi vsem študentom in visokošolskim delavcem, še zlasti raziskovalcem, omogočili aktivno pridobivanje raziskovalnih izkušenj, ter k podpiranju drugih dejavnosti, ki povezujejo visokošolsko izobraževanje, raziskave in inovacije.

10. Sinergije z evropskim vesoljskim programom zagotavljajo, da:

- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah višje in nižje v verigi vesoljskega sektorja v EU, tudi v korist evropskemu vesoljskemu programu, ugotovijo in določijo v okviru strateškega načrtovanja Okvirnega programa; ukrepi na področju vesoljskih raziskav, izvedeni prek programa Obzorje Evropa, se bodo po potrebi izvajali glede na naročanje in upravičenost subjektov v skladu z določbami vesoljskega programa;

- (b) se vesoljski podatki in storitve, ki so kot javna dobrina na voljo prek evropskega vesoljskega programa, uporabljajo za razvoj prebojnih rešitev s pomočjo raziskav in inovacij, tudi v Okvirnem programu, zlasti na področju trajnostne hrane in naravnih virov, podnebne spremljanja, ozračja, kopnega, obalnega in morskega okolja, pametnih mest, povezane in avtomatizirane mobilnosti, varnosti ter obvladovanja nesreč;
 - (c) storitve za dostop do podatkov in informacij programa Copernicus prispevajo k evropskemu oblaku za odprto znanost in tako raziskovalcem, znanstvenikom in inovatorjem olajšujejo dostop do podatkov programa Copernicus; raziskovalne infrastrukture, zlasti omrežja za opazovanje in situ, bodo bistven element infrastrukture za opazovanje in situ, s katero bodo omogočene storitve programa Copernicus, same pa bodo obenem koristile informacij, nastale v sklopu storitev programa Copernicus.
11. Sinergije z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrumentom za predpristopno pomoč (IPA III) zagotavljajo, da:
- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju NDICI in IPA III ugotovijo in določijo med strateškim načrtovanjem Okvirnega programa v skladu s cilji trajnostnega razvoja;
 - (b) se pri raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih Okvirnega programa, pri katerih sodelujejo tretje države, in ciljnih ukrepih mednarodnega sodelovanja skušata doseči usklajenost in skladnost z vzporednimi nizi ukrepov za uvajanje na trg in izgradnjo zmogljivosti v okviru NDICI in IPA III na podlagi skupne opredelitve potreb in intervencijskih področij.

12. Sinergije s Skladom za notranjo varnost in instrumentom za upravljanje meja v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja zagotavljajo, da:
- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju varnosti in integriranega upravljanja meja ugotovijo in določijo med strateškim načrtovanjem raziskav in inovacij v sklopu Okvirnega programa;
 - (b) Sklad za notranjo varnost in Sklad za integrirano upravljanje meja lahko podpirata uvajanje novih inovativnih tehnologij in rešitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije na področju varnostnih raziskav.
13. Sinergije s skladom InvestEU zagotavljajo, da:
- (a) Okvirni program inovatorjem, za katere je značilna visoka stopnja tveganosti ter ki jim trg ne nudi zadostnega in vzdržnega financiranja, zagotavlja kombinirano financiranje iz programa Obzorje Evropa in EIC. Okvirni program bo obenem podpiral učinkovito izvajanje in upravljanje kombiniranega financiranja v njegovem zasebnem delu prek skladov in posrednikov, podprtih s skladom InvestEU in drugimi viri;
 - (b) so finančni instrumenti za raziskave in razvoj ter za MSP združeni v okviru sklada InvestEU, zlasti prek namenskega tematskega sklopa raziskav in inovacij in prek proizvodov, uvajanih na podlagi sklopa za MSP, s čimer pomagajo pri uresničevanju ciljev obeh programov;
 - (c) Okvirni program nudi ustrezno podporo za pomoč pri morebitni preusmeritvi projektov, ki niso primerni za financiranje iz EIC, na sklad InvestEU.

14. Sinergije z inovacijskim skladom sistema trgovanja z emisijami (v nadaljnjem besedilu: inovacijski sklad) zagotavljajo, da:
- (a) bo inovacijski sklad usmerjen izrecno v inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov, vključno z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljikovega dioksida, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, ter proizvodi, ki nadomeščajo ogljično intenzivne, ter ki bo v pomoč pri spodbujanju ustvarjanja in delovanja projektov, namenjenih okoljsko varnemu zajemanju CO₂ in njegovemu geološkemu shranjevanju kot tudi inovativnim tehnologijam na področju obnovljivih virov energije in shranjevanja energije;
 - (b) bodo iz Okvirnega programa financirani razvoj in predstavitve tehnologij, ki lahko prispevajo k uresničevanju ciljev EU na področju razogljičenja, energije in industrijskega preoblikovanja, zlasti prek dejavnosti v okviru stebra 2;
 - (c) lahko inovacijski sklad – ob upoštevanju svojih meril za sodelovanje in dodelitev – podpre predstavitevno fazo upravičenih projektov, ki so morda prejeli podporo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije.
15. Sinergije s programom Euratoma za raziskave in usposabljanje zagotavljajo, da:
- (a) se v sklopu Okvirnega programa in programa Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikujejo celoviti ukrepi v podporo izobraževanju in usposabljanju (vključno z ukrepi Marie Skłodowska-Curie) z namenom ohranjanja in razvijanja ustreznih znanj in spretnosti v Evropi;
 - (b) se v sklopu Okvirnega programa in programa Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikujejo skupni raziskovalni ukrepi, osredinjeni na medsektorske vidike varne in zanesljive uporabe neenergetskih aplikacij ionizirajočega sevanja v sektorjih, kot so medicina, industrija, kmetijstvo, vesolje, podnebne spremembe, varnost in pripravljenost na izredne dogodke, ter na prispevek jedrske znanosti.⁴⁸

⁴⁸ Odvisno od izida pogajanj o zadevnem zakonodajnem aktu.

16. Sinergije z Evropskim obrambnim skladom koristijo civilnim raziskavam in raziskavam na področju obrambe, čeprav so dejavnosti, ki se izvajajo v sklopu Okvirnega programa, razen tistih, ki jih pokriva Evropski obrambni sklad, osredinjene izključno na civilne aplikacije. Nepotrebno podvajanje bo izključeno.

PRILOGA V

KLJUČNI KAZALNIKI POTI DO UČINKA

V skladu s členom 3 poti do učinka in z njimi povezani ključni kazalniki poti do učinka strukturirajo spremljanje napredka Okvirnega programa (OP) pri doseganju ciljev. Poti do učinka so časovno pogojene in odražajo tri dopolnjujoče se kategorije učinkov, kar odraža nelinearni značaj naložb v raziskave in inovacije: znanstveno, družbeno in tehnološko/godpodarsko. Za vsako od teh kategorij učinkov se bodo za sledenje napredku uporabljali nadomestni kazalniki z razlikovanjem med kratkoročnim, srednjeročnim in dolgoročnejšim obdobjem, tudi po izteku Programa, z možnostmi razčlenitve, tudi po državah članicah in pridruženih državah. Ti kazalniki se zberejo z uporabo kvantitativnih in kvalitativnih metodologij. Posamezni deli Programa bodo k tem kazalnikom prispevali v različnem obsegu in prek različnih mehanizmov. Kjer je ustrezno, se za spremljanje posameznih delov Programa lahko uporabljajo dodatni kazalniki.

Mikropodatki za ključne kazalnike poti do učinka se bodo za vse dele Programa in vse mehanizme za izvajanje zbirali na centralno upravljan in usklajen način ter na ustrezni ravni glanularnosti, s čim manjšo obremenitvijo zaradi poročanja za upravičence.

Poleg tega in z izjemo ključnih kazalnikov poti do učinka se bodo podatki o optimiziranem uresničevanju Programa za krepitev Evropskega raziskovalnega prostora, spodbujanje udeležbe iz vseh držav članic v Programu na podlagi odličnosti ter omogočanje lažjega sodelovanja v evropskih raziskavah in inovacijah zbirali in sporočali v okviru izvajanja in upravljanja iz člena 45 v skoraj realnem času. To bo med drugim vključevalo spremljanje sodelovanja, omrežne analitike ter podatkov o predlogih, vlogah, sodelovanju in projektih, vložnikov in udeležencev (vključno z vrsto organizacije (kot so organizacije civilne družbe, MSP in zasebni sektor), državo (kot je posebna razvrstitev za skupine držav, kot so države članice, pridružene države in tretje države), spolom, vlogo v projektu, znanstveno disciplino/sektorjem, vključno z družbenimi vedami in humanistiko) kot tudi ravni vključevanja podnebnih ukrepov in s tem povezanih odhodkov.

Kazalniki poti do znanstvenega učinka

Program naj bi imel znanstveni učinek z ustvarjanjem visoko kakovostnega novega znanja, s krepitvijo človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij ter s spodbujanjem širjenja znanja in odprte znanosti. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal z nadomestnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih treh ključnih poti do učinka.

Tu preglednica 1 (glej spodaj)

Kazalniki poti do družbenega učinka

Program naj bi imel družbeni učinek z obravnavo prednostnih nalog politike EU in globalnih izzivov, tudi ciljev trajnostnega razvoja OZN, z upoštevanjem načel Agende 2030 in ciljev Pariškega sporazuma prek raziskav in inovacij, z zagotavljanjem koristi in učinka prek raziskovalnih in inovacijskih nalog ter evropskih partnerstev kot tudi s krepitvijo uvajanja inovacij v družbi, kar nazadnje prispeva k blaginji ljudi. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal z nadomestnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih treh ključnih poti do učinka.

Tu preglednica 2 (glej spodaj)

Kazalniki poti do tehnološkega/gospodarskega učinka

Program naj bi imel tehnološki/gospodarski učinek zlasti v Uniji z vplivanjem na ustanavljanje in rast podjetij, zlasti MSP, vključno z zagonskimi podjetji, z ustvarjanjem neposrednih in posrednih delovnih mest zlasti v Uniji ter s spodbujanjem naložb za raziskave in inovacije. Napredek v smeri tega učinka se bo spremljal z nadomestnimi kazalniki, ki se določijo vzdolž naslednjih treh ključnih poti do učinka.

Tu preglednica 3 (glej spodaj)

Priloga V – preglednica 1

V smeri znanstvenega učinka	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročnejše
Ustvarjanje visokokakovostnega novega znanja	<u>Publikacije</u> – število strokovno pregledanih znanstvenih objav v OP	<u>Citiranost</u> – indeksi citiranosti s faktorjem področja strokovno pregledanih objav v OP	<u>Vrhunska znanost</u> – število in delež strokovno pregledanih objav iz projektov OP, ki so ključni prispevek k znanstvenim področjem
Krepitev človeškega kapitala v R&I	<u>Znanja in spretnosti</u> – število raziskovalcev, vključenih v dejavnosti strokovnega izpopolnjevanja v projektih OP (usposabljanje, mentorstvo/inštruiranje, mobilnost in dostop do infrastruktur za R&I)	<u>Poklicne poti</u> – število in delež dodatno strokovno usposobljenih raziskovalcev v OP s povečanim individualnim učinkom na svojem področju R&I	<u>Delovni pogoji</u> – število in delež dodatno strokovno usposobljenih raziskovalcev v OP z boljšimi delovnimi pogoji, vključno s plačami raziskovalcev
Spodbujanje širjenja znanja in odprta znanost	<u>Izmenjava znanja</u> – delež neposrednih učinkov raziskav v OP (odprti podatki/publikacija/programska oprema itd.), ki se izmenjujejo v odprtih infrastrukturah znanja	<u>Širjenje znanja</u> – delež neposrednih učinkov raziskav v OP s prostim dostopom, ki se dejavno uporabljajo/citirajo	<u>Novo sodelovanje</u> – delež upravičencev OP, ki so razvili nova naddisciplinarna/nadsektorska sodelovanja z uporabniki svojih odprtih neposrednih učinkov R&I v OP

Priloga V – preglednica 2

V smeri družbenega učinka	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročnejše
Obravnavanje prednostnih nalog politik EU in reševanje globalnih izzivov prek R&I	<u>Neposredni učinki</u> – število in delež neposrednih učinkov, namenjenih obravnavanju opredeljenih prednostnih nalog politik EU in reševanju globalnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno s številom in deležem s podnebjem povezanih neposrednih učinkov, namenjenih uresničevanju zaveze EU iz Pariškega sporazuma	<u>Rešitve</u> – število in delež inovacij in rezultatov raziskav, namenjenih obravnavanju opredeljenih prednostnih nalog politik EU in reševanju globalnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno s številom in deležem s podnebjem povezanih inovacij in rezultatov raziskav, namenjenih uresničevanju zaveze EU iz Pariškega sporazuma	<u>Koristi</u> – zbirni ocenjeni učinki uporabe/izkoriščanja iz OP financiranih rezultatov na obravnavanje opredeljenih prednostnih nalog politik EU in reševanje globalnih izzivov (vključno s cilji trajnostnega razvoja), vključno s prispevkom k ciklu oblikovanja politik in priprave zakonodaje (kot so norme in standardi) (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno prednostno nalogo) vključno z zbirnimi ocenjenimi učinki uporabe/izkoriščanja s podnebjem povezanih in iz OP financiranih rezultatov na izpolnjevanje zaveze EU iz Pariškega sporazuma, vključno s prispevkom k ciklu oblikovanja politik in priprave zakonodaje (kot so norme in standardi)
Zagotavljanje koristi in učinka prek R&I nalog	<u>Neposredni učinki R&I nalog</u> – neposredni učinki posebnih R&I nalog (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno nalogo)	<u>Rezultati R&I nalog</u> – rezultati posebnih R&I nalog (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno nalogo)	<u>Dosežene ciljne vrednosti R&I nalog</u> – Ciljne vrednosti, dosežene v posebnih R&I nalogah (večdimenzionalno: za vsako opredeljeno nalogo)
Krepitev uvajanja raziskav in inovacij v družbi	<u>Soustvarjanje</u> – število in delež projektov OP, pri katerih državljani EU in končni uporabniki v EU prispevajo k soustvarjanju vsebine na področju R&I	<u>Vključenost</u> – število in delež upravičenih subjektov v OP z mehanizmi vključenosti državljanov in končnih uporabnikov po končanem projektu OP	<u>Uvajanje R&I v družbi</u> – uvajanje soustvarjenih znanstvenih rezultatov in inovativnih rešitev v OP ter ozaveščanje o njih

Priloga V – preglednica 3

V smeri tehnološkega /gospodarskega učinka	Kratkoročno	Srednjeročno	Dolgoročnejše
Ustvarjanje na inovacijah temelječe rasti	<u>Inovativni neposredni učinki</u> – število inovativnih proizvodov, procesov ali metod iz OP (po vrsti inovacij) in vlog za dodelitev pravic intelektualne lastnine (IPR)	<u>Inovacije</u> – število inovacij iz projektov OP (po vrsti inovacij), vključno s tistimi, ki izhajajo iz dodeljenih IPR	<u>Gospodarska rast</u> – ustvarjanje, rast in tržni deleži podjetij, ki so razvila inovacije v OP
Ustvarjanje več in boljših delovnih mest	<u>Podporno zaposlovanje</u> – število ustvarjenih delovnih mest z EPDČ in ohranjenih delovnih mest pri upravičenih subjektih za projekt OP (po vrsti delovnih mest)	<u>Trajnostno zaposlovanje</u> – povečanje števila delovnih mest z EPDČ pri upravičenih subjektih po končanem projektu OP (po vrsti delovnih mest)	<u>Skupaj število zaposlitev</u> število delovnih mest, ki so bila neposredno in posredno odprta ali ohranjena zaradi razširjanja rezultatov OP (po vrsti delovnih mest)
Spodbujanje naložb v R&I	<u>Sovlaganje</u> – znesek javnih in zasebnih naložb, ki jih je pritegnila začetna naložba OP	<u>Širitev</u> – znesek javnih in zasebnih naložb, pritegnjenih s ciljem izkoriščanja ali širitve rezultatov OP (vključno z neposrednimi tujimi naložbami)	<u>Prispevek k „ciljni vrednosti 3 %“</u> – napredek EU proti ciljni vrednosti 3 % BDP zaradi OP

PRILOGA Va

PODROČJA MOREBITNIH NALOG IN MOREBITNIH INSTITUCIONALIZIRANIH EVROPSKIH PARTNERSTEV, KI SE USTANOVIJO NA PODLAGI ČLENA 185 PDEU ALI ČLENA 187 PDEU

V skladu s členoma 7 in 8 te uredbe so v tej prilogi določena področja morebitnih nalog in morebitnih evropskih partnerstev, ki se ustanovijo na podlagi člena 185 PDEU ali člena 187 PDEU.

I. Področja morebitnih nalog

Področje nalog 1: prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z družbeno preobrazbo

Področje nalog 2: rak

Področje nalog 3: zdravi oceani, morja ter obalne in celinske vode

Področje nalog 4: podnebno nevtralna in pametna mesta

Področje nalog 5: zdravje tal in živila

Vsaka naloga bo temeljila na načelih, določenih v odstavku 3 člena 7 te uredbe.

II. Področja morebitnih institucionaliziranih evropskih partnerstev na podlagi člena 185 PDEU ali člena 187 PDEU

Področje partnerstev 1: hitrejši razvoj in varnejša uporaba inovacij v zdravstvu v korist evropskim pacientom in globalnemu zdravju

Področje partnerstev 2: uveljavljanje ključnih digitalnih in omogočitvenih tehnologij ter njihove uporabe, med drugim vključno z novimi tehnologijami, kot so umetna inteligenca, fotonika in kvantne tehnologije

Področje partnerstev 3: vodilna vloga Evrope na področju meroslovja, vključno s celostnim meroslovnim sistemom

Področje partnerstev 4: pospeševanje konkurenčnosti, varnosti in okoljske učinkovitosti zračnega, letalskega in železniškega prometa v EU

Področje partnerstev 5: trajnostne, vključujoče in krožne biološke rešitve

Področje partnerstev 6: tehnologije vodika in tehnologije za trajnostno shranjevanje energije z manjšim okoljskim odtisom in energetske manj intenzivno proizvodnjo

Področje partnerstev 7: čiste, povezane, kooperativne, avtonomne in avtomatizirane rešitve za prihodnje zahteve ljudi in blaga po mobilnosti

Področje partnerstev 8: inovativna mala in srednja podjetja z intenzivnimi naložbami v raziskave in razvoj

Proces ocenjevanja potrebe po institucionaliziranem evropskem partnerstvu na enem od navedenih področij partnerstev lahko privede do predloga na podlagi člena 185 PDEU ali člena 187 PDEU, v skladu s pravico Evropske komisije do pobude. Drugače lahko za zadevno področje partnerstev velja tudi partnerstvo, ki temelji na členu 8(1)(a) ali členu 8(1)(b) Okvirnega programa, izvaja pa se lahko tudi na podlagi razpisov za zbiranje predlogov v okviru programa Obzorje Evropa.

Morebitna področja institucionaliziranih evropskih partnerstev zajemajo široka tematska področja, zato se lahko na podlagi ocenjenih potreb izvajajo v okviru več kot enega partnerstva.